

[BURMISTRZ SĘDZISZOWA

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW**

ZMIANA NR 3 STUDIUM

CZĘŚĆ 1

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr Rady Miejskiej Sędziszów z dnia r.

**PRACOWNIA URBANISTYCZNO-ARCHITEKTONICZNA JAN KNURA
Rybnik, 2022,**

(uchwalenie,.....)¹

¹ zmiana nr 3 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
Sędziszów, przyjęta uchwałą Nr Rady Miejskiej Sędziszów z dniar.

BURMISTRZ MIASTA I GMINY SĘDZISZÓW

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW**

ZMIANA NR 2 STUDIUM

CZĘŚĆ I

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

(tekst jednolity z zaznaczonymi zmianami)

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr IX/70/2019 Rady Miejskiej Sędziszów z dnia 30 maja 2019 r.

INSTYTUT ROZWOJU MIAST

Kraków, 2007

PRACOWNIA EKO – GEO – PLAN

Kraków, 2012, 2019

(uchwalenie, 05.2019)

Główni projektanci:

mgr Antoni Matuszko – *członek Okręgowej Izby Urbanistów
z siedzibą w Katowicach, nr KT-167*
mgr inż. arch. Andrzej Banaśkiewicz – *członek Okręgowej Izby Urbanistów
z siedzibą w Katowicach, nr KT-313*

Zespół projektowy:

dr Lilianna Skublicka – *zagadnienia przyrodnicze*
mgr Krystyna Pawłowska – *gospodarka wodno-ściekowa*
mgr inż. Teresa Mądry – *elektroenergetyka, telekomunikacja, zaopatrzenie w gaz,
ciepłownictwo*
mgr inż. Jacek Popiela – *konsultacje w zakresie komunikacji*

Zmiana Studium:**Główny projektant:**

*mgr Antoni Matuszko – członek Południowej Okręgowej
Izby Urbanistów z siedzibą w Katowicach, nr KT-167*

Zmiana nr 2 Studium:**Główny projektant:**

mgr Antoni Matuszko – uprawnienia urbanistyczne nr 1567
(zgodnie z art. 5 pkt 2, 3 i 5 ustawy o pizp)

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM
Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Spis treści:

1. WPROWADZENIE	5
2. CELE ROZWOJU GMINY	6
3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU I ZAGOSPODAROWANIA GMINY WYNIKAJĄCE Z CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH	9
3.1 POŁOŻENIE W REGIONIE I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	9
3.2 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO	9
4. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z PRZYRODNICZYCH, KULTUROWYCH I KRAJOBRAZOWYCH WARTOŚCI ŚRODOWISKA I POTRZEB ICH OCHRONY	47
4.1. PRZYRODNICZE WARTOŚCI GMINY	47
4.2 OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE	54
4.3 ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA.....	57
4.4 WARTOŚCI KULTUROWE I KRAJOBRAZOWE GMINY	64
5. UWARUNKOWANIA ROZWOJU EKONOMICZNYCH FUNKCJI GMINY	68
5.1 UWARUNKOWANIA ROZWOJU FUNKCJI ROLNICZEJ.....	68
5.2 UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.....	71
6. UWARUNKOWANIA ROZWOJU FUNKCJI OSADNICZEJ	76
6.1 LUDNOŚĆ	76
6.2 ZATRUDNIENIE.....	79
6.3 ZABUDOWA I URZĄDZENIA USŁUG I ADMINISTRACJI.....	79
6.4 ZABUDOWA MIESZKANIOWA.....	82
7. UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI.....	82
7.1 KOMUNIKACJA KOLEJOWA	82
7.2 KOMUNIKACJA DROGOWA.....	83
8. UWARUNKOWANIA ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	87
8.1 ZAOPATRZENIE W WODĘ	87
8.2 ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW	94
8.3. ELEKTROENERGETYKA.....	95

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM
Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

8.4. TELEKOMUNIKACJA	97
8. 5 ZAOPATRZENIE W GAZ	98
8.6. CIEPŁOWNICTWO	99
8.7 GOSPODARKA ODPADAMI.....	100
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRUKTURY WŁASNOŚCI TERENU ORAZ WIELKOŚCI I CHARAKTERU RUCHU BUDOWLANEGO	105
9.1 STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW	105
9.2 CHARAKTERYSTYKA RUCHU BUDOWLANEGO	110
9.3 RYNEK NIERUCHOMOŚCI.....	114
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OBOWIĄZUJĄCYCH DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH	115
11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH	116

1. WPROWADZENIE

Zmiana nr 2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sędziszów (zwana dalej Studium), została podjęta zgodnie z uchwałą Nr XXXI/227/2013 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 21 lutego 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany nr 2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sędziszów, zmienionej uchwałą Nr XI/70/2015 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 7 września 2015 roku.

Zmiana nr 2 Studium dotyczy dokumentu uchwalonego przez Radę Miejską w Sędziszowie (Uchwała Nr X/96/2007 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 29 czerwca 2007 r.), zmieniona Uchwałą Nr XIX/138/2012 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 19 marca 2012 roku), dotyczącą zmiany Studium, którą zostały objęte obszary z możliwością lokalizacji elektrowni wiatrowych, znajdujące się w obrębach geodezyjnych: Aleksandrów, Grązów, Bolesćice, Zielonki, Piolunka, Mierzyn, Słaboszowice, Krzcięcice, Klimontów, Klimontówek, Gniewięcin, Piła, Sosnowiec, Pawłowice, Łowinia i Wojciechowice.

Zmiana nr 2 Studium obejmuje obszar miasta i gminy Sędziszów w granicach administracyjnych z wyłączeniem obszarów wskazanych do lokalizacji elektrowni wiatrowych (Uchwała Nr XIX/138/2012 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 19 marca 2012 roku), uwzględnia uwarunkowania związane z rozwojem przestrzennym gminy Sędziszów a także zmiany prawne.

Zmiana nr 2 Studium została oznaczona w tekście Studium poprzez zastosowanie czcionki Times New Roman i podkreślenie; poprzednia zmiana Studium dotycząca terenów proponowanych do lokalizacji elektrowni wiatrowych została oznaczona poprzez zastosowanie czcionki Arial. Treści nieaktualne zostały przekreślone.

Dokument Studium składa się z tekstów oraz rysunków.

Teksty:

Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego (załącznik nr 1)

Część 2. Kierunki zagospodarowania przestrzennego (załącznik nr 2)

Rysunki:

1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego – przeznaczenie i zagospodarowanie terenu, komunikacja, skala 1:10000 (załącznik nr 3)
2. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego – infrastruktura techniczna, skala 1:10000 (załącznik nr 4)
3. Kierunki zagospodarowania przestrzennego – struktura funkcjonalno-przestrzenna, skala 1:10000 (załącznik nr 5)
4. Kierunki zagospodarowania przestrzennego – infrastruktura techniczna, skala 1:10000 (załącznik nr 6)

Zmiana ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 z późn. zm.) wprowadzona ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777) ustaliła nowe warunki sporządzania studium, w szczególności zobowiązując gminy do uwzględniania przy określaniu uwarunkowań, wynikających z potrzeb i możliwości ich rozwoju:

- analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych,
- prognoz demograficznych,
- możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Ponadto wymieniona zmiana ustawy uzależniła od bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, określenie kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, a także kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów oraz określiła zakres i sposób sporządzania bilansu.

2. CELE ROZWOJU GMINY

~~W rozdziale wykorzystano materiały „Strategii rozwoju miasta i gminy Sędziszów”.~~
~~W dokumencie tym określono wizję i misję gminy.~~

~~Wizją gminy jest:~~

- ~~1. zapewnienie wysokiego standardu życia dla swoich mieszkańców,~~
- ~~2. realizacja zrównoważonego rozwoju lokalnego,~~
- ~~3. tworzenie pozytywnego wizerunku na zewnątrz,~~
- ~~4. przyciąganie partnerów i inwestorów,~~
- ~~5. zasiedlanie przez ludzi kreatywnych i przedsiębiorczych.~~

~~Gmina Sędziszów poprzez stymulowanie rozwoju gospodarczego stwarza korzystne warunki dla jej mieszkańców, prowadząc politykę zrównoważonego rozwoju lokalnego.~~

~~Misją gminy jest:~~

- ~~1. stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju gospodarczego,~~
- ~~2. zapewnienie społeczeństwu odpowiedniego dla jego aspiracji poziomu życia.~~

~~Strategia rozwoju określiła główne cele strategiczne, którymi są:~~

- ~~1. zrównoważony rozwój społeczny, gospodarczy oraz ekologiczny,~~
- ~~2. ochrona środowiska i wartości przyrodniczo-kulturowych,~~
- ~~3. tworzenie warunków do rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich,~~
- ~~4. rozwój przedsiębiorczości i działalności innowacyjnych,~~
- ~~5. rozwijanie, wspieranie budownictwa mieszkaniowego.~~

~~Ponadto określono cele pośrednie w następujących dziedzinach:~~

- ~~1. rozwój gospodarecy~~
 - ~~— powołanie lobby gospodarczego,~~
 - ~~— utworzenie podmiotu wspierającego rozwój przedsiębiorczości SARG,~~
 - ~~— uruchomienie banku informacji o wolnych nieruchomościach,~~
 - ~~— wyznaczanie terenów pod działalność gospodarczą,~~
 - ~~— tworzenie ofert gospodarczych,~~

- promowanie gminy i tworzenie zachęt dla inwestorów,
- rozwój usług materialnych, w tym budowlanych, transportowych, handlowych,
- uprzemysłowienie gminy,

2. ~~ochrona środowiska~~

- opracowanie kompleksowego programu ochrony wód podziemnych,
- odnowa biologiczna rzeki Mierzawy oraz pozostałych strumieni rzecznych,
- opracowanie projektu zalesień i dolesień oraz dodrzewień gminy,
- opracowanie i wdrożenie programu turystyczno-rekreacyjnego (ścieżki rowerowe, obiekty chronione),
- kształtowanie architektury zharmonizowanej z walorami przyrodniczymi i kulturowymi,
- podjęcie działań zmierzających do wybudowania planowanego zalewu w Mstyczowie,

3. ~~rozwój rolnictwa~~

- organizacja oraz wsparcie działań grup producenckich,
- realizacja programu rozwoju ekologicznej produkcji rolniczej,
- specjalizacja i intensyfikacja gospodarstw rolnych,
- polepszanie struktury gospodarstw (scalenia, gospodarstwa rodzinne),

4. ~~wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich~~

- rozwój przedsiębiorczości i dywersyfikacja dochodów pozarolniczych,
- tworzenie organizacji pozarządowych (instytucje poręczeń kredytowych),
- edukacja, doradztwo, informacja i promocja,
- tworzenie warunków i zachęt dla rozpoczynania działalności gospodarczej,

5. ~~poprawa wizerunku miasta i jego otoczenia (poprawa infrastruktury miejskiej)~~

- opracowanie projektu architektoniczno-urbanistycznego,
- modernizacja systemu ciepłego miasta Sędziszów,
- modernizacja oczyszczalni i dokończenie wodociągowania i kanalizowania miasta,
- budowa kanalizacji deszczowej dla miasta,
- zagospodarowanie terenu nad rzeką Mierzawą (ul. Sportowa),
- budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego (w mieście i pozostałych sołectwach),

6. ~~rozwój infrastruktury technicznej~~

- budowa sieci wodociągowych,
- modernizacja oczyszczalni i kanalizacja,
- kanalizacja obszarów wiejskich (pozostałe sołectwa),
- modernizacja składowiska odpadów w Borszowiecach,
- budowa, modernizacja dróg (gminnych i powiatowych),
- budowa linii gazociągu wysokoprężnego oraz stacji redukcyjnej i sieci rozbiorezej,
- budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego,

7. ~~przeciwyciążanie ubóstwa, spadek bezrobocia~~

- tworzenie i doskonalenie lokalnych programów pomocy najuboższym,
- zintegrowane działania organizacji pozarządowych (w tym szkolenia),
- wdrażanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu,
- koordynacja współpracy wszystkich podmiotów sfery,
- wypracowanie modelu polityki społecznej, celem likwidacji bezrobocia,

— zapobieganie migracji ludzi z gminy (tworzenie zachęt);

8. ~~poprawianie warunków społecznych~~

- remont szkół, budowa sal gimnastycznych;
- tworzenie dla społeczeństwa warunków do rekreacji oraz wypoczynku;
- działania na rzecz poprawy warunków zdrowia mieszkańców;
- budowa basenu wraz z urządzeniami towarzyszącymi;
- zapewnienie lepszego startu życiowego dla młodzieży;
- ożywienie budownictwa mieszkaniowego;

9. ~~podwyższanie efektywności zarządzania gminą~~

- wzrost partycypacji społeczeństwa w zarządzaniu gminą;
- opracowanie i wdrożenie budżetu zadaniowego gminy;
- wzrost samoorganizacji społeczeństwa w gminie;
- integrowanie społeczeństwa z polityką UE;
- wdrożenie programu motywacyjnego dla uzdolnionych uczniów;

W rozdziale wykorzystano materiały „Strategii rozwoju gminy Sędziszów 2013 - 2020”.
Nadrzędną funkcją strategii rozwoju gminy – misją strategii jest:

Podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców poprzez zrównoważony rozwój gminy

Sędziszów jako gmina odpowiedzialna za jakość życia lokalnej społeczności będzie dążyć do podniesienia poziomu warunków bytowych swoich mieszkańców poprzez pozyskiwanie nowych inwestorów zapewniających miejsca pracy. Korzystając z czystości środowiska naturalnego jak również z walorów krajobrazowych będzie tworzyć atrakcyjne turystycznie miejsca oraz rozwijać ekologiczną produkcję rolną. Celem będzie również dbanie o rozwój nowoczesnej infrastruktury technicznej w tym dostępu do szerokopasmowego internetu przy jednoczesnym zachowaniu równowagi w przyrodzie i z szacunkiem dla lokalnych tradycji.

Cel generalny:

Wzrost atrakcyjności gminy fundamentem zintegrowanego rozwoju w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Cele warunkujące, priorytety i kierunki działań:

- Zrównoważony rozwój gospodarczy w tym rozwój małych i średnich przedsiębiorstw
- Kapitał i rozwój zasobów ludzkich
- Ochrona krajobrazu, zabytków, dziedzictwa narodowego – rozwój turystyki, sportu i rekreacji
- Ochrona środowiska i rozbudowa infrastruktury komunalnej
- Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich

3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU I ZAGOSPODAROWANIA GMINY WYNIKAJĄCE Z CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH

3.1 POŁOŻENIE W REGIONIE I OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Sędziszów (50°35'N, 20°04'E) zajmuje powierzchnię 145,71 km². Obejmuje 31 sołectw: Aleksandrów, Białowieża, Boleścice, Borszowice, Bugaj, Czekaj - Krzelów, Czepiec, Gniewięcin, Grązów, Jeżów, Klimontów, Klimontówek, Krzcięcice, Łowinia, Marianów, Mierzyn, Mstyczów, Pawłowice, Pawłowice – Zagaje, Piła, Piołunka, Podsadek, Przelaj, Przelaj Czepiecki, Słaboszowice, Sosnowiec, Swaryszów, Szałas, Tarnawa, Wojciechowice i Zielonki. Zamieszkuje ją ~~13592 osoby (stan z 31 XII 2005)~~ 12900 osób (stan na 31.12.2013 r.). Gmina Sędziszów położona jest w południowo-zachodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie jędrzejowskim. Graniczy ona z następującymi gminami:

- Nagłowice (północ) – woj. świętokrzyskie,
- Słupia Jędrzejowska (północny-zachód) – woj. świętokrzyskie,
- Wodzisław (wschód i południowy-wschód) – woj. świętokrzyskie,
- Jędrzejów (północny-wschód) – woj. świętokrzyskie,
- Żarnowiec (południowy-zachód) – woj. śląskie,
- Kozłów (południe) – woj. małopolskie.

Powierzchnia Gminy Sędziszów wynosi 14 571 ha, w tym powierzchnia samego miasta 797 ha. Przeznaczenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenów (stan na 1.07.2011r.): grunty rolne – 11322 ha, grunty leśne, zadrzewienia i zakrzewienia 2405 ha, tereny zabudowane i zurbanizowane – 753 ha, pozostałe grunty i nieużytki – 91 ha.

Największy obszar na terenie gminy zajmują użytki rolne (78%) oraz grunty leśne, zadrzewienia i zakrzewienia, które zajmują 16% powierzchni gminy. Tereny zabudowane i zurbanizowane zajmują 5% powierzchni gminy.

3.2 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO¹

~~Zgodnie z określoną w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego” strukturą funkcjonalno-przestrzenną gmina Sędziszów została zakwalifikowana do obszaru rolniczego o przewadze korzystnych warunków rozwoju tej funkcji, która wymaga jednak głębszej restrukturyzacji i uzupełnienia funkcjami komplementarnymi. Dotyczy to szczególnie drobnej i średniej przedsiębiorczości, turystyki, a także innych funkcji gospodarczych dostosowanych do lokalnych uwarunkowań. Natomiast miasto Sędziszów w systemie osadniczym województwa zostało zaliczone do ponadlokalnych ośrodków usługowych, które zapewniają pełny lokalny poziom obsługi, a ponadto posiadają niektóre funkcje usługowe o zasięgu ponad gminnym.~~

~~W strukturze przestrzennej gminy dominuje obecnie rolnictwo o zróżnicowanym poziomie intensywności, wspomagane innymi funkcjami gospodarczymi: przemysłem, usługami i drobną przedsiębiorczością. Istotną rolę w zagospodarowaniu tego obszaru odgrywa funkcja transportowa, a zwłaszcza linia kolejowa Warszawa – Kraków z węzłem~~

¹ Wyciąg z „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” pod kierunkiem mgr inż. Edmunda Augustyniaka, Kielce 2005

PKP w Sędziszowie oraz linia LHS Hrubieszów – Huta Katowice wraz ze stacją wymiany podwozi wagonów z szerokich na normalne i odwrotnie. Na bazie transportu lokalnego oraz jednego z większych w regionie zakładów pracy – Fabryki Kotłów „Sefako” powstało w gminie szereg mniejszych firm świadczących usługi w dziedzinach pochodnych dla dużej części regionu, a nawet kraju. Należy podkreślić fakt, że linia LHS wraz z rozbudowaną bazą przeładunkową w Sędziszowie, stwarza duże możliwości intensyfikacji handlu z Ukrainą, Białorusią, Rosją i innymi krajami, w związku z czym zaliczona została do oferty wojewódzkiej w zakresie logistyki transportowej i innych funkcji transportochłonnych.

„Czyste” środowisko naturalne, brak większych źródeł skażenia przemysłowego i niski stopień zużycia środków chemicznych w rolnictwie sprzyjać powinny produkcji „zdrowej” żywności. W części zachodniej szanse rozwoju posiada również turystyka (zwłaszcza agroturystyka) rozwijana w oparciu o lokalne walory przyrodniczo-krajobrazowe (obszar chronionego krajobrazu, lasy, rzeki, zbiorniki wodne) a także inicjatywy lokalne związane z wykorzystaniem miejscowych zasobów dziedzictwa kulturowego. Atrakcje turystyczne powinny być jednak dobrze oznakowane oraz szerzej udostępniane i wypromowane.

Niezbędne jest przy tym zahamowanie i likwidacja niekorzystnych trendów prowadzących do zagrożeń ładu przestrzennego i degradacji środowiska przyrodniczego, które powinno być realizowane drogą rozwoju zrównoważonego, prowadzącą do osiągnięcia symbiozy przestrzeni zurbanizowanej z przyrodą. Wymaga to zwłaszcza respektowania wymogów ochronnych obowiązujących na obszarach objętych prawną ochroną przyrody (obszary chronionego krajobrazu) oraz ustanowionych w celu ochrony wód.

Położenie części gminy na obszarach prawnie chronionych oraz w strefach ochrony zbiorników wód podziemnych stwarza pewne ograniczenia inwestycyjne. Czynnikiem ograniczającymi są także duże niedobory infrastruktury technicznej, szczególnie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Skuteczne rozwiązanie tych problemów wymaga nawiązania współpracy międzygminnej oraz pozyskania wsparcia finansowego ze środków UE kierowanych na rozwój obszarów wiejskich. Konieczne jest także ujęcie zadań w tym zakresie w opracowanych planach zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowanie konkurencyjnych projektów inwestycyjnych, które maksymalizowałyby efekty ekonomiczne i środowiskowe.

Uwarunkowania dotyczą następujących zagadnień: ochrony środowiska, dziedzictwa kulturowego, osadnictwa i ładu przestrzennego, demografii, rynku pracy, infrastruktury społecznej, bazy ekonomicznej, funkcji rolniczej, zagospodarowania leśnego, turystyki, komunikacji i infrastruktury technicznej.

A. OCHRONA ŚRODOWISKA

1. Walory i zagrożenia środowiska przyrodniczego

a) zasoby biologiczne (ostoje przyrody, NATURA 2000, ECONET-PL)

Gmina Sędziszów położona jest w południowo-zachodniej części województwa świętokrzyskiego. Spośród innych gmin regionu wyróżnia się mało przekształconym środowiskiem naturalnym i krajobrazem. Najcenniejsze przyrodniczo na tym obszarze są doliny rzeczne Mierzawy i jej dopływów oraz towarzyszące im starorzecza i tereny podmokłe, na których wykształciły się interesujące florystycznie zbiorowiska łąkowo-szuwarowo-bagienne. Podmokłe siedliska są miejscem występowania rzadkich gatunków

awifauny (zwłaszcza ptaków wodno-błotnych). Cała dolina Mierzawy posiada wysokie walory krajobrazowe.

Zasoby leśne gminy są ubogie. Lasy koncentrują się głównie w zachodniej części gminy (okolice miejscowości Mstyczów, Białowieża, Bugaj, i Tarnawa). Na obrzeżach lasów i miedzach uprawnych ukształtowały się liczne zarośla krzewiaste z dominującą leszczyną i tarniną. Zakrzewienia te pełnią ważne funkcje ekologiczne (glebochronne, wiatrochronne, biocenotyczne i krajobrazowe). Charakterystycznym elementem szaty roślinnej są także wielogatunkowe, barwne agrocenozy chwastów polnych towarzyszących uprawom z rzadkimi w skali kraju zbiorowiskami flory rodzinnej (liczne gatunki pochodzące z południowo-wschodniej Europy i z obszaru śródziemnomorskiego). Miejscami wykształciły się bogate florystycznie zbiorowiska kserotermiczne.

Istniejące doliny rzeczne wraz z lasami tworzą ważny nie tylko w skali gminy, ale i w układzie regionalnym, system powiązań przyrodniczo-ekologicznych. Zagroženiem dla jego funkcjonowania są liniowe bariery ekologiczne jakie tworzą szlaki komunikacyjne, zabudowa oraz napowietrzne linie energetyczne.

Na terenie gminy Sędziszów nie wyznaczono obszarów sieci Natura 2000². Najbliżej położonym obszarem w obrębie tej sieci jest obszar w powiecie pińczowskim – Ostoja Nidziańska (PLH 260003), zaliczany w obrębie sieci do Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk i Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków.

b) prawna ochrona przyrody

Zachodnia i południowo-zachodnia część gminy położona jest w Miechowsko-Działoszyckim Obszarze Chronionego Krajobrazu (M-DOChK). Głównymi strategicznymi kierunkami ochrony i funkcjonowania tego obszaru jest przywrócenie I i II stopnia czystości we wszystkich rzekach biorących tu swój początek oraz ochrona dolin rzecznych pełniących funkcje korytarzy ekologicznych. Zasady ochrony (M-DOChK), określa Rozporządzenie Nr 89/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005r.³ w sprawie obszarów chronionego krajobrazu.

— Zabrania się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

— Ustala się następujące działania na terenie w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;
- zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia lub też sukcesji;

- ~~—— utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;~~
- ~~—— zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;~~
- ~~—— ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;~~

² ~~na terenie gminy został utworzony Obszar Natura 2000 „Dolina Górnej Mierzawy” PLH260017~~

³ ~~zostało zmienione Rozporządzeniem Nr 17/2009 z dnia 28 stycznia 2009 r.~~

- ~~—— szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne;~~
- ~~—— zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.~~

~~Na obszarze gminy znajduje się ponadto szereg innych obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, które dotychczas nie są chronione prawnie. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (dz. U. Nr 92, poz. 880 z 2004r.) Rada Gminy może objąć je ochroną w formie: obszaru chronionego krajobrazu, użytku ekologicznego, stanowiska dokumentacyjnego, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego i pomnika przyrody (art. 23 pkt. 4, art. 44 pkt.1), co niewątpliwie zwiększy atrakcyjność przyrodniczą i turystyczną całego obszaru.~~

~~c) zasoby wód podziemnych~~

~~Gmina Sędziszów położona jest na zbiorniku wód podziemnych GZWP nr 409 Niecka Miechowska i jego strefach ochronnych (zgodnie z opracowaną dla tego zbiornika dokumentacją hydrogeologiczną).~~

~~d) wody powierzchniowe~~

~~Gmina Sędziszów położona jest w zlewni Nidy. Płynąca przez ten obszar rzeka Mierzawa (lewobrzeżny dopływ Nidy) w 2003 r. prowadziła (według klasyfikacji ogólnej) wody III klasy czystości. Docelowo planowane jest osiągnięcie I klasy czystości wody w tej rzecze, co wymaga zastosowania m.in. kompleksowych systemów kanalizacji i oczyszczania ścieków.~~

~~Ze względu na brak sieci pomiarowej, nie można natomiast określić jakości wód powierzchniowych pozostałych cieków. Z dużym prawdopodobieństwem można jednak przyjąć, że w swym początkowym biegu ciek ten nie są zanieczyszczone. Jednak w miarę przepływania przez obszary zabudowane i tereny upraw polowych wzrasta stopień zagrożenia zanieczyszczeniami pochodzenia rolniczego i bytowo-komunalnego.~~

~~W celu poprawy jakości wód powierzchniowych niezbędna jest również ścisła współpraca międzygminna oraz podjęcie działań zmierzających do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na terenie zlewni.~~

~~e) złoża surowców mineralnych~~

~~Pod względem geologicznym obszar gminy leży w południowo-zachodnim skrzydle Niecki Nidziańskiej, której podłoże tworzą skały paleozoiczne stwierdzone w profilach głębokich otworów badawczych. Trias wykształcony został w postaci łupków, piaskowców, wapieni i margli. Osady jurajskie to seria mułowcowo-łasta, margle oraz zróżnicowane litologicznie wapienie. Kreda dolna wykształcona jest głównie w postaci piaskowców.~~

Najstarszymi osadami, które występują na powierzchni są utwory kredy górnej, reprezentowane przez: piaskowce wapniste, margle, wapienie i opoki z krzemieniami. Utwory czwartorzędowe reprezentują: gliny zwałowe, mulki, ily, piaski, lessy oraz najmłodsze osady wypełniające doliny rzek – piaski, mady, torfy i namuły torfiaste.

Kopaliny występujące na terenie gminy to: piaskowce wapniste, margle, opoki, surowce ilaste, piaski i torfy. Piaskowce, margle i opoki były od dawna surowcem stosowanym w lokalnym budownictwie i drogownictwie. Żaden z wielu eksploatowanych kamieniołomów nie posiadał opracowanej dokumentacji geologicznej. Od lat 70. nie wykorzystuje się już tych surowców, nie ma też udokumentowanych złóż. Podobnie wyglądała eksploatacja surowców ilastych. Ily, mulki i gliny miały zastosowanie jako zaprawa murarska oraz do produkcji cegły (cegielnia Janinów). Dziś nie wykorzystuje się tych kopalin, nie ma też udokumentowanych złóż surowców ilastych. W gminie wykorzystywano również torfy. W dolinie rzeki Mierzawy zlokalizowane jest złożo Bryzdyń-Mstyczów o zasobach perspektywicznych, z możliwością zastosowania torfu jako podłoża w ogrodnictwie. Jego eksploatacja byłaby jednak kolizyjna ze względu na ochronę zasobów wód i gleb organicznych. W tej sytuacji może być ono wykorzystane jedynie po uwzględnieniu wszelkich ograniczeń prawnych. Jediną kopaliną posiadającą udokumentowane zasoby są piaski. Niewielkie wydobywanie tego surowca było prowadzone ze złoża Gródek, zaś pozostałe złoża nie były i nie są wykorzystywane. Z występujących na terenie gminy złóż piasku: Nowa Wieś, Tarnawa A, Tarnawa B, Sędziszów, Gródek i Piła, jedynie złożo Tarnawa pole A wykazuje najmniejszą kolizyjność. Eksploatacja pozostałych złóż jest niewskazana ze względu na położenie na obszarach leśnych, GZWP lub w zasięgu leja depresyjnego ujęcia wód.

Aktualnie nie jest eksploatowane żadne złożo. Ze względu na rolniczy charakter gminy, jej walory przyrodniczo-krajobrazowe (znaczna część znajduje się w Miechowsko-Działoszyckim Obszarze Chronionego Krajobrazu) oraz ochronę wód podziemnych, nie przewiduje się rozwoju wydobywania surowców mineralnych na skalę większą niż zaspokojenie potrzeb lokalnych.

f) gospodarka odpadami

Gmina Sędziszów należy do Związku Gmin Rolniczych i Ekologicznych EKOROL, który korzysta ze składowiska odpadów komunalnych w Borszowicach. Obiekt ten został wybudowany w 1994r. w nieczynnym wyrobisku gliny. Składowisko położone jest w strefie OWO zbiornika. Posiada naturalną izolację w postaci warstwy gliny oraz ilów i jest doszczelnione geomembraną. W dnie ułożony jest drenaż odprowadzający odcieki ze zbiornika. Składowisko kontroluje sieć piezometrów. Na jego terenie realizowany jest częściowo odzysk surowców. „Program gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” zakłada przejściowo jego przebudowę z dostosowaniem funkcjonowania do obowiązujących wymogów ochrony środowiska. Z uwagi na położenie w strefie OWO zamknięcie składowiska deklarowane jest do 2010r.

Zakładając osiągnięcie unijnych standardów w zakresie gospodarki odpadami dokument ten przewiduje wdrożenie rejonowego systemu gospodarowania (RGO). Gmina Sędziszów została wstępnie zaliczona do rejonu południowo-zachodniego obejmującego powiaty: włoszczowski, jędrzejowski, pińczowski i kazimierski. W ramach tego systemu planuje się tworzenie Rejonowych Zakładów Odpadami (1 lub 2 w każdym rejonie), w skład których powinny wchodzić: sortownia, kompostownia i składowisko. Ponadto na terenie każdej gminy planuje się budowę gminnych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych.

~~g) problemy związane z ochroną środowiska~~

~~Istotnym problemem w zakresie ochrony środowiska jest zły stan jakości wód powierzchniowych, który przyczynia się do degradacji przyrodniczej dolin rzecznych i związanych z nimi obszarów podmokłych będących siedliskami ptactwa wodno-błotnego. W związku z powyższym priorytetem lokalnej polityki ekologicznej gminy powinno być uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na własnym obszarze oraz ścisła współpraca międzygminna w celu poprawy jakości wód powierzchniowych w układzie zlewniowym. Zapewni to prawidłowe funkcjonowanie wszystkich dolin rzecznych jako cennych siedlisk i korytarzy ekologicznych.~~

~~Zagrożeniem zarówno środowiskowym jak i przestrzennym jest powódź. Rzeka Mierzawa posiada wyznaczone wzdłuż swojego biegu tereny zalewowe, które nie mogą być zabudowane. Ograniczenia lub stopniowo eliminowana winna być także zabudowa dolin mniejszych cieków wodnych oraz dolin bocznych, szczególnie zagrożonych wpływem wód w przypadku wystąpienia deszczów nawalnych.~~

~~Obszar gminy znajduje się w zasięgu gazowych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, które migrują z aglomeracji śląskiej i krakowskiej. Związane jest to z przewagą wiatrów z kierunku południowo-zachodniego.~~

~~Lokalnym problemem są także niezrekultywowane wyrobiska, stanowiące pozostałość „dzikiej eksploatacji” surowców mineralnych. Często składuje się w nich różnego rodzaju odpady. Jest to szczególnie niebezpieczne w przypadku dużej przepuszczalności podłoża, może bowiem spowodować przenikanie zanieczyszczeń do wód gruntowych.~~

2. Zasady polityki przestrzennej

- ~~zgodność charakteru i poziomu intensyfikacji zagospodarowania z cechami środowiska przyrodniczego oraz jego naturalną chłonnością i odpornością na zniszczenie;~~
- ~~prowadzenie gospodarki zasobami wodnymi w granicach zlewni;~~
- ~~respektowanie wymogów ochronnych obowiązujących w strefach ochrony wód podziemnych;~~
- ~~ograniczenie konfliktów i barier środowiskowych;~~
- ~~humanizacja terenów dynamicznie urbanizujących się (wzrost udziału terenów zielonych i sportowo-rekreacyjnych, ograniczenie konfliktów i barier środowiskowych);~~
- ~~wydobywanie surowców zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawa, (w tym ustaleniami przyszłego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego);~~
- ~~przestrzeganie zasad bezpieczeństwa eksploatacji w odniesieniu do obszarów zamieszkałych, atrakcyjnych turystycznie, o wysokich walorach przyrodniczych i rolniczych.~~

B. DZIEDZICTWO KULTUROWE

1. Główne uwarunkowania rozwoju

~~Sędziszów należy do obszarów charakteryzujących się średnim nasyceniem „nieruchomymi” dobrami kultury. Nasycenie zabytkami „ruchomymi” jest natomiast niewielkie.~~

- ~~wartościowe obiekty zabytkowe objęte ścisłą ochroną konserwatorską;~~

- zespół kościoła par. p.w. św. Prokopa; kościół nr rej. 192, dzwonnica nr rej. 192, w Krzęcieicach;
- zespół podworski, nr rej. 948 (dwór, park nr rej. 551) w Krzęcieicach;
- zespół rezydencjonalny, nr rej. 1183/3 (dwór połączony galeriami z dwiema oficynami, park z trzema bramami wjazdowymi, nr rej. 535, teren folwarku z budynkami: rządówka, kancelaria, stajnia eugowa z wozownią, stodoła, spielerz, obora, dom oborowego, owczarnia oraz piwnica) w Krzelowie;
- zespół dworski: dwór nr rej. 539, park nr rej. 950 w Łowini;
- pozostałości parku podworskiego, nr rej. 542 w Mstyczowie;
- zespół pałacowo-dworski: nr rej. 539 (pałac, kuchnia, kuźnia, park, nr rej. 526) w Pawłowicach;
- pozostałości parku, nr rej. 546 w Pionce;
- zespół kościoła parafialnego p.w. św. Piotra Apostoła: kościół nr rej. 870, dwie dzwonnice nr rej. 870 w Sędziszowie;
- zespół dworski, nr rej. 981 (dwór, park) w Sędziszowie;
- zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Marcina w Tarnawie (kaplica z XIX w., ogrodzenie z bramką, plebania), nr rej. 396;
- dziedzictwo archeologiczne, w tym objęte ścisłą ochroną: dwory obronne w: Klimontowie, Krzelowie, gródek stożkowaty w Pile, obronna rezydencja rycerska w Mstyczowie;
- obiekty i zespoły zabytkowe objęte ewidencją zabytków:
 - zabytkowe domy drewniane z XIX/XX w. w miejscowościach: Białowieża, Klimontów, Mierzyn, Mstyczów, Pawłowice, Skorupków;
 - Zabytkowe domy murowane z XIX/XX w. w miejscowościach: Klimontów, Mstyczów (mur. drewn.), Sędziszów, Zielonki (mur. drewn.);
 - Kapliczki: drewn. z XIX/XX w. w Białowieży, św. Jana Nepomucena z XIX w. drewn. w Klimontowie, MB Częstochowskiej z XIX w. w miejscowości Lipie, Św. Jana Nepomucena z XIX w. w Mstyczowie, w Sędziszowie;
 - Zespoły zagród: w Białowieży (stodoła z XIX w.), w Klimontowie (dom, stodoła z XIX w.);
 - cmentarze parafialne: w Krzęcieicach, w Mstyczowie, w Sędziszowie, w Tarnawie;
 - młyn wodny drwn. z XIX w. w
 - pozostałości zespołu dworskiego (ogrodzenie z XIX w.) w Krzęcieicach;
 - zespół kościoła parafialnego p.w. św. Prokopa w Krzęcieicach: cmentarz przykościelny, 4 kapliczki mur. z XIX w., ogrodzenie z XIX w., plebania z XX w.,
 - pozostałości zamku z XIV w. w Krzelowie;
 - zespół dworski w Łowini (stodoła mur. z XIX w.);
 - zespół cegielni „Janinów”: hala produkcyjna z XX w., magazyn gliny z XX w., młyn zbożowy z XX w., rządówka z XX w., stajnia z XX w. w Mstyczowie;
 - zespół dworski w Mstyczowie (brama z XIX w., czworaki drewn. z XIX w., czworaki mur. z XX w., fosa z XIV w., stajnia z XX w.);
 - zespół kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia NMP w Mstyczowie (kościół z XX w., ogrodzenie z XX w.);
 - pozostałości zespołu dworskiego w Pawłowicach (ogrodzenie z XIX w.);
 - pozostałości parku dworskiego w Pionce (ogrodzenie z XIX w.);
 - młyn wodny, mur. drewn. z XX w. w Sędziszowie;
 - zespół dworca kolejowego z XX w. w Sędziszowie (budynek administracyjny, parowozownia);

- zespół dworski w Sędziszowie (czworak z XXw., ogrodzenie, spichlerz z XIX w.);
- zespół kościoła parafialnego p.w. ŚŚ Piotra i Pawła w Sędziszowie (ementarz przykościelny, kaplica — grota NMP, ogrodzenie z bramką, plebania);
- zespół osiedla pracowników kolei: 5 domów mur. drewn. z XXw., 4 domy mur. w Sędziszowie;
- miejsca historyczne, pola bitew z lat 1863-64 i z okresu II wojny światowej;
- miejsca pamięci narodowej i martyrologii (zlokalizowane głównie w Sędziszowie: mogiły nieznanymi żołnierzy Wojska Polskiego z 1939r., mogiły ofiar wojny 1939, 1944 znajdujące się na cmentarzu katolickim, tablica pamiątkowa kolejarzy, wmurowana na budynku dworca kolejowego).

W toku prac urbanistycznych należy dążyć do dodatkowego rozpoznania terenowego zachowanych obiektów o walorach etnograficznych, artystycznych, historycznych i tradycyjnych, które można zakwalifikować jako zabytki, a następnie wprowadzić formalnie do ewidencji konserwatorskiej w uzgodnieniu z władzami konserwatorskimi lub do rejestru w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Należy podkreślić, iż odpowiednio udostępnione i zadbane elementy dziedzictwa kulturowego, które są świadectwem lokalnej tożsamości kulturowej, stanowią atrakcję turystyczną gminy.

2. Podstawowe kierunki zagospodarowania

- respektowanie wymogów ochronnych oraz umożliwienie rewaloryzacji zagrożonych zespołów i obiektów zabytkowych, objętych rejestrem dóbr kultury;
- zachowanie i rewaloryzacja relikwów architektury dworskiej, przemysłowej, ementarzy oraz innych miejsc i wyróżników historii;
- wzrost świadomości społecznej co do znaczenia i wartości dziedzictwa kulturowego dla rozwoju, promocji oraz integracji regionalnej.

C. OSADNICTWO I ŁAD PRZESTRZENNY

1. Podstawowe uwarunkowania rozwoju

Gmina Sędziszów położona jest w makroregionie Niecki Miechowskiej oraz na granicy trzech subregionów: Płaskowyżu Jędrzejowskiego, Garbu Wodzisławskiego i Wyżyny Miechowskiej.

Duże znaczenie dla kształtowania się struktur osadniczych tego obszaru ma przebieg korytarza kolejowego relacji Warszawa — Kielce — Kraków i linii szerokotorowej LHS oraz funkcjonowanie dużego zakładu przemysłowego Fabryki Kotłów „Sefako” S.A.

Obszar miasta charakteryzuje się zróżnicowaniem procesów ekonomicznych i urbanizacyjnych związanych głównie z rozwojem przedsiębiorczości oraz mieszkalnictwem. Jednocześnie mają miejsce zagrożenia ładu przestrzennego, wywołane wybiórczą urbanizacją, bez kompleksowej rewitalizacji pełnego układu przestrzennego.

Do najważniejszych z nich należą:

- występujące lokalnie: nadmierne rozproszenie i zbyt mała konsekwencja w kształtowaniu zabudowy (zróżnicowane gabaryty i styl, zbyt mała dbałość o atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej oraz o estetykę itp.), które powodują brak spójności kompozycyjnej oraz dysharmonię z otoczeniem;

- ~~slabe wyeksponowanie strefy centralnej;~~
- ~~niedostateczna humanizacja otoczenia (np. zielone skwery, zieleń osłonowa i kompozycyjna, tworzenie tzw. przestrzeni bezpiecznej);~~
- ~~zbyt mała dbałość o zachowanie lokalnych wartości środowiska przyrodniczego i krajobrazu;~~
- ~~zagrożenia obiektów zabytkowych.~~

D. DEMOGRAFIA

1. Uwarunkowania

~~Według stanu na koniec 2002 r. (na podstawie US Kielce) obszar miasta i gminy zamieszkiwało 13,4 tys. osób, co stanowiło około 1% ludności województwa świętokrzyskiego. Terytorium gminy obejmuje około 1,2% powierzchni regionu. W tej sytuacji (biorąc pod uwagę powierzchnię bezleśną) Sędziszów zakwalifikowano w Planie wojewódzkim do gmin, charakteryzujących się niską gęstością zaludnienia. Ludność zamieszkująca miasto stanowiła około 51% ogółu ludności gminy, podczas gdy udział mieszkańców miast do ogółu ludności w województwie wynosił około 46. Oznacza to nieco wyższy poziom urbanizacji, niż średnio w regionie. Na obszarze gminy zanotowano równowagę płeć.~~

~~Udział ludności czynnej zawodowo, czyli potencjalnych zasobów pracy, do ogółu mieszkańców odpowiada średniej wojewódzkiej (gmina 60,2%, województwo 60, na podstawie danych ze Spisu Powszechnego 2002 r.)~~

~~Na obszarze miasta i gminy zanotowano negatywne zjawiska demograficzne odzwierciedlające ogólne tendencje ubytku liczby mieszkańców. Są to:~~

- ~~ujemny przyrost naturalny: 0,9 (miasto i gmina), dla porównania, analogiczny wskaźnik w województwie wyniósł: 1,3‰;~~
- ~~niekorzystne saldo migracji, zwłaszcza na obszarze miasta (miasto: 2,0‰, miasto i gmina: 0,5‰, województwo: 1,9‰).~~

~~Udział ludności w wieku poprodukcyjnym do ogółu mieszkańców jest niższy na obszarze miasta i gminy niż średnio w województwie, natomiast znacznie wyższy na terenach wiejskich, co wskazuje na zagrożenie procesem starzenia się społeczeństwa wiejskiego (gmina 16,5%, tereny wiejskie 22,6%, województwo 16,7%).~~

E. RYNEK PRACY

1. Uwarunkowania

~~Miasto i gmina Sędziszów należą do obszarów charakteryzujących się wysoką stopą bezrobocia rejestrowanego ok. 20,4% (na podstawie danych Spisu Powszechnego 2002 r.), znacznie wyższą niż średnią w województwie 18,5%. Przeciwdziałanie temu zjawisku wymaga zastosowania prorynkowych rozwiązań przestrzennych. Największym zakładem pracy na obszarze gminy jest Fabryka Kotłów „Sefako” S.A. zatrudniająca ponad 500 osób.~~

2. Zasady realizacji polityki przestrzennej

- tworzenie warunków przestrzennych do zróżnicowania segmentów rynku pracy, w oparciu o miejscowe zasoby;
- wyrównanie szans dostępu do rynku pracy dla osób dysfunkcyjnych i wieku niemobilnym;
- zasada wspierania wszelkich inicjatyw wzrostu zatrudnienia zwłaszcza w sektorze usług i drobnej wytwórczości i MSP;
- elastyczność struktur przestrzenno-gospodarczych wobec zmieniających się potrzeb gospodarki rynkowej i dostosowanie jej do UE.

F. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

1. Główne uwarunkowania rozwoju

Infrastruktura społeczna miasta i gminy Sędziszów w zadowalającym stopniu rozwiązuje bieżące potrzeby lokalnej społeczności, a w niektórych dziedzinach wykracza poza obszar gminy. Zasięg oddziaływania jej elementów na przestrzeń nie wpływa jednak znacząco na strukturę usług publicznych o znaczeniu ponadlokalnym z uwagi m.in. na bliskość Jędrzejowa, skupiającego większość usług o wyższym standardzie. Nie mniej na terenie gminy funkcjonuje: Liceum Ogólnokształcące w Sędziszowie, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Sędziszowie oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Krzelowie. Charakter ponadlokalny posiada również miejscowy rynek pracy, jak również niektóre usługi zdrowia i kultury.

Ogólna ocena funkcjonalna usług standardu gminnego w dużej mierze zależy będzie od ich jakości oraz poziomu wyposażenia, które powinny być skoordynowane z zamierzeniami powiatu jędrzejowskiego.

2. Zasady polityki przestrzennej

- wyrównanie szans dostępu do edukacji i podstawowej opieki zdrowotnej na obszarze całej gminy;
- przełamanie barier architektonicznych w dostępie osób niepełnosprawnych do usług publicznych;
- ochrona lokalnej odrębności i specyfiki kulturowej (kultywowanie wspólnych tradycji „Ziem Jędrzejowskiej”);
- dbałość o jakość zagospodarowania przestrzeni publicznej w tym otoczenia placówek usługowych;
- rozwój niektórych segmentów ponadlokalnych, usług społecznych (w sposób skoordynowany z zamierzeniami powiatu).

G. BAZA EKONOMICZNA

1. Główne uwarunkowania rozwoju

Podstawową funkcją gminy jest obecnie rolnictwo, które jednak ze względu na zróżnicowaną jakość gleb nie może stanowić jedynej dziedziny rozwoju gospodarki. W strukturze funkcji gospodarczych ważną rolę odgrywają również przemysł i transport kolejowy, zlokalizowane w miejscowości gminnej Sędziszowie. Ponadto istnieją warunki

~~sprzyjające kompleksowym dolesieniom i rozwojowi funkcji komplementarnych (ekoturystyki i agroturystyki), a także eksploatacji surowców mineralnych, głównie piasków. Dobrze ukształtowany jest także sektor usług, z głównym ośrodkiem – Sędziszowem.~~

~~Wiodącą rolę w strukturze ekonomicznej gminy odgrywa jeden z większych zakładów przemysłowych województwa, którego produkcja jest znana na rynkach europejskich – Fabryka Kotłów „Sefako” S.A., należąca od 1998 r. do grupy POLIMEX-CEKOP i zatrudniająca ponad 500 pracowników.~~

~~Do głównych potencjałów, stwarzających szanse rozwoju bazy ekonomicznej miasta i gminy należy więc zaliczyć:~~

- ~~• stosunkowo niewielkie oddalenie od ośrodka powiatowego – Jędrzejowa;~~
- ~~• korzystne powiązania komunikacyjne za pomocą linii normalnotorowej i LHS;~~
- ~~• możliwość rozwoju komplementarnych funkcji usługowo-przemysłowych;~~
- ~~• występowanie złóż surowców mineralnych, zwłaszcza piasków z możliwością ich wykorzystania przy uwzględnieniu aspektów gospodarczych i środowiskowych;~~
- ~~• nie w pełni wykorzystany potencjał turystyczny (zwłaszcza w zachodniej części gminy).~~

2. ~~Priorytetowe zasady polityki przestrzennej~~

- ~~• stymulowanie wszelkich inicjatyw społecznych w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego;~~
- ~~• pełne wykorzystanie potencjału ludzkiego, co stwarza możliwość rozwoju pracochłonnych kierunków produkcji;~~
- ~~• dostosowanie zagospodarowania do istniejących przepisów w zakresie ochrony środowiska, ochrony gruntów rolnych i ochrony dóbr kultury.~~

H. FUNKCJA ROLNICZA

1. ~~Podstawowe uwarunkowania rozwoju~~

~~Sędziszów zalicza się do gmin o przewadze korzystnych warunków przyrodniczo-glebowych, które wykazują jednak znaczne różnicowanie przestrzenne. Część wschodnia i centralna gminy cechuje się wyższą jakością gleb, która predysponuje ten obszar do restrukturyzacji i wzbogacenia rolnictwa w różne funkcje komplementarne (otoczenie rynkowe, przetwórstwo rolno-spożywcze związane z lokalną bazą surowcową, usługi na rzecz środowiska rolniczego i ludności wiejskiej itp.). W części zachodniej przeważają, natomiast gleby nieekonomiczne w użytkowaniu rolniczym – V i VI klasy bonitacyjnej, kwalifikujące ten obszar do rozwoju wielofunkcyjnego opartego generalnie o funkcje pozarolnicze.~~

~~Korzystniejsza niż średnio w województwie jest struktura agrarna. Według danych z PSR 2002 r. przeciętna powierzchnia gospodarstwa indywidualnego (powyżej 1ha UR) wynosi 6,3ha, podczas gdy średnio w województwie 5,4ha. Znacznie wyższy w porównaniu do gmin typowo rolniczych jest poziom urbanizacji. Świadczy o tym stosunkowo niski udział gospodarstw utrzymujących się wyłącznie ze źródeł rolniczych, który wynoszący 68% (na terenach typowo rolniczych jest na poziomie 80–90%). Za najważniejsze uwarunkowania intensyfikacji rolnictwa i dostosowania tej funkcji do wymagań rynkowych uznaje się ponadto:~~

- ~~• nadmierne zatrudnienie w produkcji rolnej – 49 osób na 100ha UR (ponad dwukrotnie przekraczające średnią krajową, wynoszącą 23,4 osoby na 100ha;~~

- drobnotowarowy, mało podatny na przekształcenia układ zabudowy wiejskiej, który generuje wysokie koszty uzbrojenia oraz stwarza ograniczenia rozwoju wielofunkcyjnego;
- stosunkowo niski poziom produkcji zwierzęcej, w ramach której przeważa tradycyjnie chów trzody chlewnej (w produkcji roślinnej dominującym kierunkiem jest uprawa zbóż);
- zbyt niski poziom organizacji lokalnego rynku rolnego.

Istotnym ograniczeniem jest także niski stopień integracji rolnictwa z przetwórstwem rolno-spożywczym oraz małe zainteresowanie rolników udziałem w grupach producenckich.

2. Podstawowe zasady regionalnej polityki przestrzennej

Nadrzędną zasadą zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w słabszej glebowo części gminy powinien być rozwój wielofunkcyjny, polegający na możliwie szerokim wprowadzeniu nierolniczych funkcji gospodarczych, zastępujących rolnictwo na terenach nieekonomicznych w użytkowaniu rolniczym. Dotyczy to zwłaszcza funkcji leśnej, turystycznej oraz różnego rodzaju przedsiębiorczości, w tym związanej z ochroną środowiska oraz zachowaniem i kultywowaniem dziedzictwa kulturowego. Na obszarach dobrych gleb wiodącą funkcją gospodarczą pozostanie rolnictwo, które wymaga jednak wprowadzania rynkowych standardów zagospodarowania.

Z punktu widzenia regionalnej polityki przestrzennej za najważniejsze uznaje się zatem stosowanie następujących zasad polityki przestrzennej w rolnictwie:

- priorytet lokalizacyjny dla funkcji rynkowych oraz tworzących nowe miejsca pracy;
- sprzyjające warunki przestrzenne do absorpcji środków pomocowych UE (objęcie planami miejscowymi terenów lokalizacji inwestycji wspomaganych tymi środkami);
- stopniowa ekologizacja produkcji rolniczej i terenów rolnych;
- zminimalizowanie kolizji funkcjonalnych (dążenie do harmonijnego współistnienia wszystkich funkcji obszarów wiejskich);
- czynna rola samorządu miasta i gminy w procesie zagospodarowania przestrzeni rolniczej.

1. ZAGOSPODAROWANIE LEŚNE

1. Główne uwarunkowania rozwoju

Sędziszów zalicza się do obszarów o niskiej lesistości (około 17%) i posiada umiarkowane możliwości jej zwiększenia. Zgodnie z programem wojewódzkim potrzeby zalesieniowe gminy do 2020r. szacowane są na około 450ha gruntów rolnych, przy czym największe możliwości rozwoju obszarowego lasów posiada słabsza glebowo część zachodnia, która preferowana jest do koncentracji zalesień w planie województwa. Pod względem preferencji krajowych, określonych w „Krajowym programie zwiększenia lesistości” gmina została usytuowana na 54 miejscu w województwie (wśród 120 miast i gmin objętych klasyfikacją).

Lasy na omawianym obszarze nie wykazują większych uszkodzeń związanych z oddziaływaniem pyłów i gazów przemysłowych. Nie mniej całość lasów państwowych została zaliczona do I strefy zagrożeń przemysłowych (zagrożenia słabe). W lasach prywatnych istotnym zagrożeniem jest niepełne wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych oraz nie realizowanie odnowień na gruntach przejściowo pozbawionych drzewostanu. Lokalne zagrożenia stwarzają:

- kradzieże drzewa z lasów wszystkich kategorii własności;

- ~~rosnące zagrożenie pożarowe oraz niedobór zbiorników przeciwpożarowych;~~
- ~~zaśmiecanie terenów leśnych wokół terenów mieszkaniowych oraz dróg;~~
- ~~zainteresowanie wypoczynkiem w środowisku leśnym, w połączeniu z niedoborem infrastruktury turystycznej i komunalnej.~~

2. Podstawowe zasady zagospodarowania leśnego

Głównym kryterium polityki przestrzennej w tej dziedzinie zagospodarowania winno być umiejętne godzenie różnorodnych funkcji, jakie spełniają lasy przy zachowaniu ich trwałości i ciągłości użytkowania. Zasadzie tej towarzyszyć powinny:

- ~~powszechna i ciągła ochrona lasów (zagospodarowanie lasów na cele nieleśne może być dokonane tylko w uzasadnionych przypadkach i przy braku innych rozwiązań przestrzennych);~~
- ~~eliminowanie kolizji lasów z innymi funkcjami terenów oraz zapewnienie lasom bezpieczeństwa pożarowego;~~
- ~~respektowanie ustaleń planów urządzenia, opracowanych dla lasów Państwowego Gospodarstwa Leśnego i lasów własności Skarbu Państwa.~~

J. TURYSTYKA

1. Ogólne uwarunkowania zagospodarowania turystycznego

~~W krajowej klasyfikacji obszarów z walorami wypoczynkowymi w gminie Sędziszów wyznaczono 50km² IV kategorii (w skali czterostopniowej), co łącznie stanowi około 34% powierzchni terenu gminy. Poza tym gmina posiada pewne warunki do uprawiania sportów zimowych (nartciarstwo biegowe).~~

~~W „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego” zachodnia i południowa część gminy została uznana za obszar o korzystnych warunkach do rozwoju agroturystyki. Szczególnie przydatne są tereny w pobliżu wsi Krzelów i Czekaj – kompleksy leśne, zbiorniki wodne.~~

~~Aktywizując funkcję turystyczną należałoby zwrócić większą uwagę na dobre oznakowanie i udostępnianie atrakcji kulturowych gminy, jak również budowę odpowiedniej infrastruktury turystycznej (szlaki piesze i rowerowe, zagospodarowanie części stawów hodowlanych na cele rekreacyjne i agroturystyczne, itp.).~~

~~Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania wskazanym byłoby wykreowanie podaży i popytu na formy rekreacji związane z pobytem w lesie i nad wodą – agroturystyka, turystyka rowerowa, sporty wodne i inne.~~

2. Zasady polityki przestrzennej

- ~~wiązanie udostępnienia turystycznego walorów środowiskowych, krajobrazowych i kulturowych z rozbudową infrastruktury turystycznej;~~
- ~~kojarzenie zagospodarowania turystycznego ze wzmożoną ochroną najcenniejszych walorów przyrodniczych i kulturowych;~~
- ~~ochrona przestrzeni turystyczno-rekreacyjnej przed zagospodarowaniem obniżającym atrakcyjność turystyczną.~~

K. KOMUNIKACJA

1. ~~Główne uwarunkowania rozwoju~~

~~Miasto i gmina Sędziszów położone są w pewnym oddaleniu od korytarzy transportowych. Najbliżej położony jest korytarz krajowy przebiegający między Warszawą a Krakowem. Korytarz ten tworzą droga krajowa nr 7 będąca jednocześnie drogą międzynarodową E77. Jest przewidziana do przebudowy na drogę ekspresową S 7 oraz linia kolejowa nr 8. Mniejsze znaczenie ma korytarz krajowy biegnący od aglomeracji śląskiej do Jędrzejowa, łączący się z korytarzem krajowym Warszawa – Kraków. Poprzez te korytarze i korytarz łączący Kielce – Lublin obsługiwane są wzajemne relacje transportowe województw: świętokrzyskiego, śląskiego i lubelskiego. Najbliżej położonym międzyregionalnym węzłem komunikacyjnym jest Jędrzejów.~~

~~Dostępność ośrodków wojewódzkiego i powiatowego jest jedynie wystarczająca, z uwagi na niską klasę dróg powiatowych oraz ograniczoną przepustowość dróg krajowych.~~

~~Gęstość sieci dróg o twardej nawierzchni występujących w gminie jest na poziomie średniej województwa.~~

2. ~~Zasady regionalnej polityki przestrzennej~~

~~Układ komunikacyjny gminy powinien spełniać następujące warunki:~~

- ~~• być spójny z układem nadrzędnym;~~
- ~~• w maksymalny sposób wykorzystywać potencjalne możliwości trakeji kolejowej zwłaszcza w przewozach towarowych na duże odległości;~~
- ~~• honorować zasadę maksymalnego rozdzielenia różnych rodzajów ruchu;~~
- ~~• ograniczać dostęp do dróg wyższych klas (S,G), poprzez wytworzenie lokalnego układu drogowego.~~

L. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1. ~~Główne uwarunkowania rozwoju~~

~~Gmina charakteryzuje się dużą dysproporcją pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Stopień zwodociągowania obszaru wiejskiego (na koniec 2003r.) wynosił około 65%, podczas gdy kanalizacji 0%. Na obszarze miasta długość wodociągów wynosi 25,3km, a sieci kanalizacyjnej około 5,2km. Powoduje to rosnące zagrożenie środowiska przyrodniczego, zwłaszcza wód powierzchniowych, jak również znacząco obniża konkurencyjność inwestycyjną i turystyczną tego obszaru. Czynnikiem ograniczającym jest również brak gazu. Gmina zaopatrywana jest w gaz z gazociągu wysokoprężnego Proszowice – Sędziszów.~~

~~W zagospodarowaniu tego obszaru należy uwzględnić linię 110kV relacji: GPZ Szczekociny – GPZ Sędziszów – GPZ Jędrzejów.~~

~~Ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym stwarzają obszary zalewowe wyznaczone wzdłuż rzeki Mierzawy.~~

2. ~~Zasady polityki przestrzennej~~

- ~~• gospodarka wodno-ściekowa prowadzona zlewniowo;~~
- ~~• uzyskanie obowiązujących standardów zaopatrzenia w energię elektryczną;~~

- ~~dogodne warunki zasilania energetycznego na obszarach dopuszczalnego rozwoju osadnictwa;~~
- ~~dostępność zabudowy skupionej do sieci gazowej oraz zbiorczych systemów wodno-kanalizacyjnych;~~
- ~~dostępność instytucji i placówek usług publicznych do sieci teleinformatycznych;~~
- ~~zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na obszarach szczególnie zagrożonych w czasie wystąpienia rzeki z koryta.~~

Powyższy tekst był wyciągiem z „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego” opracowanym pod kierunkiem mgr inż. Edmunda Augustyniaka, Kielce 2005, aktualnym na dzień podjęcia uchwały Nr XXXI/227/2013 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 21 lutego 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany nr 2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sędziszów. Obecnie (kwiecień 2017 roku) stan prawny jest inny. Sejmik Województwa Świętokrzyskiego uchwalił zmianę Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego (uchwała nr XLVII/833/14 z dnia 22 września 2014 roku).

W wymienionym dokumencie, problematyka uwarunkowań obejmuje wszystkie, najważniejsze aspekty gospodarki przestrzennej województwa i skupia się na identyfikacji głównych potencjałów rozwojowych, ale też problemów oraz obszarów problemowych, których zagospodarowanie mieści się w zakresie kompetencji samorządu województwa i w dużej mierze zależeć będzie od pomyślnej realizacji zadań ujętych w strategiach i programach wojewódzkich

Poniżej przedstawiono wybrane uwarunkowania wynikające z aktualnego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, odnoszące się do obszaru miasta i gminy Sędziszów.

A. OSADNICTWO

1. Podstawowe uwarunkowania

Zgodnie z ustaleniami obowiązującego PZPWŚ miasto Sędziszów stanowi ośrodek lokalny o dominujących funkcjach takich jak: przemysł i obsługa rolnictwa. Obszar wiejski, ze względu na położenie miasta w centralnej części gminy, poddany jest lokalnym procesom urbanizacji. Ponadto ośrodek pełni niektóre funkcje wykraczające poza granice administracyjne gminy. Ze względu na zbyt dużą odległość od ośrodków subregionalnych obsługujących ludność na poziomie ponadlokalnym, zapewniają: Kielce (ośrodek krajowy pełniący funkcje metropolitalne) oraz Jędrzejów (ośrodek lokalny pełniący funkcje powiatowe).

W części dot. kierunków zagospodarowania przestrzennego Plan umiejscowił miasto i gminę Sędziszów w obszarze wielokierunkowej aktywizacji społeczno-gospodarczej i jako wiodącą funkcję dla gminy przewiduje: wielofunkcyjną aktywizację społeczno-gospodarczą z przewagą funkcji nierolniczych.

2. Cel polityki wojewódzkiej

- poprawa atrakcyjności osiedleńczej ośrodków lokalnych oraz wzmocnienie ich wpływu na obsługiwane tereny rolne z jednoczesnym ograniczaniem rozproszania zabudowy wiejskiej.

3. Zasady zagospodarowania przestrzennego

- priorytet dla działań oddolnych, podejmowanych w ramach lokalnych strategii rozwoju oraz finansowanych z programów pomocowych;
- pełne wykorzystanie miejscowych potencjałów i atrakcji historycznych, kulturowych, krajobrazowych i ekonomicznych dla promocji tych ośrodków i rozwoju funkcji gospodarczych;
- podwyższenie standardu usług publicznych, zwłaszcza w ośrodkach powiatowych, a także pretendujących do uzyskania praw miejskich oraz wyrównywanie dostępu do usług publicznych;
- wspomaganie działań służących ekologizacji przestrzeni rolniczej oraz wykorzystaniu energii ze źródeł odnawialnych z poszanowaniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu.

B. ŁAD PRZESTRZENNY

1. Podstawowe uwarunkowania

Ład przestrzenny i walory krajobrazowe należą obecnie do najsłabszych ogniw gospodarki przestrzennej, najsilniej zagrożonych procesami komercjalizacji i urynkowienia procesów osiedleńczych. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i kształtowanie ładu przestrzennego stanowi nowe wyzwanie skierowane głównie do samorządów lokalnych. W okresie wdrażania gospodarki rynkowej nabrało ono szczególnego znaczenia.

2. Cel polityki wojewódzkiej:

- wspieranie działań stymulujących: osiąganie na obszarze regionu harmonijnego zagospodarowania przestrzeni (ogólnej estetyki wizualnej i funkcjonalno-przestrzennej), godzącego wymagania ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu z rozwojem gospodarki rynkowej, w sposób zapewniający możliwość realizacji potrzeb i aspiracji mieszkańców województwa.

Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego należy do głównych celów warunkujących Planu województwa i zgodnie z zasadą hierarchiczności dokumentów planistycznych oraz wymogiem ich zgodności, wynikającym z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 11 pkt 6), musi mieć swoje odzwierciedlenie w planowaniu przestrzennym w skali lokalnej.

Sprzyjać temu powinna polityka lokalna zapewniająca ciągłość procesów planistycznych poczynwszy od systematycznego prowadzenia analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, przez sporządzanie i uchwalanie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, m.in. w oparciu o realne zapotrzebowanie na nowe tereny budowlane (analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy) oraz zgodnego z nim ustalenia przeznaczenia terenów i sposobów ich zagospodarowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Oczekuje się jednocześnie ograniczenia lokalizacji inwestycji drogą decyzji administracyjnych.

3. Zasady zagospodarowania przestrzennego:

Główne zasady zagospodarowania przestrzennego województwa, w tym zwłaszcza:

- zasada zrównoważonego rozwoju;
- zasada preferencji regeneracji (odnowy) nad zajmowaniem nowych obszarów pod zabudowę;
- zasada przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy;

- zasada racjonalności ekonomicznej;

oraz zasady uzupełniające:

- prowadzenie stabilnej, długofalowej i odpowiedzialnej polityki przestrzennej, stwarzającej rzeczywistą zachętę dla inwestorów;
- tworzenie warunków do ochrony wartościowych komponentów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych;
 - priorytetowe traktowanie inwestycji celu publicznego;
 - dążenie do uzyskania sprawnych systemów komunikacyjnych i infrastrukturalnych;
 - zakaz sporządzania zmian studium oraz mpzp, obejmujących zbyt mały obszar (kategoryczny zakaz zmian obejmujących pojedyncze działki) z możliwością odstępstw w wyjątkowych sytuacjach np. w przypadku lokalizacji inwestycji celu publicznego;
 - ochrona krajobrazu;
 - ochrona przestrzeni „wojewódzkiej” (zagadnienie to szczegółowo opisano w Planie województwa);
 - dążenie do uzyskania wysokiej jakości opracowań urbanistycznych, architektonicznych, których realizacja może stanowić wyznacznik atrakcyjności lokalizacyjnej i sprzyjać przyciąganiu inwestycji produkcyjnych i usługowych;
 - oszczędna gospodarka terenami oraz unikanie kolizji w zagospodarowaniu przestrzennym;
 - racjonalne kształtowanie projektowanych osiedli mieszkaniowych, bądź większych zespołów zabudowy z ustaleniem odpowiedniego zaopatrzenia w usługi oraz infrastrukturę;
 - przeciwdziałanie powstawaniu stref ubóstwa, społecznego wykluczenia i zahamowanie utraty funkcji miastotwórczych;
 - wzrost świadomości społecznej w odniesieniu do potrzeby ochrony ładu przestrzennego, krajobrazu, wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju;
 - usprawnienie działania komisji architektoniczno-urbanistycznych oraz funkcjonowania konsultacji społecznych;
 - podejmowanie działań mających na celu szeroką edukację społeczeństwa na temat ładu przestrzennego.

C. OCHRONA ŚRODOWISKA

1. Zasoby przyrodnicze

Gmina Sędziszów położona jest w południowo-zachodniej części województwa świętokrzyskiego. Spośród innych gmin regionu wyróżnia się mało przekształconym i w niewielkim stopniu zanieczyszczonym środowiskiem naturalnym. Najcenniejsze przyrodniczo na tym obszarze są doliny rzeczne Mierzawy i jej dopływów oraz towarzyszące im starorzecza i tereny podmokłe, na których wykształciły się interesujące florystycznie zbiorowiska łąkowo-szuwarowo-bagienne. Podmokłe siedliska są miejscem występowania rzadkich gatunków awifauny (zwłaszcza ptaków wodno-błotnych). Cała dolina Mierzawy posiada wysokie walory krajobrazowe.

Lesistość gminy jest stosunkowo niska (ok. 16%). Lasy koncentrują się głównie w zachodniej jej części. W wielu miejscach na tym obszarze na obrzeżach lasów i miedzach

pól uprawnych wykształciły się liczne zarośla krzewiaste z dominującą leszczyną i tarniną. Zakrzewienia te pełnią ważne funkcje ekologiczne (glebochronne, wiatrochronne, biocenotyczne i krajobrazowe). Charakterystycznym elementem szaty roślinnej są także wielogatunkowe, barwne agrocenozy chwastów polnych towarzyszących uprawom z szeregiem rzadkich w skali kraju składników flory rodzimej (liczne gatunki pochodzące z południowo-wschodniej Europy i z obszaru śródziemnomorskiego).

Do cennych przyrodniczo elementów szaty roślinnej na tym obszarze należą również murawy kserotermiczne. Wykształciły się one na nieużytkowanych rolniczo, suchych, głównie południowych skłonach pagórków wapiennych i ścianach wąwozów. Są to zbiorowiska wielogatunkowe o charakterze stepowym z udziałem licznych gatunków rzadkich, chronionych i zagrożonych (zamieszczonych w „Czerwonej księdze roślin”). Zbiorowiskom tego typu z reguły towarzyszy ciekawa fauna owadów.

Południowo-zachodnia część gminy (dolina Mierzawy) została uznana w Planie województwa za „obszar cenny przyrodniczo” (zgodnie z kryteriami delimitacji obszarów funkcjonalnych zawartymi w KPZK 2030), który uznaje się za niezwykle istotny z punktu widzenia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego regionu. Najważniejszym postulatem w zakresie zagospodarowania tych obszarów powinno być zapewnienie realnej ochrony zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, utrzymanie łączności przestrzennej pomiędzy nimi oraz przeciwdziałanie ich fragmentaryzacji. Działalność gospodarcza na tych obszarach powinna być podporządkowana ochronie cennych walorów przyrodniczych.

2. Prawna ochrona przyrody

Zachodnia i południowo-zachodnia część gminy położona jest w Miechowsko-Działoszyckim Obszarze Chronionego Krajobrazu (M-DzOChK). Głównymi strategicznymi kierunkami ochrony i funkcjonowania tego obszaru jest przywrócenie wysokiej jakości wód we wszystkich rzekach biorących tu swój początek oraz ochrona dolin rzecznych pełniących funkcje korytarzy ekologicznych.

W południowej części gminy znajduje się fragment siedliskowego obszaru Natura 2000 „Dolina Górnej Mierzawy”. Dolina rzeczna posiada urozmaiconą rzeźbę terenu. Powierzchnię pokrywają szerokie, płaskie garby i kopiaste lub spłaszczone wzgórza, zbudowane z odpornych na wietrzenie, zwięzłych i twardych skał. Południowa część obszaru ma bardziej nizinny charakter — spotyka się tu płaskie i szerokie obniżenia przez które przepływają niewielkie rzeki i strumienie. W części północnej zlokalizowane są kompleksy stawów, otoczonych licznymi kanałami i strumieniami. Ostoja chroni kompleksy naturalnych, ekstensywnie użytkowanych łąk świeżych i zmiennowilgotnych, na których występuje szereg chronionych gatunków roślin. Siedliska łąkowe zasiedlane są przez wyjątkowo liczne populacje rzadkich motyli (czerwończyka fioletka i czerwończyka nieparka). Dla ochrony tych dwóch gatunków jest to jeden z najistotniejszych obszarów w regionie. Stwierdzono również występowanie traszki grzebieniastej i modraszka telejusa. Ww. obszar Natura 2000 uzyskał akceptację Komisji Europejskiej i ma obecnie status „obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty”. Nie został jednak dotychczas utworzony stosownym rozporządzeniem Ministra Środowiska.

Najcenniejsze okazy drzew i grupy drzew na obszarze gminy zostały objęte ochroną w formie pomników przyrody. Na obszarze gminy znajduje się ponadto szereg innych obiektów cennych przyrodniczo, które dotychczas nie są chronione prawnie. Zgodnie z art. 44 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.) Rada Gminy może objąć je ochroną w formie użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów

przyrodniczo-krajobrazowych i pomników przyrody, co niewątpliwie zwiększy atrakcyjność przyrodniczą i turystyczną całej gminy.

3. System przyrodniczy

W Planie województwa cała dolina Mierzawy została uznana za ważny regionalny korytarz ekologiczny. Doliny mniejszych cieków pełnią funkcje ciągów ekologicznych. Elementy gminnego systemu przyrodniczego znajdują się pod dużą antropopresją związaną z występowaniem licznych barier ekologicznych utrudniających prawidłowe funkcjonowanie systemu. Najważniejsze bariery ekologiczne na terenie gminy stanowi infrastruktura drogowa i zwarta zabudowa.

4. Cele polityki wojewódzkiej

- ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

5. Zasady zagospodarowania przestrzennego

- obejmowanie prawną ochroną cennych przyrodniczo obszarów i obiektów dotychczas nie chronionych;
- udrażnianie korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentaryzacji ekosystemów;
- tworzenie korzystnych warunków do ochrony gatunków rzadkich i chronionych;
- zapewnienie zgodności charakteru i poziomu intensyfikacji zagospodarowania z cechami środowiska przyrodniczego, jego naturalną chłonnością i odpornością na zniszczenie;
- stworzenie na obszarach dotychczas nie chronionych takich warunków lokalizacji działalności gospodarczej, by jej niekorzystne oddziaływanie na bioróżnorodność ograniczyć do minimum;
- podporządkowanie turystycznego użytkowania i zagospodarowania obszarów cennych przyrodniczo potrzebom zachowania bioróżnorodności;
- unikanie przebiegu nowo projektowanych odcinków sieci infrastruktury technicznej przez istniejące i planowane do objęcia ochroną obszary cenne przyrodniczo.

D. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

1. Główne uwarunkowania

W gminie Sędziszów głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego jest: ruch samochodowy, niska emisja oraz przemysł.

Ocenę jakości powietrza atmosferycznego dokonuje się w strefach. Obszar gminy Sędziszów należy do strefy świętokrzyskiej. Strefie tej zgodnie z „*Oceną jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2015*” przypisano:

1) wg kryterium ochrony zdrowia:

- klasę A — ze względu na dotrzymywanie dopuszczalnych norm stężenia: benzeny, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza I), tlenku węgla, metali w pyłe zawieszonym (arsen, kadm i nikiel) oraz ozonu;
- klasę C — ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} (faza II) i benzo(a)piranu;
- klasę D₂ — ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego stężenia ozonu;

2) wg kryterium ochrony roślin:

- klasę A — ze względu na dotrzymanie poziomów dopuszczalnych norm stężenia: tlenu azotu, dwutlenku siarki i poziomu docelowego ozonu;
- klasę D2 — ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego stężenia ozonu.

Sejmik Województwa Świętokrzyskiego Uchwałą nr XVII/248/15 z dnia 27 listopada 2015 r. przyjął „Aktualizację Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych”. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego, który jest źródłem powszechnie obowiązującego prawa na obszarze województwa. Aktualizacja POP przewiduje realizację szeregu działań naprawczych w obszarze planowanie przestrzenne, w tym m.in.: wprowadzanie w dokumentach planistycznych zapisów dotyczących:

- ograniczeń w lokalizacji obiektów powodujących wzmożone natężenie ruchu samochodowego (centra logistyczne, handlowe i in.);
- stosowania systemów grzewczych ograniczających negatywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego;
- rozwoju zieleni i terenów zielonych.

Ponadto w przypadku wszystkich miast województwa należy wprowadzić zapisy dotyczące zachowania korytarzy przewietrzania (w tym klinów nawietrzających, które stanowią naturalne lub specjalnie projektowane obszary wolne od zabudowy, które mają na celu poprawę przepływu powietrza przez miasto). Odpowiednie zapisy w tym zakresie powinny się znaleźć w Studium, tym bardziej, że gmina Sędziszów została wymieniona w Aktualizacji POP jako jedna z gmin, w których w szczególności powinny być prowadzone działania naprawcze w tym zakresie.

2. Cele polityki wojewódzkiej

- poprawa jakości powietrza atmosferycznego.

3. Zasady zagospodarowania przestrzennego

- stosowanie priorytetów dla technologii niskoemisyjnych oraz systemów grzewczych nie opartych na spalaniu paliw stałych;
- zmniejszanie poziomu niskiej emisji.

E. ODDZIAŁYWANIE HAŁASU

1. Główne uwarunkowania

Głównymi źródłami hałasu na terenie miasta i gminy Sędziszów jest transport samochodowy i kolejowy. Ponadto lokalnie źródłem takich uciążliwości mogą być warsztaty samochodowe, rzemieślnicze itp.

2. Cele polityki wojewódzkiej

- zmniejszenie stopnia narażenia mieszkańców regionu na ponadnormatywny hałas.

3. Zasady zagospodarowania przestrzennego

- oddzielanie od siebie terenów o funkcjach przemysłowych i mieszkaniowych;
- stosowanie technologii zapewniających dotrzymanie dopuszczalnych norm hałasu.

F. GEOLOGIA I SUROWCE MINERALNE

1. Podstawowe uwarunkowania

Obszar gminy leży w południowo-zachodnim skrzydle Niecki Nidziańskiej, której podłoże tworzą skały paleozoiczne stwierdzone w profilach głębokich otworów badawczych. Na starszych osadach zalegają mezozoiczne osady Niecki reprezentowane przez: utwory triasu, jury i kredy. Trias wykształcony w postaci: łupków, piaskowców, wapieni i margli. Osady jurajskie to: seria mułowcowo-ilasta, margle oraz zróżnicowane litologicznie wapienie. Kreda dolna wykształcona jest głównie w postaci piaskowców. Najstarszymi osadami, które występują na powierzchni to utwory kredy górnej, reprezentowane przez piaskowce wapniste, margle, wapienie i opoki z krzemieniami. Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez: gliny zwałowe, mułki, ropy, piaski, lessy oraz najmłodsze osady wypełniające doliny rzek — piaski, mady, torfy i namuły torfiaste.

Kopaliny występujące na terenie gminy to: piaskowce wapniste, margle, opoki, surowce ilaste, piaski i torfy. Obecnie nie są wykorzystywane, nie ma też udokumentowanych zasobów oprócz złóż piasków. Aktualnie na terenie gminy zlokalizowane jest 6 złóż o zasobach udokumentowanych. Złóża, z których surowiec może być zastosowany jako kruszywa to: Gródek, Piła, Nowa Wieś (2 pola), Tarnawa (pole A i pole B) oraz niedawno udokumentowane złoża Krzcięcice. Ponadto znajduje się złoża Sędziszów (4 pola), którego surowiec może służyć do produkcji betonów komórkowych.

Po weryfikacji złóż (lipiec 2017), na obszarze gminy znajdują się następujące złoża (oznaczone na załącznikach graficznych): Tarnawa 1A i 1B KN1320, Sędziszów 2 PB 2651, Piła 3 KN 5571, Krzcięcice 4 KN 16987, Nowa Wieś KN 4280. Dokumentacja złoża Piła została udostępniona przez Świętokrzyski Urząd Marszałkowski.

Osuwiska

W gminie Sędziszów, w dwóch rejonach występują tereny narażone na ruchy masowe związane z erozją wodną gleb. Takiej erozji ulegają gleby na stromych zboczach wzniesień, co niesie za sobą możliwość powstawania osuwisk i co w konsekwencji może prowadzić do realnego zagrożenia zarówno dla różnego rodzaju obiektów budowlanych jak i bezpieczeństwa ludzi. Według projektu SOPO (system osłony przeciwosuwiskowej) takie, „predysponowane” do powstawania osuwisk obszary, zlokalizowane są we wschodniej części gminy, w rejonie miejscowości Piołunka oraz na południu, na pograniczu z gminą Wodzisław, pomiędzy miejscowościami Zielonka i Sielec.

2. Cele polityki wojewódzkiej:

- oszczędne i racjonalne korzystanie z zasobów surowcowych;
- systematyczna poprawa stanu środowiska zmienionego w wyniku eksploatacji kopalni;

3. Zasady zagospodarowania przestrzennego:

- wydobywanie surowców zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawa, w tym ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa eksploatacji w odniesieniu do obszarów zamieszkałych, atrakcyjnych turystycznie, o wysokich walorach przyrodniczych i rolniczych;
- zabezpieczenie rezerw terenowych i ochrona złóż przed inwestycjami nie związanymi z działalnością górniczą, które mogłyby ograniczyć lub uniemożliwić w przyszłości ich eksploatację;

5. Inwestycje celu publicznego

Program SOPO- rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie skali 1:10000 osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce.

G. GOSPODARKA WODNA

1. Główne uwarunkowania

Miasto i gmina Sędziszów położona jest na głównym zbiorniku wód podziemnych GZWP nr 409 Niecka Miechowska (część SE) i jego strefach ochronnych (zgodnie z opracowaną dla tego zbiornika dokumentacją hydrogeologiczną). Niewielka część obszaru gminy (zachodnia), położona jest na GZWP nr 408 Niecka Miechowska (część NW).

Pod względem hydrologicznym gmina Sędziszów położona jest w zlewni Nidy. Przepływająca przez obszar gminy rzeka Mierzawa posiada obszary zagrożone powodzią.

Sędziszów posiada znaczny niedobór w zakresie systemu kanalizacyjnego. Procent zwodociągowania gminy wynosi 76%, przy 10% skanalizowania.

2. Cele polityki wojewódzkiej

- zapewnienie wymaganej przepisami prawa ochrony zasobów wodnych oraz osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych;
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa powodziowego i ochrony przed skutkami suszy;
- racjonalizacja zużycia wody na cele przemysłowe i konsumpcyjne.

3. Główne zasady zagospodarowania

- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do wód i gruntów;
- podejmowanie zadań gospodarki wodnej w zlewniach oraz całościowe traktowanie zasobów wód powierzchniowych i wglębnych;
- powszechny dostęp do wody pitnej dobrej jakości, zarówno w bliskiej, jak i dalszej perspektywie czasu;
- nadrzędność działań ochronnych w strefach zasilania głównych zbiorników wód podziemnych oraz w strefach ochronnych ujęć wód i źródeł;
- racjonalizacja zużycia wód podziemnych oraz zmniejszanie wodochłonności gospodarki, zwłaszcza przemysłu;
- zasada kompleksowej realizacji systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków na terenach o skoncentrowanej zabudowie oraz indywidualnych rozwiązań na obszarach o zabudowie rozproszonej;
- respektowanie ograniczeń w zagospodarowaniu obszarów zagrożonych powodzią oraz dolin mniejszych cieków wodnych, dolin bocznych, szczególnie zagrożonych wpływem wód w przypadku wystąpienia deszczy nawalnych;
- ochrona terenów potencjalnej retencji zbiornikowej;
- publiczny dostęp do rzek i zbiorników wodnych.

5. Inwestycje celu publicznego

- realizacja „Programu małej retencji dla województwa świętokrzyskiego”.

H. DZIEDZICTWO KULTUROWE

1. Podstawowe uwarunkowania

Gmina powinna uwzględnić w dokumentach planistycznych uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej oraz

określić obszary, i zasady ochrony w tym zakresie. W myśl ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz.U. 2014 nr 0 poz. 1446 z późn. zm.) temu zadaniu powinna służyć gminna ewidencja zabytków, stanowiąca podstawę do sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami. Ponadto trzeba mieć na uwadze zmiany, jakie nastąpiły w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu.

Na obszarze miasta i gminy znajdują się liczne obiekty zabytkowe, w tym obiekty nieruchome i stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków. Należy jednak pamiętać, że oprócz wpisu do rejestru ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami przewiduje inne formy ochrony. W niektórych przypadkach gmina ma decydujący wpływ na ich tworzenie. Dotyczy to parków kulturowych oraz ustaleń ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Oprócz zabytków do dóbr kultury należą również dobra kultury współczesnej, zdefiniowane w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r., które należy uwzględniać w sporządzanych dokumentach planistycznych.

Ponadto należy mieć na uwadze wskazania „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”, dotyczące gospodarowania krajobrazem, zgodnie z Europejską Konwencją Krajową. W myśl tej konwencji szczególnej dbałości wymaga przestrzeń o cechach symbolicznych, świadczących o tożsamości i rozpoznawalności miejsca w skali kontynentu, kraju i regionu. Za niezbędne uważa się rozpoznanie i zachowanie charakterystycznych krajobrazów przyrodniczych i historycznych oraz związanych z nimi elementów symbolicznych o charakterze dóbr materialnych lub stanowiących część niematerialną dziedzictwa kultury, a także rozwój współczesnych krajobrazów kulturowych.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego istotna jest świadomość istniejących zagrożeń, dotyczących zasobów dziedzictwa kulturowego. Zalicza się do nich:

- rozwój osadnictwa i infrastruktury technicznej, w tym: postępujące rozproszenie zabudowy, sąsiedztwo obcych i agresywnych form nowych budowli, „drutowanie” krajobrazu, potencjalne niszczenie stanowisk archeologicznych w trakcie prac ziemnych i pełna destrukcja na obszarach zbiorników wodnych;
- odkładanie w czasie remontów zabytkowych obiektów i założeń, co może powodować utratę walorów zabytkowych oraz wzrost kosztów prac remontowych, które niewspółmiernie rosną wraz z pogarszaniem się stanu zabytku;
- zaniedbanie obiektów sakralnych innych wyznań, zarastających nieczynnych cmentarzy, co powoduje wymazywanie materialnych śladów wielokulturowej historii regionu, będącej elementem jego tożsamości;
- ograniczona możliwość adaptacji drewnianych obiektów zabytkowych wiejskiej zabudowy mieszkalnej lub gospodarczej na współczesne cele użytkowe, wysokie koszty remontów — niewspółmierne do możliwości właścicieli, prowadzą te obiekty do ruiny i rozbiórki.

Ograniczenia dla inwestowania, których powodem są ustanowione strefy ochrony konserwatorskiej mogą stać się potencjalnym źródłem konfliktów. Jednak należy pamiętać, iż ochrona zabytków, jako cel publiczny, ma w tym przypadku znaczenie nadrzędne.

2.Cele polityki wojewódzkiej

Cel główny:

- ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego.

Cele wspomagające:

- dążenie do pełnego rozpoznania zasobów dziedzictwa kulturowego oraz objęcie ochroną cennych obiektów i zespołów zabytkowych oraz obszarów o wartościowym krajobrazie kulturowym;
- przeprowadzenie prac rewaloryzacyjnych najcenniejszych zabytków, przede wszystkim układów urbanistycznych oraz obiektów i zespołów o szczególnych walorach.

3.Główne zasady zagospodarowania przestrzennego

- respektowanie przepisów i wymagań ochronnych przy rewaloryzacji obiektów i zespołów zabytkowych objętych ochroną prawną;
- racjonalne, zgodne z wymogami konserwatorskimi zagospodarowanie, użytkowanie i udostępnianie obiektów zabytkowych, z uwzględnieniem celów kulturowych i turystycznych;
- unikanie przekształceń przestrzennych mogących zagrażać zasobom dziedzictwa kulturowego, np. dysharmonijne lub szkodliwe sąsiedztwo;
- eksponowanie w strukturze przestrzennej, w panoramach i sylwetach miejscowości elementów najcenniejszych;
- komponowanie nowych struktur z uwzględnieniem historycznej zabudowy;
- przewodzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenach realizowanych lub przewidzianych do realizacji inwestycji wielkoobszarowych;
- edukacja społeczna w zakresie wartości i znaczenia obiektów kulturowych dla promocji i rozwoju województwa oraz integracji regionalnej.

I. OCHRONA KRAJOBRAZU

W 2004 roku Polska ratyfikowała Europejską Konwencję Krajobrazową, stanowiącą umowę międzynarodową przyjętą w ramach Rady Europy, której celem jest promocja działań dotyczących krajobrazu, zwłaszcza jego ochrony, zarządzania oraz planowania przy współudziale społeczności i władz lokalnych. Problematyce ochrony krajobrazu wiele miejsca poświęcono w „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”.

Istotne znaczenie dla kształtowania i ochrony krajobrazu ma ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu. Reguluje ona szereg zagadnień związanych z ochroną krajobrazu poprzez wprowadzenie zmian do wielu ustaw, w tym do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadza pojęcia krajobrazu i krajobrazu priorytetowego. Zgodnie z tą ustawą gmina powinna uwzględnić w dokumentach planistycznych uwarunkowania wynikające ze stanu i wymogów ochrony krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego oraz określić obszary i zasady ochrony w tym zakresie. W przyszłości, po sporządzeniu przez zarząd województwa audytu krajobrazowego, powinna również uwzględnić rekomendacje i wnioski zawarte w tym dokumencie.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego wymienia się wiele zagrożeń krajobrazu tj. m.in.: prowadzenie krótkowzrocznej,

proinwestycyjnej polityki przestrzennej w gminach, nieuwzględniającej konsekwencji w postaci nieodwracalnych zmian w krajobrazie, w tym nadużywanie decyzji administracyjnych, zastępujących niejednokrotnie studia gminne i plany miejscowe. Efekty niewłaściwej polityki przestrzennej bywają widoczne w przestrzeni m.in. w postaci:

- chaotycznej zabudowy, wkraczającej w miejsca eksponowane krajobrazowo, zaburzającej linie ciągów widokowych, realizowanej bez uwzględnienia walorów krajobrazowych, przyrodniczych (zabudowa dolin rzecznych) i kulturowych (obudowa otoczenia zabytków i ich przedpola widokowego);
- kosmopolitycznej zabudowy, pozbawionej cech wynikających z tradycji regionu, zróżnicowanej architektonicznie, materiałowo, skalowo, z detalami i kolorami stwarzającymi dysonans w przestrzeni;
- zmian w krajobrazie wywołanych budową infrastruktury komunikacyjnej (nasypów, estakad, wiaduktów itp.), telekomunikacyjnej (masztów telefonii komórkowej), energetycznej (naziemnych linii przesyłowych, elektrowni wiatrowych, kominów ciepłowniczych), przeciwpowodziowej (tam, dużych zbiorników retencyjnych itd.);
- powiększającego się ubytku przestrzeni otwartych oraz lasów, zawłaszczanych na rzecz zabudowy, w tym także likwidacji zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz oczek wodnych;
- reklam różnej wielkości i kształtu, lokalizowanych bez żadnych reguł, często zasłaniających wgląd w atrakcyjny krajobraz;
- dzięki eksploatacji surowców mineralnych, której efektem są szpecące krajobraz „dziury w ziemi” nierzadko przyczyniające się powstania „dzikich” wysypisk śmieci.

2.Cel polityki wojewódzkiej:

- ochrona krajobrazu i jego racjonalne wykorzystanie.

3.Główne zasady zagospodarowania przestrzennego

- rozpatrywanie krajobrazu jako sumy składników przyrodniczych i kulturowych;
- unikanie lokalizacji zabudowy, jak również inwestycji z zakresu infrastruktury mogących stanowić dominanty w przestrzeni, na terenach szczególnie eksponowanych krajobrazowo;
- ochrona punktów, ciągów widokowych oraz panoram i stref ekspozycji przed lokalizacją przesłaniającego zagospodarowania, np.: zabudowy, zalesień, kolizyjnych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej;
- kształtowanie nowej zabudowy w nawiązaniu do tradycji regionu;
- eksponowanie w strukturze przestrzennej, w panoramach i sylwetach miejscowości elementów najcenniejszych;
- ochrona naturalnego pokrycia terenu, szaty roślinnej oraz sposobu użytkowania gruntów tworzących harmonijną mozaikę łąk, sadów, pól uprawnych, lasów, jak również charakterystycznych form rzeźby terenu i interesujących odsłonień geologicznych;
- sporządzanie analiz krajobrazowych, których wyniki powinny znaleźć odzwierciedlenie w ustaleniach studiów gminnych, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego a także w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- edukacja społeczna w zakresie znaczenia krajobrazu dla komfortu życia mieszkańców oraz atrakcyjności zarówno turystycznej jak i inwestycyjnej regionu.

J. DEMOGRAFIA

1. Podstawowe uwarunkowania

Gmina miejsko-wiejska Sędziszów należy do powiatu jędrzejowskiego, na obszarze którego w latach 2002–2012 (według danych GUS) odnotowano spadek liczby ludności o 2,6%. W 2012 roku powiat liczył 88 285 mieszkańców (6,9% ogółu ludności województwa świętokrzyskiego), wchodząc w skład podregionu sandomiersko-jędrzejowskiego, który skupiał na swym obszarze zaledwie 38,8% ludności województwa, tj. 494 450 osób.

W gminie Sędziszów liczba ludności faktycznie zamieszkałej systematycznie maleje, zarówno w mieście, jak i na obszarze wiejskim. Według stanu na 31.12.2012 rok w gminie mieszkało ogółem 12 932 osoby (w tym 6 518 kobiet i 6 414 mężczyzn), tj. o 502 osoby (3,7%) mniej niż na koniec 2002 roku. Na 100 mężczyzn przypadają 102 kobiety (w mieście 100, a na obszarze wiejskim — 103). Miasto Sędziszów liczyło 6 701 osób (51,8% ogółu mieszkańców gminy), tj. o 204 osoby (3,0%) mniej w stosunku do roku wyjściowego. Na obszarze wiejskim ubyło 298 osób (4,6%). Ubytek mieszkańców gminy powoduje zmniejszenie wskaźnika gęstości zaludnienia z 92 do 89 osób/km² (w tym w mieście z 866 do 846 osób/km², a na obszarze wiejskim z 47 do 45 osób/km²).

Stały ubytek mieszkańców gminy powodowany jest przewagą zgonów nad urodzeniami oraz przewagą odpływu migracyjnego ludności z gminy nad napływem na jej teren. Przyrost naturalny (na 1000 ludności) obniżył się z (–0,9‰) do (–2,8‰), w tym w mieście z (+2,7‰) do (+1,5‰), a na obszarze wiejskim z (–4,7‰) do (–7,4‰). Saldo migracji ogółem wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały było ujemne i kształtowało się od (–0,5‰) do (–2,2‰), w tym w mieście od (–2,0‰) do (–4,3‰). Na obszarze wiejskim w większości odnotowywano przewagę odpływu ludności nad napływem, choć w niektórych latach następowała przewaga napływu, co dawało dodatnie saldo migracji. Dla porównania w województwie w tym samym czasie saldo migracji wynosiło od minus 1,9‰ do minus 1,7‰, a w kraju od minus 0,5‰ do minus 0,2‰.

W Planie województwa gminę Sędziszów oznaczono jako obszar deformacji struktury wieku, na którym ludność w wieku poprodukcyjnym stanowi więcej niż 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Ponadto gminę charakteryzuje wyższy od przeciętnego w województwie udział mieszkańców w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym, niemniej jednak w ostatnich latach następował systematyczny spadek udziału dzieci i młodzieży z 22,7% do 17,7%. Wzrastał natomiast udział osób w wieku produkcyjnym z 60,9% do 64,4% oraz w wieku poprodukcyjnym z 16,4% do 17,9% — przy czym młodszy pozostają mieszkańcy miasta.

W województwie poszczególne grupy wiekowe stanowiły odpowiednio: 17,6%; 63,2% i 19,2% ogółu społeczeństwa.

Analiza niekorzystnych i pogarszających się procesów demograficznych występujących na terenie miasta i gminy Sędziszów daje podstawę do zaliczenia jej do obszarów problemowych województwa świętokrzyskiego — stanowi ona m.in. obszar:

- dotknięty depopulacją, czyli stałym ubytkiem ludności;
- o średniej gęstości zaludnienia — poniżej średniej dla województwa wynoszącej 109 osób/km²;
- pogarszającej się struktury wiekowej ludności — charakteryzującej się spadkiem udziału osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrostem udziału osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców gminy, m.in. w wyniku ujemnego przyrostu naturalnego;
- mało korzystnej struktury płci — defeminizacji;
- systematycznego odpływu ludności gminy — w większości mieszkańców miasta.

2. Prognoza demograficzna opracowana przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie na lata 2008 – 2035 (w układzie powiatów).

Prognoza demograficzna przewiduje w kolejnych latach stały ubytek mieszkańców powiatu jędrzejowskiego (o 5% w 2020 roku i o 14% w 2035 roku) oraz utrwalenie się niekorzystnych wskaźników demograficznych, między innymi spadku gęstości zaludnienia, ujemnego przyrostu naturalnego i ujemnego salda migracji. Pogorszeniu ulegnie struktura wiekowa ludności, którą charakteryzować będzie nadmierny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym (do 27% w 2030 roku) oraz spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym (do 16%) i produkcyjnym (do 56%). Należy także spodziewać się spadku udziału ludności w wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lata) do 30%, tj. o 8 pkt.% oraz wzrostu udziału osób w wieku produkcyjnym niemobilnym do 26%. Ludność w wieku produkcyjnym obciążona będzie w większości osobami w wieku poprodukcyjnym, a osoby w wieku produkcyjnym niemobilnym stanowić będą 46% ogółu osób wieku produkcyjnego. Nieprawidłowości w strukturze wiekowej wynikają m.in. ze zwiększonego odpływu kobiet (głównie w poszukiwaniu pracy) — co skutkuje i skutkować będzie defeminizacją.

K. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

1. Podstawowe uwarunkowania

Miasto i gmina Sędziszów charakteryzują się zadowalającym w wymiarze lokalnym wyposażeniem w obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia i kulturze. Potrzeby w zakresie infrastruktury społecznej dotyczą głównie poprawy standardów zagospodarowania istniejących obiektów usługowych oraz dostosowania ich oferty do potrzeb mieszkańców.

Oświata i nauka

2. Cel polityki wojewódzkiej

- poprawa dostępności do szkolnictwa średniego zawodowego

3. Zasady zagospodarowania przestrzennego

- dostosowanie struktury bazy szkolnictwa zawodowego do lokalnej specjalizacji gospodarczej i potrzeb rynku pracy;
- wsparcie dla regionalnych specjalności edukacyjnych oraz działań promujących nową technikę i technologię;
- korzystne warunki przestrzenne dla rozwoju szkolnictwa niepublicznego na wszystkich poziomach edukacji;
- powszechny dostęp do szkolnictwa na poziomie gimnazjalnym i średnim, z jednoczesną poprawą jakości bazy materialnej tych usług;
- priorytet dla infrastruktury kształcenia ustawicznego i „telenauki”.

Opieka zdrowotna i społeczna

2. Cel polityki wojewódzkiej

- zapewnienie systemu wsparcia środowiskowego i stacjonarnej pomocy społecznej.

3. Zasady zagospodarowania przestrzennego

- poprawa dostępności do specjalistycznych usług ambulatoryjnych, zwłaszcza tzw. częstego korzystania;
- krajowy standard opieki zdrowotnej i społecznej dla ludzi starszych, niepełnosprawnych i pozbawionych opieki;

- rozwój instytucji wsparcia środowiskowego oraz rozwój placówek stacjonarnej pomocy społecznej na poziomie ponadlokalnym;
- tworzenie warunków przestrzennych do walki z patologiami społecznymi.

Kultura, sport i rekreacja

2. Cel polityki wojewódzkiej:

- znaczące zwiększenie dostępności systemu placówek kultury wysokiej i wykreowanie silnych centrów kulturalnych

3. Zasady zagospodarowania przestrzennego:

- ograniczanie dysproporcji w dostępie społeczeństwa regionu do dóbr i usług kultury wysokiej;
- poprawa dostępności mieszkańców województwa do lokalnych placówek kulturalnych;
- wykorzystanie bogactwa kultury ludowej oraz inicjatyw miejscowych do aktywizacji kulturalnej obszarów wiejskich oraz wzmacniania tożsamości kulturowej regionu;
- łączenie usług kultury z komplementarnymi funkcjami terenów takimi jak: rekreacja i wypoczynek, usługi handlu i gastronomii o wysokim standardzie, tereny sportu i imprez masowych;
- wsparcie partnerstwa publiczno-prywatnego w rozwoju bazy usługowej realizowanej „dla wspólnego dobra”.

L. RYNEK PRACY

1. Podstawowe uwarunkowania

Na koniec 2012 roku pracujący w województwie świętokrzyskim stanowili 3,3% ogółu pracujących w kraju, co dało XII lokatę wśród województw. Najwięcej pracujących posiadało miasto Kielce — 75,6 tys. osób (20,1% ogółu pracujących w województwie), następnie powiaty: kielecki — 46,5 tys. osób (12,3%), buski — 28,9 tys. osób (7,7%), sandomierski — 28,6 tys. osób (7,6%) i jędrzejowski — 26,3 tys. osób (7,0%).

W województwie przeciętne zatrudnienie (na 1000 mieszkańców) wynosiło 155 osób, najwyższe wystąpiło w Kielcach — 329 osób oraz w powiatach: staszowskim — 160 osób i sandomierskim — 159 osób, a w jędrzejowskim — 106 osób (z tendencją malejącą). Największy udział w przeciętnym zatrudnieniu posiadało miasto Kielce — 33,6% (66,2 tys. osób), następnie powiaty: kielecki — 9,5% (18,7 tys. osób), ostrowiecki — 8,2% (16,1 tys. osób) i starachowicki — 6,8% (13,4 tys. osób), natomiast jędrzejowski — 4,7% (9,3 tys. osób). Powiat jędrzejowski przoduje w udziale pracujących w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie

i rybactwie (na koniec 2012 roku stanowili oni 57,4% ogółu pracujących). Na poziomie województwa najwyższy odsetek pracujących w rolnictwie odnotowano w powiatach: kieleckim (18%), buskim (12%), sandomierskim (11%) i jędrzejowskim (10%). Należy dodać, że świętokrzyskie należy do województw o największym udziale pracujących w rolnictwie zajmując drugie miejsce po województwie lubelskim. Pracujący w przemyśle i budownictwie stanowili 17,6%, w sekcji pozostałe usługi — 16,7%, natomiast w sekcjach, tj.: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie

i gastronomia, informacja i komunikacja — 7,0%. Pozostałe 1,3% stanowili pracujący w działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsłudze rynku nieruchomości. W powiecie jędrzejowskim na 1000 ludności przypadało 298 osób pracujących (w województwie — 296),

a zatrudnieni w sektorze prywatnym stanowili 59,1% ogółu zatrudnionych (w województwie — 57,3%).

W gminie Sędziszów odnotowano 2 947 osób (w tym 848 kobiet, tj. zaledwie 28,8%) pracujących w podmiotach gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. Dane GUS dotyczące udziału pracujących w poszczególnych sekcjach są niepełne (brak liczby pracujących w przemyśle

i budownictwie). Natomiast w sekcjach, tj.: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja pracowały 673 osoby (22,8% ogółu pracujących), a w pozostałych usługach — 447 osób (15,2%).

Świętokrzyskie należy do województw o największej stopie bezrobocia, a najwyższa od lat występuje w północnej, centralnej i zachodniej części województwa, natomiast nieco niższa w południowo-wschodniej oraz w Kielcach. Obecnie we wszystkich powiatach odnotowano spadek stopy bezrobocia, co należy wiązać m.in. z powstawaniem nowych miejsc pracy. W powiecie jędrzejowskim bezrobotni zamieszkali na obszarach wiejskich stanowili 64% ogółu bezrobotnych, a pozostałe 36% mieszkańcy miast. Stopa bezrobocia wynosiła 14% - z tendencją spadku w ostatnich latach.

W gminie Sędziszów w analizowanym okresie udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zmniejszył się z 13% do 10% (w województwie z 16% do 11%). Na koniec 2012 roku odnotowano 719 osób bezrobotnych zarejestrowanych, w tym 450 kobiet, które stanowiły aż 63% ogółu bezrobotnych (dla porównania w województwie stanowiły 49%, w powiecie jędrzejowskim — 55%, a w kraju — 51%). W gminie wśród zarejestrowanych bezrobotnych znaczną grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lata) — 79%, pozostający bez pracy ponad rok — 49% oraz bezrobotni zarejestrowani w wieku do 25 lat ok. 25%, a w wieku powyżej 50 lat ok. 18%.

W województwie świętokrzyskim na 86 708 osób bezrobotnych zarejestrowanych prawo do zasiłku posiadało 15 187 bezrobotnych (18%), w powiecie jędrzejowskim na 4 934 bezrobotnych takie prawo miało 476 bezrobotnych (10%), natomiast w gminie Sędziszów zaledwie 58 bezrobotnych, tj. 8% ogółu bezrobotnych w gminie.

Podsumowując należy stwierdzić, że pod względem wykorzystania zasobów pracy gmina Sędziszów stanowi obszar problemowy, dotknięty m.in.:

- wysoką stopą bezrobocia — z tendencją spadku;
- deformacją struktury bezrobotnych, tj. wysokim odsetkiem ludzi młodych pozostających bez pracy, bezrobotnych kobiet, bezrobotnych pozostających bez pracy ponad rok oraz wysokim odsetkiem bezrobotnych z niskim poziomem wykształcenia, bez odpowiednich kwalifikacji zawodowych, bez stażu pracy, długotrwale poszukujących pracy i bez prawa do zasiłku.

2. Nadrzędne zasady polityki przestrzennej

- zasada równości szans dostępu do rynku pracy i edukacji (odnosząca się zwłaszcza do mieszkańców wsi, kobiet i osób dysfunkcyjnych oraz ludzi młodych i długotrwale bezrobotnych);
- zasada wyrównywania dysproporcji terytorialnych w zakresie ubóstwa i wykluczenia społecznego;
- tworzenie warunków do zwiększenia mobilności zawodowej mieszkańców;
- preferencje lokalizacyjne dla inwestycji przynoszących trwały wzrost zatrudnienia;

- zasada wspierania wszystkich inicjatyw lokalnych wzrostu zatrudnienia nie kolidujących z ochroną środowiska przyrodniczego i krajobrazu.

Ł. BAZA EKONOMICZNA I ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

1. Główne uwarunkowania

Wiodącą funkcją gospodarczą gminy Sędziszów jest obecnie rolnictwo, które jednak ze względu na zróżnicowane warunki glebowe nie może stanowić jedynej dziedziny rozwoju gospodarki. Istotną rolę ogrywa również przemysł (na czele z Fabryką Kotłów „Sefako” S.A.) i transport kolejowy, uzupełnione dobrze rozwiniętym sektorem usług w mieście Sędziszów. Ponadto istnieją warunki rozwoju funkcji komplementarnych, w tym agroturystyki.

Wartości takich wskaźników rozwoju przedsiębiorczości, jak: liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców i wyraźna tendencja spadkowa w tym zakresie plasują gminę Sędziszów poniżej średniej dla województwa. Z drugiej strony gmina notuje wysoką dynamikę udziału podmiotów gospodarczych w usługach wyższego rzędu i wysoki udział pracujących w zawodach pozarolniczych. W związku z powyższym Sędziszów znalazł się wśród obszarów wykazujących średnią w województwie dynamikę rozwoju pozarolniczych funkcji gospodarczych.

Szanse rozwoju bazy ekonomicznej gminy stwarzają przede wszystkim:

- bliskie sąsiedztwo ośrodka powiatowego – Jędrzejowa;
- korzystne powiązania komunikacyjne za pomocą linii normalnotorowej i LHS (z bazą przeładunkową kolei normalnotorowej i szerokotorowej);
- funkcjonująca podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej Starachowice SA;
- lokalne walory przyrodniczo-krajobrazowe, sprzyjające podejmowaniu działalności gospodarczej w dziedzinie turystyki i rekreacji;
- duże, potencjalne rezerwy terenów dla rozwoju różnych funkcji gospodarczych.

Natomiast główne problemy rozwoju bazy ekonomicznej stanowią:

- peryferyjne położenie gminy względem głównych drogowych korytarzy transportowych;
- niedobór terenów inwestycyjnych o uregulowanej sytuacji własnościowej i odpowiednim uzbrojeniu;
- słaba kondycja bazy ekonomicznej i średnia aktywność gospodarcza mieszkańców.

2. Cele polityki wojewódzkiej

Głównym celem w omawianej dziedzinie zagospodarowania województwa jest: **wzrost konkurencyjności i innowacyjności przestrzeni gospodarczej wraz z wykorzystaniem specyficznych zasobów i potencjałów regionalnych oraz przystosowaniem tej przestrzeni do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.**

Na terenie gminy Sędziszów celem będzie zatem:

- kształtowanie warunków przestrzennych dla dywersyfikacji przedsiębiorczości, rozwoju sektora MSP oraz inteligentnych specjalizacji gospodarczych;
- stworzenie systemu korzystnych warunków lokalizacyjnych poprzez modernizację i kompleksowe wyposażanie terenów pod inwestycje.

3. Priorytetowe zasady polityki przestrzennej odnoszące się do obszaru gminy

- zasada zrównoważonego wykorzystywania atutów gminy;
- zasada tworzenia wielofunkcyjnych stref aktywizacji gospodarczej, wyposażonych w pełną infrastrukturę techniczną, zdolnych do przyciągania kapitału;

- zasada efektywnego wykorzystania istniejącego zainwestowania i infrastruktury technicznej;
- zasada preferencji dla działalności o dużym zaawansowaniu technologicznym i niskim poziomie szkodliwości dla środowiska przyrodniczego;
- zasada sprzyjania inteligentnej współpracy sektora B+R ze środowiskiem gospodarczym;
- zasada preferencji dla rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw, najbardziej odpornego na czynniki kryzysowe.

M. FUNKCJA ROLNICZA

1. Podstawowe uwarunkowania rozwoju

Sędziszów zalicza się do gmin o przewadze korzystnych warunków przyrodniczo-glebowych, które wykazują jednak znaczne zróżnicowanie przestrzenne. Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie waha się w przedziale 61,0–70,0 pkt (w skali 120,0 pkt stosowanej przez JUNG Puławy). Część wschodnia i centralna gminy cechują się wyższą jakością gleb, która predysponuje ten obszar do restrukturyzacji i wzbogacenia rolnictwa w różne funkcje komplementarne (otoczenie rynkowe, przetwórstwo rolno-spożywcze związane z lokalną bazą surowcową, usługi na rzecz środowiska rolniczego i ludności wiejskiej itp.). W części zachodniej przeważają natomiast gleby nieekonomiczne w użytkowaniu rolniczym — V i VI klasy bonitacyjnej, kwalifikujące ten obszar do rozwoju wielofunkcyjnego opartego generalnie o funkcje pozarolnicze.

Do głównych problemów przestrzennych należy tu zaliczyć:

- niedorozwój bazy rynku rolnego i przetwórstwa rolno-spożywczego;
- słabo rozwinięty pozarolniczy rynek pracy;
- zbyt wysokie zatrudnienie w rolnictwie;
- niski poziom aktywności i samoorganizacji producentów rolnych,

Za główne elementy zagospodarowania, stabilizujące rozwój rolnictwa uznaje się:

- korzystne warunki do rozwoju produkcji ekologicznej,
- lokalne możliwości powiązania rolnictwa z rozwojem turystyki,
- ukształtowane kierunki specjalizacji rolniczej gminy,

2. Cele polityki przestrzennej

Cel główny:

- tworzenie warunków przestrzennych do poprawy jakości życia na wsi drogą rozwoju wielofunkcyjnego, poprawy dostępności do usług oraz efektywnej integracji działań społeczno-gospodarczych z ochroną środowiska wiejskiego.

Cele wspomagające realizację celu głównego:

- przystosowanie obszarów zabudowy wiejskiej do różnicowania działalności gospodarczej i powstawania alternatywnych do rolnictwa źródeł dochodu, zwłaszcza w oparciu o lokalne zasoby i potencjały;
- docelowe zapewnienie pełnego uzbrojenia komunalnego obszarów zabudowy z jednoczesnym unowocześnieniem usług sektora komunalnego;
- stworzenie systemu korzystnych warunków przestrzennych do modernizacji rozwojowych gospodarstw rolnych i przetwórstwa rolno-spożywczego;
- poprawa dostępności do usług i lokalnego rynku pracy,

- ukształtowanie nowoczesnej infrastruktury rynku rolnego i usług rolniczych zgodnie z oczekiwaniami wsi i rolnictwa;
- wzmocnienie roli obszarów wiejskich w zakresie ochrony gleb, zasobów wodnych, i krajobrazu wiejskiego, a także ochrony i zachowania siedlisk oraz różnorodności biologicznej.

3. Zasady realizacji celów

- sprzyjające warunki do alokacji interwencji publicznej na obszarach wiejskich oraz wdrażania programów rolniczych finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego;
- sukcesywna ekologizacja produkcji rolniczej i terenów rolnych dająca podstawy do rozwoju produkcji żywności ekologicznej;
- minimalizowanie istniejących i potencjalnych kolizji funkcjonalnych (dążenie do harmonijnego współistnienia wszystkich funkcji obszarów wiejskich);
- preferencje przestrzenne dla inicjatyw kooperacyjnych podejmowanych w ramach grup producenckich, Lokalnych Grup Działania, organizacji spółdzielczych oraz partnerstwa publiczno-prywatnego służącego aktywizacji rozwoju lokalnego;
- czynna rola samorządów lokalnych w procesie gospodarowania terenami rolnymi i tworzenia zasobów gruntów komunalnych pod ważne inwestycje strukturalne.

N. ZAGOSPODAROWANIE LEŚNE

1. Podstawowe uwarunkowania

Gmina Sędziszów zalicza się do obszarów o stosunkowo niskim w skali województwa wskaźniku lesistości. Według danych US Kielce wynosi on obecnie — 16,4% (w województwie wynosi 28,3%). Lasy spełniają tutaj różnorodne funkcje zarówno ochronne, produkcyjne i społeczne. Największy i najbardziej zwarty kompleks leśny rozciąga się na zachód od rzeki Mierzawy w zachodniej części gminy. Natomiast największe prywatne kompleksy leśne położone są w okolicach wsi: Gniewięcin, Krzelów, Jezów i Szałas. Większość terenów leśnych charakteryzuje się siedliskami żyznymi, gdzie dominuje sosna z domieszką dębu, jodły i brzozy. W lasach prywatnych istotnym zagrożeniem jest niepełne wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych oraz nie realizowanie odnowień na gruntach przejściowo pozbawionych drzewostanu. Lokalne zagrożenia stwarzają ponadto:

- kradzieże drzewa z lasów wszystkich kategorii własności;
- rosnące zagrożenie pożarowe oraz niedobór zbiorników ppoż.;
- zaśmiecanie terenów leśnych wokół terenów mieszkaniowych oraz dróg;
- zainteresowanie wypoczynkiem w środowisku leśnym, w połączeniu z niedoborem infrastruktury turystycznej i komunalnej.

2. Cele polityki wojewódzkiej

- racjonalne zagospodarowanie zasobów leśnych drogą kształtowania właściwej struktury gatunkowej i wiekowej lasów oraz wykorzystania gospodarczego w sposób zapewniający zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego;
- zwiększenie lesistości na terenach posiadających do tego predyspozycje;
- tworzenie warunków do wdrożenia „Krajowego programu zwiększenia lesistości”.

3. Podstawowe zasady zagospodarowania leśnego

- powszechna i ciągła ochrona lasów (zagospodarowanie lasów na cele nieleśne może być dokonane tylko w uzasadnionych przypadkach i przy braku innych rozwiązań przestrzennych, zmiana przeznaczenia gruntów leśnych Skarbu Państwa na cele nierolnicze i nieleśne wymaga uzyskania odpowiednich zgód, zgodnie z obowiązującymi przepisami);
- eliminowanie kolizji lasów z innymi funkcjami terenów oraz zapewnienie lasom bezpieczeństwa pożarowego;
- respektowanie ustaleń planów urządzenia opracowanych dla lasów Państwowego Gospodarstwa Leśnego i lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa;
- ukierunkowanie rekreacji i turystyki leśnej w sposób godzący funkcje społeczne lasów z ochronnymi i produkcyjnymi (racjonalne wyposażanie lasów i terenów przyległych w małą infrastrukturę turystyczną).

O. TURYSTYKA

1. Ogólne uwarunkowania zagospodarowania turystycznego

Na tle województwa gmina nie wyróżnia się wyjątkowymi walorami turystyczno-wypoczynkowymi, mało urozmaicony krajobraz, brak dużych kompleksów leśnych, niewielka ilość zbiorników wodnych a także brak infrastruktury turystycznej. Jedynie w południowo-zachodniej części gminy w dolinie Mierzawy występują kompleksy leśne oraz zgrupowanie stawów hodowlanych.

Biorąc pod uwagę powyższe gmina nie jest predysponowana do dynamicznego rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej, jednakże zauważa się wzrost zainteresowania społeczności lokalnej agroturystyką, co może przyczynić się do rozwoju tej funkcji.

W „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego” zachodnia i południowa część gminy została uznana za obszar o korzystnych warunkach przestrzennych do rozwoju agroturystyki. Szczególnie przydatne są tereny w pobliżu wsi Krzelów, Czekaj i Mstyczów.

Do podstawowych elementów ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy zalicza się: Ośrodek Sportu i Rekreacji (kompleks basenów, siłownia, hala sportowa, boiska sportowe), Bazę Turystyczno-Kulturalno-Rekreacyjną (dwa zbiorniki wodne, kąpielisko, boiska sportowe, korty tenisowe, skatepark, pole namiotowe, ścieżka rowerowa) oraz boisko do piłki nożnej lokalnego klubu piłkarskiego.

Chcąc aktywizować funkcję turystyczną należałoby zwrócić większą uwagę na budowę odpowiedniej infrastruktury turystycznej (szlaki piesze i rowerowe, mała gastronomia, punkty obsługi tranzytu, punkty informacji, zagospodarowanie części stawów hodowlanych na cele rekreacyjne, itp.) oraz na dobre oznakowanie i udostępnienie atrakcji kulturowych gminy.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania wskazanym byłoby wykreowanie popytu i podaży na formy rekreacji związane z pobytem w lesie i nad wodą — agroturystyka, turystyka rowerowa, sporty wodne i inne. Planując wszelkie działania inwestycyjne prowadzące do rozwoju turystyki i rekreacji należy jednak pamiętać, iż w części gminy są obszary prawnie chronione. Rozwój tej dziedziny gospodarki, podporządkowany jest tu ochronie środowiska przyrodniczego i zależy od konfliktowości danego rodzaju turystyki.

2. Zasady polityki przestrzennej

- preferowanie ekoturystyki i agroturystyki oraz odpowiednie kanalizowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo;

- stałe i konsekwentne podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności przestrzeni turystycznej gminy.

3. Zasady polityki przestrzennej

- wiązanie udostępniania turystycznego walorów środowiskowych, krajobrazowych i kulturowych z rozbudową infrastruktury turystycznej;
- kojarzenie zagospodarowania turystycznego ze wzmożoną ochroną najcenniejszych walorów przyrodniczych i kulturowych;
- ochrona przestrzeni turystyczno-rekreacyjnej przed zagospodarowaniem obniżającym atrakcyjność turystyczną.

P. KOMUNIKACJA

1. Podstawowe uwarunkowania

Gmina Sędziszów położona jest w zasięgu oddziaływania korytarzy transportowych:

- korytarz krajowy Warszawa — Kielce — Kraków, tworzony przez realizowaną drogę ekspresową S-7 i przebudowywaną linię kolejową znaczenia państwowego nr 8 Warszawa — Kraków;
- korytarz krajowy Lublin — Kielce — Jędrzejów — Katowice, tworzony przez drogi nr 74, 7 i 78 (docelowo w klasie "S") oraz zmodernizowane linie kolejowe nr 61 i Linię Hutniczą Szerokotorową (LHS);
- korytarz regionalny, łączący na terenie województwa ośrodki położone wzdłuż Linii Hutniczej Szerokotorowej (Sędziszów, Chmielnik, Staszów, Sandomierz), którego elementami będą ww. linia LHS oraz zmodernizowany ciąg drogowy Jędrzejów — Chmielnik — Staszów — Sandomierz, obejmujący drogi: krajowe nr 78 i 79 oraz wojewódzkie nr 765 i 764.

Na obszarze gminy Sędziszów zlokalizowane są elementy ponadlokalnej sieci transportowej:

- linia kolejowa nr 8 Warszawa Zachodnia-Kraków Główny Osobowy,
- Linia Hutnicza Szerokotorowa,
- linia kolejowa nr 64 Kozłów-Starzyny,

Głównym celem Planu w zakresie rozwoju powiązań komunikacyjnych jest „Ukształtowanie spójnego systemu korytarzy i węzłów komunikacyjnych zapewniających integrację z europejską siecią TEN-T”. Równolegle będą realizowane następujące cele komplementarne o charakterze wewnętrznym:

- poprawa dostępności komunikacyjnej w obrębie obszarów funkcjonalnych poprzez podniesienie standardów technicznych głównych dróg, budowę systemu obwodnic i bezkolizyjnych skrzyżowań oraz stworzenie multimodalnego systemu transportowego w największych węzłach transportowych;
- rozbudowa sieci drogowej na obszarach niedosłużonych komunikacyjnie oraz realizacja dodatkowych przepraw mostowych na głównych rzekach województwa.

Biorąc pod uwagę fakt, że problem dostępności komunikacyjnej stał się obecnie jedną z najważniejszych barier rozwoju regionu, jako zadania priorytetowe Planu w najbliższym okresie przyjmuje się:

- zapewnienie dogodnej dostępności do najbliższych węzłów transportowych europejskiej sieci TEN-T drogami ekspresowymi S-7 i S-74;

- ukształtowanie systemu obwodnic głównych ośrodków systemu osadniczego, w tym Kielc, spełniających standardy ruchu bezkolizyjnego (DRB) — w przypadku konieczności realizacji niektórych odcinków obwodnic w niższych klasach technicznych winna być zachowana możliwość uzyskania standardu DRB w okresie późniejszym;
- wypracowanie z regionalnym przewoźnikiem kolejowym, w uzgodnieniu z Organizatorem, nowej konkurencyjnej oferty rynkowej w zakresie transportu kombinowanego, w połączeniu z modernizacją infrastruktury linii kolejowej nr 8 i nr 25, w tym przystankowej;
- zainicjowanie rozwoju funkcji logistycznych i terminali intermodalnych w Kielcach i w innych, głównych węzłach komunikacyjnych posiadających największy potencjał rozwoju tych funkcji;
- wsparcie działań samorządów największych miast w zakresie poprawy funkcjonowania transportu publicznego m.in. drogą tworzenia węzłów integracyjnych (obsługujących różne środki transportu);

2. Cele polityki wojewódzkiej

- zapewnienie dogodnych połączeń miast powiatowych z Kielcami oraz sąsiednimi ośrodkami powiatowymi (w tym położonymi w województwach ościennych), siecią dróg wojewódzkich z jednoczesną poprawą parametrów technicznych tych tras i wyprowadzaniem ruchu tranzytowego z obszarów zwartej zabudowy;
- poprawa warunków komunikacyjnych obszarów o niskiej gęstości sieci drogowej z ośrodkami ponadlokalnymi;
- poprawa bezpieczeństwa na drogach tego układu oraz ograniczanie uciążliwości ruchu dla mieszkańców i środowiska naturalnego;
- modernizacja szlaków kolejowych łączących region z głównymi metropoliami, głównie droga modernizacji istniejącej sieci, zapewniająca poprawę bezpieczeństwa, podwyższenie prędkości, zwiększenie przepustowości szlaków, a także zmniejszenie emisji hałasu i wibracji;
- nadrobienie zapóźnień w budowie społeczeństwa informacyjnego umożliwiające zabezpieczenie perspektywicznych potrzeb w zakresie łączności telefonicznej, usług transmisji danych, radiokomunikacyjnych, wizyjnych i multimedialnych, w tym z sieci Internetowej oraz wszelkich usług dodatkowych w sieciach stacjonarnych i mobilnych, naziemnych i satelitarnych.

3. Zasady zagospodarowania i ochrony nadrzędnego układu drogowego

W zakresie transportu drogowego:

- respektowanie zasady ciągłości planistycznej i efektywna ochrona korytarzy rezerwowanych pod budowę nowych odcinków dróg krajowych i wojewódzkich oraz obejść i obwodnic miejscowości z wyjątkiem terenów, które zostały nadmiernie obudowane i nie zapewniają uzyskania wymaganych klas technicznych;
- planowanie nowych odcinków dróg tego układu w racjonalnym oddaleniu od zabudowy, uwzględniającym rozwój obszarów zurbanizowanych oraz aspekty techniczno-ekonomiczne;
- wzmocniona ochrona istniejących korytarzy drogowych, przenoszących ruch tranzytowy przed obudową kubaturową, nie związaną bezpośrednio z ruchem — utrudniającą lub uniemożliwiającą uzyskanie wymaganych norm eksploatacyjnych;
- separacja ruchu lokalnego i tranzytowego oraz izolacja ruchu samochodowego od rowerowego i pieszego z jednoczesnym uspokajaniem tego ruchu w centrach miast;

- uwzględnienie wymogów ochrony środowiska przy projektowaniu, budowie i eksploatacji obiektów i tras systemów transportowych, w tym unikanie fragmentaryzacji struktur przyrodniczych oraz przebiegu nowo projektowanych odcinków tras komunikacyjnych przez objęte ochroną obszary cenne przyrodniczo;
- stosowanie urządzeń ułatwiających przemieszczanie się zwierząt w poprzek korytarzy transportowych (tunele, przepusty, mosty, kładki, itp.) oraz ograniczających negatywne oddziaływanie hałasu (obudowa biologiczna, ekrany akustyczne itp.);
- komunikowanie nowych terenów zabudowy osiedlowej, projektowanej w sąsiedztwie tego układu, wyłącznie poprzez odcinki dróg niższych klas (funkcjonujące w systemie dróg lokalnych);
- wspieranie podniesienia konkurencyjności transportu publicznego, w tym szynowego, w stosunku do indywidualnego transportu samochodowego i stopniowe eliminowanie go z centrów miast;
- zapewnienie korzystnych warunków dla realizacji obiektów zaplecza technicznego ruchu ciężarowego bezpośrednio przy trasach jego przebiegu, a także obiektów obsługi podróżnych przy trasach ruchu turystycznego.

W zakresie transportu kolejowego:

- wykorzystanie linii szerokotorowej LHS dla rozwoju obszarów położonych w jej sąsiedztwie;
- poprawa komunikacji kolejowej ze wszystkimi najbliższymi ośrodkami metropolitalnymi;
- wykorzystanie sieci kolejowej, w większości dwutorowej, zelektryfikowanej i mało obciążonej ruchem dla odciążenia dróg od najcięższych przewozów masowych (surowce mineralne, materiały budowlane itp.);
- priorytet dla lokalizacji centrów logistycznych opartych o istniejącą infrastrukturę kolejową i drogową;
- modernizacja infrastruktury transportowej uwzględniająca zwiększenie prędkości komunikacyjnych na wybranych trasach, dla poprawy konkurencyjności transportu kolejowego z jednoczesnym zwiększeniem bezpieczeństwa m.in. w wyniku likwidacji skrzyżowań jednopoziomowych;
- stworzenie systemu regularnych przewozów pasażerskich, łączących centra metropolii o częstotliwości dostosowanej do potrzeb;
- rozbudowa systemu komunikacji zbiorowej koleją regionalną z wykorzystaniem istniejących linii wraz z możliwością odbudowy połączeń nieczynnych oraz uruchomienia nowych; budowa nowych przystanków kolejowych oraz modernizacja istniejących celem integracji z innymi środkami transportu;
- przy projektowaniu linii kolejowych oraz w trakcie ich użytkowania, a także w planowaniu przestrzeni wokół tych obiektów należy przestrzegać wymogów i ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych w zakresie linii kolejowych.

W zakresie telekomunikacji:

- dostęp do połączeń w ruchu automatycznym z całym światem oraz objęcie zasięgiem obsługi telefonii komórkowej obszaru całego województwa;
- likwidacja obszarów „cyfrowego wykluczenia”;
- oparcie dostępu do szerokopasmowego Internetu na dominującej w Europie i w kraju technologii ADSL oraz systemu publicznego dostępu do Internetu na sieci WLAN;
- konkurencyjność na rynku lokalnych i ponadlokalnych usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych;
- preferencje dla innowacyjnej gospodarki elektronicznej;

- przy lokalizacji inwestycji z zakresu infrastruktury telekomunikacyjnej stanowiących dominanty krajobrazowe należy każdorazowo brać pod uwagę potrzebę ochrony krajobrazu. W miejscach szczególnie eksponowanych krajobrazowo istnieje możliwość wprowadzenia zakazu lokalizacji takich inwestycji (uwarunkowana szczegółowym uzasadnieniem) z jednoczesnym wskazaniem innych terenów przeznaczonych pod ten cel.

5. Inwestycje celu publicznego

Na terenie gminy Sędziszów planuje się realizację następującej inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- przebudowa linii kolejowej 64 Kozłów — Koniecpol do wdrożenia prędkości 160 km/h

R. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

I. ENERGETYKA

1. Podstawowe uwarunkowania.

Przez obszar gminy przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Szczekociny — Sędziszów — Jędrzejów.

Sędziszów zaliczany jest również do obszarów perspektywicznych dla zastosowania bezpośredniego energii geotermalnej oraz w balneologii i rekreacji.

Ponadto do Planu województwa wnioskowana była lokalizacja na obszarze Sędziszowa bioelektrowni o mocy 3 MW.

Ważnym elementem istotnym w zagospodarowaniu przestrzennym gminy jest strefa od stacji radarowej Brzuchania. Stacja ta jest elementem systemu radarów meteorologicznych POLRAD. System ten spełnia istotną rolę w Państwowej Służbie Hydrologiczno-Meteorologicznej dostarczając aktualne informacje o stanie atmosfery nad obszarem całego kraju i pozwala w czasie rzeczywistym monitorować opady, w tym groźne zjawiska burzowe, kluczowe w razie powstania powodzi błyskawicznej. Ponadto dostarcza informacji o kierunku i prędkości przemieszczania się tych zjawisk oraz generuje informacje prognostyczne. W powyższej strefie występują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu, m.in. zakaz lokalizacji farm wiatrowych, ze względu na możliwość zakłócania przez nie procesu pozyskiwania i przesyłania danych radarowych, a w efekcie do zaburzenia pracy całego systemu.

Ponadto, biorąc pod uwagę wysoką dynamikę rozwoju energetyki odnawialnej, która może stwarzać zagrożenia dla środowiska i krajobrazu, w Planie województwa zawarto główne zasady i standardy polityki lokalizacyjnej dotyczącej rozmieszczenia obiektów OZE. Należy mieć również na uwadze Ustawę z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Zostały w niej zawarte przepisy szczegółowe dotyczące lokalizacji tego rodzaju inwestycji.

2. Cel polityki wojewódzkiej:

- ukształtowanie nowoczesnych i niezawodnych systemów infrastruktury energetycznej oraz sukcesywne zwiększanie wykorzystania odnawialnych zasobów energii.

3. Zasady polityki przestrzennej:

- rozwój sieci elektroenergetycznych z uwzględnieniem potrzeb generacji rozproszonej opartej na lokalnych źródłach energii;
- stymulowanie rozwoju kogeneracji (skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej przy maksymalnym ograniczeniu strat przesyłu i transformacji tej energii);

- budowa (rozbudowa) systemu przesyłowego i dystrybucyjnego gazu ziemnego na terenach pozbawionych zaopatrzenia w gaz sieciowy;
- wspomaganie rozwoju różnych form pozyskania energii wytworzonej z lokalnych źródeł odnawialnych z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego, kulturowego, krajobrazu oraz przy wykluczeniu kolizyjności z zabudową mieszkaniową oraz ze strefą od stacji radarowej;
- uwzględnienie pasa technicznego od linii elektroenergetycznych i stref kontrolowanych od gazociągów, w tym ograniczeń w nich obowiązujących w przepisach odrębnych;
- zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w przypadku urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW oraz ich stref ochronnych jest wymóg ich wyznaczenia w studiach i planach miejscowych;
- tworzenie warunków do współpracy samorządów lokalnych z zainteresowanymi podmiotami gospodarczymi (społecznymi i prywatnymi) w celu realizacji małych jednostek wytwórczych bazujących na lokalnych źródłach energii.

II. GOSPODARKA ODPADAMI

1. Podstawowe uwarunkowania.

Zgodnie z obowiązującym „Planem gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”, Sędziszów został zaliczony do Regionu 3 gospodarki odpadami. W jego obrębie zlokalizowane są:

- instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych i wydzielania ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku — w msc. Włoszczowa, oraz przewidziane do zastępczej obsługi instalacje w msc. Końskie i w msc. Promnik, gm. Strawczyn;
- instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzania z nich produktów o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych — w msc. Włoszczowa, oraz przewidziane do zastępczej obsługi instalacje w msc. Końskie i w msc. Promnik, gm. Strawczyn;
- instalacja do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych — w msc. Włoszczowa, oraz przewidziane do zastępczej obsługi instalacje w msc. Końskie i w msc. Promnik, gm. Strawczyn.

2. Cel polityki wojewódzkiej

- osiągnięcie przez województwo standardów unijnych w gospodarowaniu odpadami, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

3. Zasady polityki przestrzennej

- zapewnienie warunków do wdrożenia systemu Regionalnych Zakładów Zagospodarowania Odpadów (RZZO) w liczbie i rozmieszczeniu zgodnym z obowiązującym „Planem gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”;
- wsparcie zorganizowanego systemu odbierania odpadów komunalnych, obejmującego wszystkich mieszkańców województwa;
- selektywna zbiórka, odbiór i odzysk odpadów;

- ograniczenie składowania komunalnych osadów ściekowych m.in. poprzez ich termiczne przekształcanie.

5. Inwestycje celu publicznego

- zamykanie oraz rekultywacja składowisk odpadów lub ich wydzielonych części („Borszowice”, gm. Sędziszów).

4. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WYNIKAJĄCE Z PRZYRODNICZYCH, KULTUROWYCH I KRAJOBRAZOWYCH WARTOŚCI ŚRODOWISKA I POTRZEB ICH OCHRONY

4.1. PRZYRODNICZE WARTOŚCI GMINY

4.1.1 Położenie fizyczno – geograficzne

Zgodnie z regionalizacją fizyczno – geograficzną Polski J. Kondrackiego (1998) obszar gminy znajduje się w obrębie makroregionu Niecki Nidziańskiej, obejmując mezoregiony: Płaskowyż Jędrzejowski i Garb Wodzisławski oraz Wyżynę Miechowską.

Środek gminy przecina dolina rzeki Mierzawy, stanowiąc jej oś, wzdłuż której rozwija się osadnictwo i biegną główne szlaki komunikacyjne. Stanowi ona bardzo ważny korytarz ekologiczny gminy. W zachodniej i środkowej części gminy, na terenie wsi Mstyczów, Szalas, Jeżów znajdują się natomiast zwarte kompleksy leśne. Zachodnią i południową część gminy obejmuje Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu Województwa Świętokrzyskiego.

4.1.2 Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Obszar gminy Sędziszów, położony jest w południowo-zachodniej części Niecki Miechowskiej, leżącej między zrębem Gór Świętokrzyskich a Górnokarbońską Niecką Górnośląską, zapadającej się w kierunku południowym pod osady Zapadliska Przedkarpackiego.

Podłoże Niecki Miechowskiej jest zbudowane z piaskowców szarogłazowych proterozoiku, na których występują skały paleozoiczne, wykształcone jako piaskowce, ilowce, dolomity i łupki krzemionkowe. Na nich spoczywają osady triasu (pstre łupki, wapienie i margle). Środkowojurajski cykl sedymentacyjny reprezentowany jest przez osady mułowcowo-ilaste, które przechodzą w wapienie i margle, natomiast w jurze górnej występują wapienie różnych typów z oolitami i krzemieniami. Kredę rozpoczynają piaskowce wapniste przykryte kilkusetmetrowej miąższości marglami i wapieniami marglistymi oraz opokami z czertami i krzemieniami. Najstarsze osady, które występują na powierzchni, to wapienie margliste santonu w okolicach Mstyczowa. Margle, margle piaszczyste oraz opoki z wkładkami piaskowców i wapieni – reprezentujące mastrycht dolny – stanowią najczęściej spotykane wychodne podłoża czwartorzędu na terenie gminy Sędziszów, niegdyś eksploatowane w kamieniołomach. W granicach gminy osady trzeciorzędu nie występują.

Utwory czwartorzędu występujące w obrębie gminy, to resztki dawnej miększej pokrywy glin i piasków z okresu zlodowacenia południowopolskiego. Są one reprezentowane przez:

- *gliny zwałowe* – spotykane często w obrębie wyniesionych obszarów Niecki Miechowskiej, leżą bezpośrednio na osadach kredy. Na terenie gminy występują one w okolicy Przeląja, Jeżowa, Klimontowa, Lipia i Bugaja,
- *piaski rzeczne tarasów nadzalewowych oraz piaski i mulki pokrywy rzeczno-peryglacjalnej* – występują głównie w dolinach rzecznych i obniżeniach terenu. Zajmują dość znaczne powierzchnie, przede wszystkim w zachodniej części gminy,
- *lessy i mulki lessopodobne* – spotykane w rejonie Gniewięcina i Przeląja,
- *piaski wydmowe* – występują na północ od Sędziszowa - w okolicach Tarnawy oraz w rejonie Białowieży i na południe od wsi Bugaj. Największa wydma w obrębie gminy znajduje się na północ od Sędziszowa,
- *piaski, piaski humusowe, mady oraz gliny piaszczyste den dolinnych* – spotykane są na najniższym poziomie terasowym w dolinach rzek. Piaski i mady leżące bezpośrednio przy korytach rzecznych, przechodzą stopniowo w stronę zboczy w gliny piaszczyste deluwialne,
- *torfy i namuły torfiaste* – znajdują się w obrębie zabagnionych odcinków doliny Mierzawy. Spotyka się je w okolicy Krzcięcic, Borszowic i Mstyczowa.

Gmina Sędziszów jest bardzo uboga w surowce mineralne. Dla potrzeb lokalnego budownictwa niegdyś wydobywano opoki i margle kredy górnej oraz piaski czwartorzędowe. Eksploatacja ta została zaniechana ze względu na niską jakość surowca i łatwą dostępność materiałów gotowych.

Na terenie gminy występują następujące złoża kruszywa naturalnego - piasków oznaczone numerami na rysunku studium: 1 A - Tarnawa A, 1 B - Tarnawa B, 2 - Sędziszów, 3 - Piła, 4 - Krzcięcice, 5 - Nowa Wieś.

Złoże Tarnawa posiada zasoby bilansowe w kat. C2 – 16729,30 tys. t. i 568,80 tys. t., złoża Sędziszów w kat. A+B – 380,00 tys. m³, w kat. C1 – 187,00 tys. m³, złoża Piła w kat. C1 – 10,10 tys. t., złoża Krzcięcice w kat. C1 – 48,90 tys. t., złoża Nowa Wieś w kat. C1 – 123,00 tys. t.

Rozpiętość wysokości bezwzględnych na analizowanym obszarze wynosi od: ok. 228 m n.p.m. w dolinie Mierzawy (rejon Krzcięcic) do 326,2 m n.p.m. w części zachodniej gminy (Łysa Góra).

Znaczny wpływ na różnorodność ukształtowania powierzchni gminy Sędziszów wywiera sieć rzeczna. Przez obszar gminy przepływa rzeka Mierzawa, która bierze swój początek w Wierzbicy (gmina Kozłów, województwo małopolskie) – tuż poza granicami gminy Sędziszów. Dolina Mierzawy przebiega przez teren gminy łukiem – początkowo podążając na zachód przez Klimontów, Jeżów i Podsadek, zmieniając koło Mstyczowa kierunek na północny, okrążając Łysą Górę koło Białowieży i dalej płynąc na wschód do Nidy odcinkiem przełomowym pomiędzy Płaskowyżem Jędrzejowskim a Garbem Wodzisławskim.

Do przełomowego odcinka doliny Mierzawy nawiązuje szereg bocznych dolin subsekwentnych (w obrębie gminy ciągi na liniach: Tarnawa – Piła, Sosnowiec – Sędziszów – Zielonki, Łowinia – Krzcięcice).

Na terenie gminy wyróżniono formy morfologiczne, dominujące w ukształtowaniu powierzchni. *Dno doliny rzecznej* (Mierzawy) – szerokie w obszarze źródłowym do ok. 800 m – zwęża się na wschód od rejonu Sędziszowa do 400-500 m. Dno doliny jest płaskie, miejscami zabagnione i zatorfione. Do rzeki Mierzawy nawiązują *dna dolin bocznych z*

okresowym przepływem wody. Szerokość den nie przekracza 150 m. Strumienie, przepływające przez owe doliny okresowo, sypią *stożki napywowe* o powierzchniach rzędu nawet kilku hektarów (największe z nich zlokalizowano w Mierzynie i Krzcięcicach, na zboczach doliny Mierzawy). Na obszarze gminy Sędziszów, dominującym elementem rzeźby są *długie stoki i zbocza dolin o nachyleniu 5-12%*. Występują one wzdłuż doliny Mierzawy i dolin bocznych. Ich szerokość jest zmienna, średnio waha się w granicach 200-300 m, na wschód od Sędziszowa sięgając nawet 1 km. W rejonie Białowieży, Sędziszowa i Sosnowca sporadycznie występują na mniejszych powierzchniach *długie stoki o nachyleniu powyżej 12%*.

Według materiałów SOPO (systemu osłony przeciwsuwiskowej), opracowanych przez PIG na terenie miejscowości Zielonki, Mierzyn i Piołunka zlokalizowane są obszary predysponowane do powstawania ruchów masowych.

4.1.3 Wody powierzchniowe

Gmina Sędziszów położona jest w całości w zlewni Nidy. Dział wodny II rzędu (rozdzielający zlewnie Pilicy i Nidy) przebiega na zachód od gminy.

Przez teren gminy przepływa rzeka Mierzawa. Długość rzeki od jej źródła do wschodniej granicy gminy wynosi ok. 30km. Jej koryto nie wymaga regulacji. Regulacja Mierzawy spowodowałaby intensyfikację spływu, co zwiększyłoby jej drenujący charakter, a to prowadziłoby do dalszego obniżania się zwierciadła wód podziemnych. Dla spowolnienia spływu (w ramach poprawy zasilania wód podziemnych) dobrym rozwiązaniem byłaby budowa małych zbiorników retencyjnych. Istniejące meandry rzeki stanowią bardzo dobre warunki do rozwoju ichtiofauny (jedyna w tym regionie rzeka, w której występuje pstrąg potokowy). Sieć hydrograficzną poza Mierzawą na terenie gminy tworzą ciek wodne: Ciek od Gniewięcina, Struga Łowinka, Ciek od Przełaja, które zasilają wody Mierzawy.

Na obszarze gminy poza ciekami wodnymi, znajdują się, mające lokalne znaczenie, stawy rybne o powierzchni ok. 40 ha (w Krzelowie). Dodatkowo w Sędziszowie zlokalizowany jest zalew rekreacyjny, a w przyszłości projektowany jest znacznej wielkości zbiornik obejmujący części wsi: Mstyczów, Jeżów, Klimontów i Podsadek.

4.1.4 Wody podziemne

Prawie cała gmina Sędziszów leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 409 Niecka Miechowska (część SE), związanego z utworami kredy górnej. Jest to zbiornik szczelinowy i szczelinowo-porowy (wg dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej GZWP nr 409, 2015r.), o wysokiej zasobności i dobrym stanie czystości pod względem fizyko-chemicznym. GZWP nr 409 jest zbudowany z utworów kredy górnej (wapienie, margle, margle piaszczyste i opoki), w strefie aktywnej wymiany wód podziemnych, sięgając do głębokości 100 m, lokalnie w strefach uskoku nawet do 150 m. Na terenie gminy przeważają ujęcia wody o głębokości od 50 do 100 m.

Tylko niewielka zachodnia część gminy położona jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 408 Niecka Miechowska (część NW). Główny poziom wodonośny znajduje się w utworach kredy górnej. W kredowym piętrze wodonośnym głębokość większości studzien mieści się w przedziale 30-70 m. Jednak głębokość aktywnej strefy wodonośnej przyjmowana jest od 100 do 250 m ppt (wg dokumentacji hydrogeologicznej).

Wody podziemne stanowią jedyne źródło zaopatrzenia ludności, rolnictwa i przemysłu w wodę, na terenie gminy.

Na obszarze gminy zlokalizowanych jest 8 ujęć wód podziemnych, funkcjonujących w systemie wodociągowym gminy. Są to ujęcia w:

- 1) *Jeżowie* – ~~decyzja Wojewody Kieleckiego znak: OS.I. 6210/294/91 z dnia 09.12.1991 r.,~~
decyzja OŚRiL. 6223-21/10 z dnia 21.02.2011r. wydana przez Starostę Jędrzejowskiego,
- 2) *Krzcięcicach* – ~~decyzja Wojewody Kieleckiego znak: OS.I. 6210/67/97 z dnia 20.05.1997 r.,~~
decyzja OŚRiL. 6223-20/10 z dnia 18.02.2011r. wydana przez Starostę Jędrzejowskiego,
- 3) *Mierzynie* – ~~decyzja Wojewody Kieleckiego znak: OS.I. 6210/68/97 z dnia 20.05.1997 r.,~~
Decyzja OŚRiL. 6223-1/11 z dnia 16.02.2011r. wydana przez Starostę Jędrzejowskiego,
- 4) *Klimontowie* – ~~decyzja Wojewody Kieleckiego znak: ROS.IX. 6210/298/98 z dnia 24.12.1998 r.,~~
decyzja OŚRiL.IV-6223/21/08 z dnia 16.12.2008r. wydana przez Starostę Jędrzejowskiego,
- 5) *Sosnowcu (ujęcie „Północ”)* – ~~decyzja Starosty Jędrzejowskiego znak: OŚRiL.IV 6223/23/01 z dnia 23.07.2001 r. oraz decyzja Starosty Jędrzejowskiego znak: OŚRiL.IV 6223/22/03 z dnia 31.12.2003 r.,~~
decyzja OŚRiL. 6341.2.2011.ZS z dn.21.03.2011 roku wydana przez Starostę Jędrzejowskiego,
- 6) *Sędziszowie (ujęcie „Skarpa”)* – ~~decyzja Starosty Jędrzejowskiego znak: OŚRiL.IV 6223/24/03 z dnia 22.02.2004 r.,~~
decyzja Starosty Jędrzejowskiego znak: OŚRiL.IV – 6223/24/03 z dnia 22.02.2004 r.,
- 7) *Zielonkach* – ~~decyzja Starosty Jędrzejowskiego znak: OŚRiL.IV 6223-32/04 z dnia 17.02.2005 r.,~~
decyzja OŚRiL.IV-6223/32/04 z dnia 17.02.2005r. wydana przez Starostę Jędrzejowskiego,
- 8) *Sędziszowie (ujęcie „Os. Drewniane”).*

4.1.5 Warunki klimatyczne

Gmina Sędziszów leży na pograniczu wschodniomałopolskiego i zachodniomałopolskiego regionu klimatycznego, który charakteryzuje się klimatem umiarkowanym przejściowym, stanowiącym połączenie cech klimatu morskiego i kontynentalnego. Rejon Sędziszowa cechuje się nieznacznymi wahaniami temperatury, z dużą ilością cisz i małymi prędkościami wiatru. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,7°C. Przeciętna temperatura miesięcy zimowych wynosi ok. 3°C. Dni bardzo mroźnych (poniżej 10°C) jest niewiele. W rejonie Sędziszowa występują korzystne warunki insolacyjne (ok. 1800 godzin ze słońcem w ciągu roku). Średnia wilgotność względna powietrza wynosi od 71% do 80%. Najobfitsze opady na terenie gminy przypadają na czerwiec i lipiec, najniższe natomiast zanotowano w miesiącach zimowych: w lutym i marcu. Średnie opady atmosferyczne wynoszą ok. 600-770mm/rok. Średnio na rok przypada ok. 150 dni z opadami. Na terenie gminy przeważają wiatry z kierunków zachodnich i południowo-zachodnich, średnia prędkość wiatru z reguły nie przekracza 2,6 m/s.

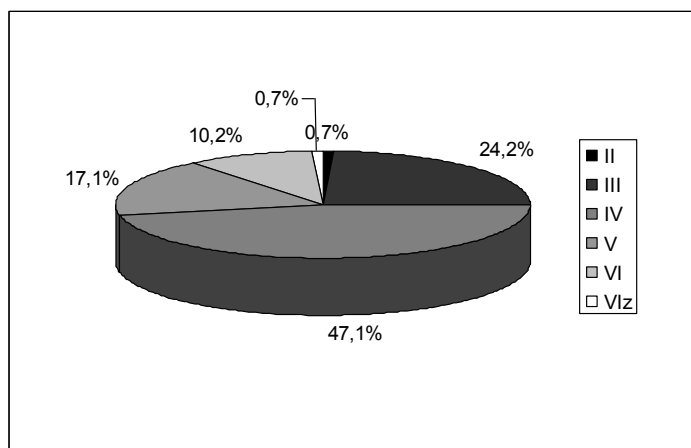
Zbocza o ekspozycji północnej oraz dna dolin charakteryzują się niższą średnią temperaturą roczną, większą ilością dni z pokrywą śnieżną i mniejszą ilością dni słonecznych. Dolina Mierzawy i wklęsłe formy terenu są miejscami, gdzie występuje większa częstota

inwersji temperatury powietrza, mgieł i przymrozków. Tereny położone wyżej, na stokach i grzbietach są dobrze przewietrzane i nasłoneczniane (strona południowa). Zalesione obszary zachodniej części gminy cechują się niższą temperaturą, podwyższoną wilgotnością powietrza oraz niewielką prędkością wiatrów.

4.1.6 Gleby

W gminie Sędziszów przeważają korzystne warunki glebowe. Gleby wyższej jakości występują we wschodniej i centralnej oraz południowo-zachodniej części gminy. Część zachodnia natomiast, cechuje się przewagą gleb niższych klas bonitacyjnych. Na obszarze gminy prawie nie występują grunty orne klasy I i II (0,7% gruntów klasy II w ogólnej powierzchni gruntów ornych). Największą powierzchnię natomiast, zajmują grunty klasy IV (47,1% ogólnej powierzchni gruntów ornych).

Ryc. 1 Udział gleb o określonej klasie bonitacyjnej w Sędziszowie

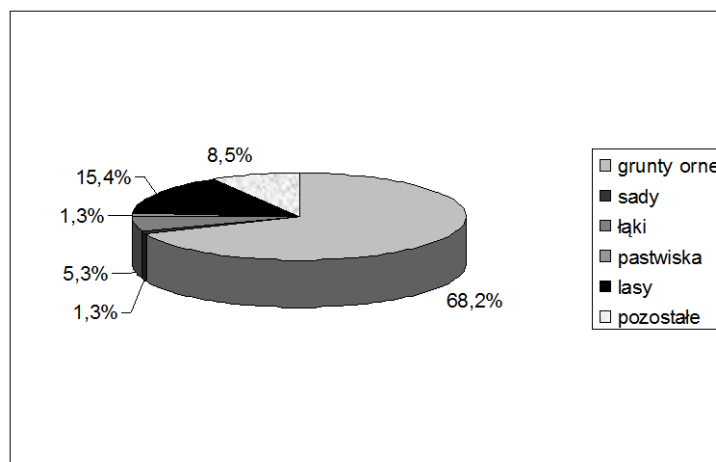

Najwyższą bonitacją gleb cechują się miejscowości, w których dominują gleby rędzinowe: Sosnowiec, Aleksandrów, Zielonki, Piołunka, Podsadek, Jeżów, Swaryszów, Klimontówek, Pawłowice, Łowinia. Niską bonitacją natomiast charakteryzują się grunty wytworzone z piasków słabo gliniastych i piasków luźnych, których najwięcej występuje w Przelaju Czepieckim, Czepcu, Dębinie, Lipiu, Gródku, Czekaju, Bugaju i Szałasie. W pozostałych miejscowościach występuje mniejsza ilość gleb dobrych w sąsiedztwie licznych gleb słabych.

Użytkowanie ziemi

Użytki rolne w gminie stanowią około 80% ogólnej powierzchni, z czego 68,2% zajmują grunty orne.

Ryc. 2 Struktura użytkowania ziemi w gminie Sędziszów

W gminie wyróżniono tzw. kompleksy wartościujące przydatność rolniczą gleb. Przydatność gleb ornych w podziale na kompleksy glebowo-rolnicze, wykazuje znaczne zróżnicowanie:

- kompleks pszenney bardzo dobry	0,7%
- kompleks pszenney dobry	26,7%
- kompleks pszenney wadliwy	26,3%
- kompleks żytni bardzo dobry	2,6%
- kompleks żytni dobry	7,6%
- kompleks żytni słaby	10,4%
- kompleks żytni bardzo słaby	13,2%
- kompleks zbożowo-pastewny mocny	7,7%
- kompleks zbożowo-pastewny słaby	4,8%

Największy odsetek stanowią gleby średniej jakości (kompleksy: pszenney wadliwy, żytni dobry i zbożowo-pastewny mocny) – 41,6%. Gleby bardzo dobre i dobre (kompleksy: pszenney bardzo dobry, pszenney dobry i żytni bardzo dobry) oraz gleby słabe i bardzo słabe (kompleksy: zbożowo-pastewny słaby, żytni słaby i żytni bardzo słaby) stanowią porównywalny odsetek w opisywanej strukturze gleb – odpowiednio: 30,0% i 28,4%. Do kompleksów pszenneych zaliczono prawie wszystkie rędziny, natomiast do kompleksów żytnich – gleby wytworzone z piasków.

4.1.7 Użytki rolne zmeliorowane

Obszar gminy Sędziszów jest w znacznej mierze zmeliorowany (1330 ha zmeliorowanych użytków rolnych). Największe połacie zmeliorowanych użytków rolnych występują przy górnym odcinku Mierzawy, czyli w południowej części gminy, w miejscowościach Klimontów, Klimontówek, Jeżów, Podsadek i Mstyczów. Zmeliorowane użytki rolne to:

a) obiekt Przełaj – Czepiec:

- Przełaj – grunty orne 173 ha, użytki zielone 12 ha;
- Czepiec – grunty orne 10 ha, użytki zielone 15 ha;
- Czepiec Przełaj – grunty orne 15 ha;

- Mstyczów – grunty orne 6 ha, użytki zielone 15 ha.
- b) obiekt Deszno – Wojciechowice:
 - Deszno – użytki zielone 27 ha;
 - Wojciechowice – użytki zielone 20 ha;
 - Krzcięcice – użytki zielone 29 ha.
- c) obiekt Tarnawa – Swaryszów:
 - Tarnawa – użytki zielone 54 ha;
 - Piła – grunty orne 11 ha;
 - Swaryszów – grunty orne 10 ha, użytki zielone 27 ha;
 - Gniewięcin – grunty orne 37 ha;
 - Sędziszów – użytki zielone 16 ha.
- d) obiekt Mierzawa – Mstyczów:
 - Mstyczów – grunty orne 24 ha, użytki zielone 23 ha,
 - Białowieża – użytki zielone 7 ha.
- e) obiekt Mstyczów C:
 - Gniewięcin – grunty orne 100 ha, użytki zielone 38 ha;
 - Lipie – grunty orne 12 ha, użytki zielone 1 ha;
 - Piła – użytki zielone 1 ha.
- f) obiekt Mierzawa Górna:
 - Mstyczów – grunty orne 65 ha; użytki zielone 33 ha;
 - Pod zadek – grunty orne 3 ha, użytki zielone 17 ha;
 - Jeżów – grunty orne 76 ha, użytki zielone 5 ha;
 - Klimontów – grunty orne 75 ha, użytki zielone 89 ha;
 - Klimontówek – grunty orne 158 ha, użytki zielone 32 ha.
- g) obiekt Słaboszowice:
 - Słaboszowice – użytki zielone 45 ha.
- h) obiekt PGR Sędziszów:
 - Sędziszów – użytki zielone 3 ha;
 - Boleścice – użytki zielone 38 ha;
 - Łowinia – użytki zielone 8 ha.

Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej, obejmująca ocenę jakości i przydatności rolniczej gleb oraz agroklimat, rzeźbę terenu i warunki wodne w gminie Sędziszów, przedstawia się następująco:

- syntetyczny wskaźnik bonitacji i przydatności rolniczej gleb – 52,5 pkt,
- wskaźnik bonitacji agroklimatu – 11,2 pkt. (w skali piętnastopunktowej),
- wskaźnik bonitacji rzeźby terenu – 3,0 pkt. (w skali pięciopunktowej),
- wskaźnik bonitacji warunków wodnych – 2,9 pkt. (w skali pięciopunktowej).

Wskaźniki bonitacji gleb, warunków wodnych i rzeźby terenu ocenia się jako średnie, a tylko wskaźnik bonitacji agroklimatu, jako dobry.

4.1.8 Szata roślinna i świat zwierzęcy

Gmina posiada niewielki odsetek lasów – 15,4% (ryc. 2), skoncentrowanych w zachodniej części omawianego obszaru. Większość stanowią lasy państwowe. W okolicach Gniewęcina, Jeżowa, Krzelowa, Tarnawy i Szalasu zlokalizowane są lasy prywatne.

Lasy cechują się żyznymi siedliskami sosny z domieszką dębu, jodły i brzozy. W lasach prywatnych najczęściej występuje sosna, grab i buk. Charakterystyczne jest występowanie zakrzewień pełniących funkcje glebochronne, wiatrochronne, biocenotyczne i krajobrazowe. Lasy na omawianym obszarze należą w większości do grupy lasów gospodarczych, jednak dodatkowo spełniają ważną funkcję retencyjną. Szczególne znaczenie ma to w aspekcie lasów wodochronnych (położonych pomiędzy Krzelowem a Bugajem oraz w Przełaju Czepieckim), które stanowią naturalną ochronę wód podziemnych zaopatrujących miasto. Występują też wielogatunkowe, barwne agrocenozy chwastów polnych, towarzyszące uprawom z rzadkimi w skali Polski zbiorowiskami flory rodzimej pochodzącej z południowo-wschodniej Europy i z obszaru śródziemnomorskiego, np. kurzyślą błękitny, jaskier polny, czechrzyca grzebieniowa, włóczydło polne, pszonacznik wschodni).

Miejscami na stromych zboczach wąwozów lessowych wykształciły się florystyczne zbiorowiska kserotermiczne, stepowe, z udziałem znacznej ilości rzadkich w Polsce chronionych gatunków roślin m.in. dziewięciśła popłocholistnego, dziewięciśła bezłodygowego, powojnika prostego, omanu wąskolistnego, ostrożeńca pannońskiego, lnu włochatego i złocistego, astra gawędki, miłka wiosennego, wisienki stepowej, złocienia baldachogronowego, storczyków: samiczego i kukawki, obuwika pospolitego.

Na terenie gminy Sędziszów występują także skupiska zieleni wysokiej, w formie parków podworskich, w: Piołunce (wł. prywat.), Krzęcicach (wł. prywat.), Krzelowie (wł. prywat.), Boleścicach (wł. komun. gm. Sędziszów), Sędziszowie (wł. komun. gm. Sędziszów), Łowinii (wł. ANR) i Pawłowicach (wł. komun. gm. Sędziszów).

Bogactwo fauny w rejonie wynika z różnorodności warunków siedliskowych. Największą grupę stanowią ssaki, w tym wiele chronionych gatunków, m.in. bóbr, wiewiórka, jeż, nietoperz, gronostaj, łasica i popularnych jak: zając, dzik, lis, sarna. Z owadów występują 2 gatunki motyli (czerwończyk nieparek i pachnica dębowa), chrząszcze z rodziny biegaczowatych oraz chronione gatunki trzmieli. Gady i płazy reprezentowane są przez jaszczurkę zwinkę i żyworódkę, zaskrońca, żmiję, ropuchę szarą, zieloną i paskówkę, traszkę, rzekotkę, żabę zieloną i szarą. Gmina jest obszarem występowania i hodowli wielu gatunków ryb, głównie: pstrąg potokowy, lipień i jaź. Hodowane są dodatkowo karp, lin, amur, tołpyga, sandacz, szczupak, pstrąg tęczowy, karaś i in. Występuje też wiele gatunków ptaków. Można spotkać bociana czarnego i białego, czapłę siwą, sowę, pustulkę, czajkę, szpaka, kukułkę, dzięcioła, myszołowa zwyczajnego, gila, zimorodka, orła bielika, jastrzębia, gołębiarza, łabędzia, perkoza, przepiórkę.

4.2 OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE

Omawiany obszar w porównaniu z innymi gminami regionu, wyróżnia się nieznacznie przekształconym i w niewielkim stopniu zanieczyszczonym środowiskiem przyrodniczym.

Na terenie gminy wyróżnione zostały następujące formy ochrony przyrody:

1. pomniki przyrody:

- buk szkarłatny – ul. Dworcowa, Sędziszów, ustanowiony na mocy Rozporządzenia nr 205/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 29 maja 2001r.,
- 2 dęby szypułkowe o wymiarach: pierśnica 1,18 m, wysokość ok. 30,5 m, w wieku ok. 200 lat oraz pierśnica 1,24 m, wysokość ok. 28 m w wieku ok. 200 lat, na działce nr 1068 w miejscowości Mstyczów,
- dąb szypułkowy o wymiarach: pierśnica 1,15 m, wysokość ok. 27 m, w wieku ok. 200 lat, na działce nr 1068 w miejscowości Mstyczów,

- *dąb szypułkowy o wymiarach: pierśnica 1,30 m, wysokości ok. 21 m, w wieku ok. 200 lat, na działce nr 239/1, obręb Szalas,*
- *modrzew europejski o wymiarach: pierśnica 1,02 m, wysokości ok. 35 m, w wieku ok. 120 lat, na działce nr 1052, obręb Mstyczów,*
ustanowione na mocy Rozporządzenia nr 9/2006 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 29 maja 2006r.

2. Miechowsko-Działoszycki Obszar Chronionego Krajobrazu (M-DOCHK)

M-DOCHK powstał na mocy Rozporządzenia Nr 89/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie *obszarów chronionego krajobrazu* (Święt.05.156.1950). zmienionego Rozporządzeniem Nr 17/2009 r. z dnia 28 stycznia 2009 r., które zostały uchylone. Obecnie zasady ochrony Miechowsko-Działoszyckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wraz z zawartymi w niej działaniami w zakresie ochrony czynnej ekosystemów, obowiązującymi w obszarze zakazami oraz odstępstwami od nich, określa Uchwała nr XXXV/622/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3314); prawnie chroniona jest zachodnia i południowo-zachodnia część gminy Sędziszów, położona w granicach Miechowsko-Działoszyckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (M-DOCHK). Granica M-DOCHK biegnie od północy wzdłuż wschodnich granic sołectw Szalas, Krzelów i Białowieża, gdzie skręca na wschód i biegnie północną, północno-wschodnią i wschodnią granicą wsi Lipie, przecinając linię kolejową Warszawa-Kraków i biegnąc dalej północnymi granicami sołectw Klimontów i Klimontówek, do granicy gminy Sędziszów z gminą Wodzisław.

W M-DOCHK występuje wiele gatunków roślin, rzadkich i chronionych, m.in. zawilec wielokwiatowy, lilia złotogłów, wawrzynek wilczelyko, róża francuska, kokoryczka okółkowa, bluszcz pospolity, tojad dziobaty, tojad mołdawski, dzwoniecznik wonny, pluskwica europejska, orlik pospolity, storczyki, ciemiężycza zielona, miodunka miękkowłosa.

3. Obszar Natura 2000.

W obrębie gminy Sędziszów, Obszar Natura 2000 „Dolina Górnej Mierzawy” PLH260017 obejmuje fragment doliny rzeki Mierzawy w południowej części gminy w miejscowościach: Mstyczów, Przełaj, Podsadek, Jeżów i Klimontów. Ochroną zostały objęte typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG: niżowe, świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris), zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion) oraz brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea Isoeto-Nanojuncetea. Ostoja zabezpiecza kompleks naturalnych ekstensywnie użytkowanych łąk świeżych i zmiennowilgotnych, miejscami z obecnością gatunków chronionych roślin. Siedliska łąkowe zasiedlane są przez wyjątkowo liczne populacje czerwonończyka fioletka i czerwonończyka nieparka. Dla ochrony tych dwóch gatunków jest to jeden z najistotniejszych obszarów w regionie. Stwierdzono również występowanie traszki grzebieniastej i modraszka telejusa.

Na terenie gminy dotychczas nie utworzono innych prawnych form ochrony przyrody. Nie odpowiada to jednak faktycznym walorom przyrodniczym gminy.

Najbardziej wartościowe przyrodniczo są, tworzące bardzo ważny korytarz ekologiczny, dolina rzeki Mierzawy i jej dopływów, towarzyszące im tereny podmokłe, bogate w ciekawe florystycznie zbiorowiska łąkowo-szuwarowo-bagienne. Są to również obszary siedliskowe rzadkich gatunków awifauny (przede wszystkim ptaków wodno-

błotnych). Jednak drożność korytarzy jest hamowana poprzez bariery antropogeniczne, jakimi są kolej, drogi, węzły komunikacyjne. Bariery te odgrywają szczególnie szkodliwą rolę w miejscach połączenia lokalnych korytarzy ekologicznych z korytarzem regionalnym. Bariery północnej części gminy nie mają aż tak nieprzepuszczalnego i ciągłego charakteru.

Obszary wartościowe przyrodniczo posiadają również duże walory krajobrazowe oraz kulturowe. Najatrakcyjniejsze są okolice Mstyczowa, Białowieży i Krzelowa. Część zabudowy wsi stanowi wartościowy element krajobrazu kulturowego. Naturalnie meandrująca rzeka Mierzawa wśród bogatych florystycznie łąk i zadrzewień nadwodnych tworzy wnętrze krajobrazowe o walorach ponadlokalnych. Proponuje się aby fragment doliny rzeki Mierzawy z zespołami zabudowy Mstyczowa, Białowieży i Krzelowa objąć ochroną jako zespół przyrodniczo – krajobrazowy.

Znajdujące się na obszarze gminy lasy mają duże znaczenie wodochronne. Lasy położone pomiędzy Krzelowem a Bugajem oraz w Przełaju Czepieckim stanowią naturalną ochronę wód podziemnych zaopatrujących miasto. Ustanowione one zostały za posiadające funkcję wodochronną decyzją Ministra Środowiska DL.lp-0233-JJ-14/03 z dnia 05.05.2003 r., po wcześniejszym pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę Miejską w Sędziszowie (Uchwała Nr I/2/2003 z dnia 20.02.2003 r.). Całkowita powierzchnia lasów uznanych za wodochronne na terenie gminy Sędziszów wynosi 38,82 ha. Lasy spełniają też dodatkowo funkcje klimatotwórcze, glebochronne i przeciwerozryjne.

Zgodnie z Ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (~~Dz.U. 05.239.2019 z późn.zm.~~), (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 z późn.zm.), ujęcia podziemne wody posiadają strefy ochrony bezpośredniej oraz, tam gdzie jest to konieczne, wewnętrzne i zewnętrzne strefy ochrony pośredniej. Po 2012 roku, na obszarze gminy nie zostały ustanowione nowe strefy ochrony pośredniej ujęć wody.

Prawie cała gmina Sędziszów leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 409 Niecka Miechowska (część SE). Tylko niewielka zachodnia część gminy położona jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 408 Niecka Miechowska (część NW).

W Dokumentacji Hydrologicznej GZWP nr 409 Niecka Miechowska (część SE), zaproponowano ochronę obszarową zbiornika wód podziemnych, wyszczególniając rodzaje zagospodarowania A, B, C i D. Wytyczne dla ochrony, przedstawia poniższa tabela.

Tab. 1 Propozycje ochrony obszarowej GZWP nr 409 Niecka Miechowska (część SE)

Rodzaj zagospodarowania	Propozycje ochrony obszarowej
A obszary aglomeracji miejskich w tym tereny przemysłowe	- zakaz lokalizowania inwestycji bez koniecznych zabezpieczeń przed negatywnym wpływem na wody podziemne, a w szczególności inwestycji, które mogą zanieczyścić wody podziemne ze względu na wytwarzane ścieki, emitowane pyły i gazy oraz składowanie odpadów, - stosowanie technologii nie pogarszających stanu środowiska wodno-gruntowego, - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na danym obszarze, - dokonanie oceny wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu na wody podziemne takich elementów jak lokalizacja wysypisk komunalnych, składowisk przemysłowych, terenów przemysłowych, terenów przeznaczonych pod zabudowę miejską, - ograniczenie emisji pyłowych i gazowych, stosowanie paliw odpowiedniej

	jakości.
B obszary upraw rolnych z terenami zabudowy wiejskiej	- zakaz lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz mogących pogorszyć stan środowiska, a w szczególności wysypisk odpadów i wylewisk nie zabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża substancji szkodliwych, przeprowadzenie rurociągów transportujących substancje niebezpieczne dla środowiska, przeładunku i dystrybucji substancji ropopochodnych, - kontrola w przypadku intensywnej produkcji rolnej, - ograniczenie bezściółkowej hodowli zwierząt, - likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów, - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, - stosowanie środków ochrony roślin, dla których okres połowicznego rozpadu w glebie jest zdecydowanie krótszy niż 6 miesięcy, - likwidacja punktów bezpośredniego zrzutu ścieków do wód podziemnych.
C obszary wiejskie	- zachowanie dotychczasowego stanu zagospodarowania, - zakaz lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz mogących pogorszyć stan środowiska, - konieczność oceny oddziaływania na wody podziemne środków stosowanych przy nawożeniu lasów, - konieczność kontroli działania środków ochrony roślin na wody podziemne (stosowanie środków ochrony roślin, dla których okres połowicznego rozpadu w glebie jest zdecydowanie krótszy niż 6 miesięcy).
D obszary eksploatacji surowców budowlanych i chemicznych	- właściwe zagospodarowanie wyrobisk poeksploatacyjnych, - monitoring lokalny wód podziemnych dla obszaru górniczego.

Źródło: Dokumentacja Hydrogeologiczna GZWP nr 409 Niecka Miechowska (część SE), 1998 r.

4.3 ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

4.3.1 Zanieczyszczenie powietrza

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na obszarze gminy Sędziszów jest tzw. „niska emisja”, wynikająca ze sposobu ogrzewania budynków, zwłaszcza na terenach wiejskich. Zanieczyszczenia pochodzą z lokalnych kotłowni oraz indywidualnych palenisk, zużywających często węgiel niskiej jakości, z dużą zawartością siarki i pyłów oraz ich niską sprawnością energetyczną. ~~W mieście Sędziszów istnieje duże źródło zanieczyszczeń jakim jest kotłownia, której użytkownikiem jest PTC „ASPRA” S.A., a właścicielem Fabryka Kotłów „SEFAKO” S.A. Kotłownia ta spala rocznie ok. 67% łącznej ilości paliwa stałego wykorzystywanego przez wszystkie pozostałe kotłownie miasta.~~

Tab. 2 Średnioroczne stężenia podstawowych zanieczyszczeń powietrza w gminie Sędziszów

Substancja zanieczyszczająca	Stężenie średnioroczne ($\mu\text{g} / \text{m}^3$)	Dopuszczalny średnioroczny poziom substancji w powietrzu ($\mu\text{g} / \text{m}^3$)	% wartości dopuszczalnej	Margines tolerancji w 2006 r. (%)

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM
Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

pył PM10	25	40	62,5	-
SO ₂	15	20	75,0	—
NO ₂	16	40	40,0	20

Źródło: dane WIOŚ Kielce, 2005.

Stężenia podstawowych zanieczyszczeń powietrza w gminie (tab. 2) nie przekraczają poziomów dopuszczalnych określonych w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 06.06.2002r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji (Dz.U.02.87.796). Omawiany obszar według klasyfikacji ogólnej stref łączących wyniki ocen wszystkich zanieczyszczeń zarówno według kryterium ochrony zdrowia, jak i kryterium ochrony roślin, zaliczany jest do strefy klasy „A”.

Głównym źródłem zanieczyszczeń komunikacyjnych powietrza jest transport drogowy oraz kolejowy, zwłaszcza w sferze działalności gospodarczej (TIR-y zaopatrzeniowe; ciężkie maszyny drogowe, elektrowozy spalinowe na szerokotorowej LHS). Szkodliwość środowiskowa tego typu pojazdów nie jest monitorowana, nie można więc dokładnie ocenić jej stopnia. Na terenie gminy Sędziszów, poza samym miastem Sędziszów brak jest też ważniejszych szlaków komunikacyjnych, dlatego ruch samochodowy nie wpływa znacząco na stan powietrza.

W ciągu ostatnich lat w gminie zmniejszyła się emisja zanieczyszczeń pyłowych oraz dwutlenku siarki. Zwiększyło się natomiast zanieczyszczenie tlenkiem węgla i tlenkami azotu (tab. 3).

Tab. 3 Emisja zanieczyszczeń w gminie Sędziszów w latach 1996 – 2004 w tonach/rok

	1996	2000	2004
pył	57	23	22
SO ₂	114	50	26
NO _x	40	21	56
CO	-	52	58

Źródło: Baza danych GUS

Głównym źródłem zanieczyszczeń komunikacyjnych powietrza jest transport drogowy, zwłaszcza w strefach działalności gospodarczej. Na terenie gminy Sędziszów brak jest ważniejszych szlaków komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, dlatego komunikacja samochodowa nie wpływa znacząco na stan powietrza.

W odniesieniu do pomiarów zanieczyszczenia powietrza, gm. Sędziszów zaklasyfikowana jest do strefy świętokrzyskiej. Ze względu na poziom zanieczyszczenia strefy zaliczane są do klas A, B oraz C. Strefa świętokrzyska uzyskała klasę C z powodu przekroczeń ponad dopuszczalną częstość stężeń 24-godzinnych pyłu PM10 oraz przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Wyniki klasyfikacji strefy świętokrzyskiej ze względu na ochronę zdrowia ludzi przedstawiono w tabeli 2.

Tab. 2. Klasy strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, B, C)

Nazwa strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia ludzi											
	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5	O ₃
<u>Strefa świętokrzyska</u>	<u>A</u>	<u>A</u>	<u>C</u>	<u>A</u>	<u>A</u>	<u>A</u>	<u>A</u>	<u>A</u>	<u>A</u>	<u>C</u>	<u>A</u>	<u>A</u>

Źródło: WIOŚ Kielce, 2015

4.3.2 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych jest spowodowane substancjami chemicznymi, bakteriami i innymi mikroorganizmami występującymi w wodach naturalnych w zwiększonej ilości. Substancje chemiczne (organiczne i nieorganiczne) mogą występować w postaci roztworów, roztworów koloidalnych i zawiesin. Skład chemiczny zanieczyszczeń wiąże się z czynnikami naturalnymi takimi jak rozkład substancji z gleb i skał, rozwój i obumieranie organizmów wodnych oraz czynnikami antropogenicznymi. Do głównych źródeł zanieczyszczeń możemy zaliczyć zanieczyszczenia trafiające do wód razem ze ściekami, zanieczyszczenia wynikające ze spływu powierzchniowego z pól uprawnych (środki ochrony roślin, nawozy) oraz z tras komunikacyjnych.

Jakość wód powierzchniowych na terenie gminy nie jest zadowalająca. ~~Płynąca przez ten obszar rzeka Mierzawa według klasyfikacji ogólnej posiadała w 2003 r. wody III klasy czystości. Jednak biorąc pod uwagę ocenę hydrobiologiczną, w ujściowym przekroju pomiarowym w Pawłowicach wyniki badań są od lat niezmiennie i wykazują: w zakresie saprobowości – II klasę czystości, natomiast chlorofilu „a” – I klasę. Mimo znacznego pogorszenia stanu czystości wód środkowego odcinka rzeki, w ujściowym przekroju pomiarowym zaznacza się wzrost jedynie stężeń fosforu ogólnego z II do III klasy czystości wód, natomiast pozostałe wskaźniki nie przekraczają norm I i II klasy czystości.~~

Jakość wód powierzchniowych na terenie gminy nie jest zadowalająca. Stan ekologiczny płynącej przez ten obszar rzeki Mierzawa oceniony został jako słaby, zaś stan chemiczny jako dobry. W ujściowym przekroju pomiarowym w Pawłowicach, Mierzawa wykazuje II klasę czystości w pomiarach elementów biologicznych i fizykochemicznych oraz IV klasę czystości w pomiarach elementów hydromorfologicznych.

Ze względu na brak sieci pomiarowej, nie można natomiast ocenić stanu czystości pozostałych cieków, zlokalizowanych na terenie gminy. Cieki te nie powinny być zanieczyszczone w początkowym ich biegu, jednak w miarę przepływania przez obszary wykorzystania rolniczego i zurbanizowane, z pewnością wzrasta stopień ich zagrożenia zanieczyszczeniami głównie pochodzenia rolniczego i bytowo-komunalnego. W celu ochrony środowiska naturalnego przed zanieczyszczeniami antropogenicznymi, na terenie gminy utworzono Składowisko Odpadów Komunalnych w Borszowicach oraz Oczyszczalnię Mechaniczno-Biologiczną w Sędziszowie.

Ze względu na zbyt małe zasoby i istniejące zanieczyszczenie wód powierzchniowych, nie stanowią one źródła zaopatrzenia gminy w wodę pitną.

4.3.3 Zanieczyszczenia wód podziemnych

Gmina Sędziszów leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 409 Niecka Miechowska (część SE), związanego z utworami kredy górnej. Jest to zbiornik szczelinowy i szczelinowo-porowy, o wysokiej zasobności i dobrym stanie czystości pod względem fizyko-chemicznym. Wody podziemne stanowią jedyne źródło zaopatrzenia ludności, rolnictwa i przemysłu w wodę, na terenie gminy. W Białowieży istnieje stacja hydrologiczna, gdzie istnieją 4 punkty monitoringu jakości wód podziemnych. Niewielka zachodnia część gminy położona jest w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 408 Niecka Miechowska (część NW).

Tab. 3. Klasyfikacja chemiczna wody, jej jakość i wykaz przekroczeń dopuszczalnych zawartości pierwiastków dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w punktach monitoringu zlokalizowanych na terenie gminy Sędziszów

nr punktu kontrolnego	stratygrafia warstwy wodonośnej	typ chemiczny wody wg Altowskiego-Szwieca	klasa jakości 2003r.	przekroczenia dopuszczalnych zawartości pierwiastków w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi	<u>klasa jakości w 2012 r.</u>
421	kreda dolna	HCO ₃ -Ca-Mg	I b	Fe	<u>III</u>
422	jura górna	HCO ₃ -Ca-Mg	II	Fe, Mn	<u>III</u>
423	kreda górna	HCO ₃ -Ca-Mg	II	odpowiada normie	<u>II</u>
1512	czwartorzęd	HCO ₃ -SO ₄ -Ca	I b	Fe, Mn	<u>III</u>

* Fe, Mn – zanieczyszczenia typowo neogeniczne
Źródło: WIOŚ Kielce, 2004 i 2013 r.

Jakość wód podziemnych w badanych punktach pomiarowych jest ~~dobra i bardzo dobra~~ dobrej i zadowalającej jakości. W porównaniu do lat wcześniejszych, ulega ona ~~poprawie~~ pogorszeniu. W warunkach stałego rozwoju gospodarczego należy szczególnie mieć na uwadze ochronę zasobów i jakości wód podziemnych.

4.3.4 Zanieczyszczenie gleb

Zanieczyszczenia gleb pochodzą głównie ze stałych i ciekłych odpadów przemysłowych i komunalnych, pyłów i gazów emitowanych z zakładów przemysłowych, silników spalinowych z silników spalinowych oraz substancji stosowanych w rolnictwie.

Do głównych zagrożeń możemy zaliczyć zanieczyszczenia pyłowe pochodzące z palenisk domowych, komunikacji, oraz odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków bytowych bezpośrednio do gleb oraz rolnictwo z wykorzystaniem mechanicznych maszyn rolniczych. Znaczna część gminy nie jest aktualnie skanalizowana i ścieki sanitarne są gromadzone w

szambach lub odprowadzane do gruntu, co niesie poważne ryzyko skażenia gleby oraz wód gruntowych.

Przeprowadzone w ramach monitoringu krajowego badania wykazały, że grunty gminy użytkowane rolniczo nie zawierają nadmiernej ilości metali ciężkich. Jakość gleb i stan powierzchni ziemi obecnie na terenie gminy Sędziszów przedstawiają się dość dobrze. Stan czystości gleb nie odbiega od średniej dla województwa świętokrzyskiego. Jedynie tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie dróg o znacznym natężeniu ruchu, prawdopodobnie wykazują większe niż normatywne zanieczyszczenie gleb, zwłaszcza metalami ciężkimi.

4.3.5 Inne zagrożenia środowiska

Hałas

Na obszarze gminy Sędziszów obecnie nie są prowadzone pomiary hałasu drogowego ani kolejowego. Wykonane w 1997 r. przez PIOŚ pomiary natężenia hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej Warszawa – Kraków, wykazały równoważny poziom dźwięku A dla pory dziennej: 73,5 dB w Krzęcicach i 66,8 dB w Sędziszowie (odległość punktu pomiarowego od skraju toru wynosiła 7,5 m). Zmierzony poziom hałasu przekraczał dopuszczalną normę.

Według informacji lokalnych, szczególnie dokuczliwy jest hałas ze strony LHS. Transport odbywa się przez centrum miasta Sędziszów, gdzie w budynkach położonych bliżej linii, podczas przejazdu pociągów, odczuwalne jest drżenie ścian. Ruch samochodowy jest potencjalnie dużym zagrożeniem dla środowiska ludzi ze względu na uciążliwość hałasu. W przypadku analizowanej gminy zagrożenia hałasem mogą okresowo występować na terenach zabudowy mieszkaniowej położonych bezpośrednio przy przebiegających przez teren gminy drogach powiatowych i gminnych. Na terenie gminy łącznie długość dróg wynosi 139,526 km, z tego: 103,3km to drogi powiatowe, a 36,226 km to drogi gminne. Uznaje się, że hałas generowanych ruchem samochodowym na ww. drogach nie przekracza przyjętej wielkości dopuszczalnej $L_{eq-noc} = 50 \text{ dB(A)}^2$.

Dodatkowym źródłem hałasu są zakłady przemysłowe, głównie: Fabryka Kotłów „SEFAKO” S.A., Zakład Przemysłu Drzewnego „TARNIA” oraz Zakład Produkcji Palet „PALKO”. Wymienione zakłady monitorują natężenie hałasu, a jego ocena nie wskazuje na przekraczanie dopuszczalnych norm.

Poza hałasem komunikacyjnym i przemysłowym warunki akustyczne gminy Sędziszów mogą być modyfikowane przez hałas bytowy oraz hałas generowany przez linie elektroenergetyczne.

Ponadto zagrożenie hałasem będą stanowiły elektrownie wiatrowe (poprzez pracę rotora i śmigieł wiatraka), które zostaną zlokalizowane na terenie gminy.

Pole elektromagnetyczne

Zgodnie z § 314 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dn. 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 02.75.690 z późn.zm.), „budynek z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi

² Podano za Programem Ochrony Środowiska Gminy Sędziszów

nie może być wzniesiony na obszarach stref, w których występuje przekroczenie dopuszczalnego poziomu oddziaływania pola elektromagnetycznego, określonego w przepisach odrębnych dotyczących ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.”

Na badanym terenie zlokalizowana jest stacja transformatorowo - rozdzielcza GZP 110/15 kV, będąca podstawowym źródłem zasilania obszaru całej gminy. Doprowadzone są do niej 2 linie 110 kV, ze Szczekocin i z Jędrzejowa. *Rozwój energetyki wiatrowej może spowodować rozbudowę istniejącej sieci elektroenergetycznej, budowę stacji transformatorowych oraz w razie potrzeby budowę innych obiektów i urządzeń elektroenergetycznych (np. stacji GPZ), niezbędnych do przyłączenia elektrowni wiatrowych do sieci dystrybucyjnej.* Dla ochrony przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego oraz dla potrzeb eksploatacji tych linii wymagane jest zachowanie wzdłuż nich pasa terenu wolnego od zabudowy, w obie strony od osi linii. Ograniczenia, o których mowa dotyczą także zadrzewień. Jak wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U.03.192.1883), zasięgi stref nie są określane przy pomocy wymiarów geometrycznych, lecz poziomem dopuszczalnego natężenia pola elektromagnetycznego. Zatem najpewniejszą metodą wyznaczania natężenia pola, a zarazem określenia zasięgu strefy, jest pomiar natężenia pola elektromagnetycznego w terenie.

Z raportów oddziaływania na środowisko stacji bazowych telefonii komórkowej wynika, że ich funkcjonowanie nie wpływa negatywnie na zdrowie ludzi, o ile nie znajdują się oni w polu o wartościach wyższych od dopuszczalnych oddziaływania anten stacji bazowych GSM. Zasięg tego pola nie występuje dalej niż 25 metrów od anten na wysokości ich zainstalowania. Na omawianym obszarze zainstalowane są 2 stacje telefonii komórkowej: na kominie kotłowni SEFAKO oraz wieży Kościoła Św. Brata Alberta.

Oczyszczalnia ścieków

~~Zagrożenie dla środowiska stanowi też mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Sędziszowie. Oczyszczalnia funkcjonuje od 1974 r. W wyniku przeprowadzonej w latach 1994-1995 modernizacji, od 1996 r. został wyłączony z eksploatacji stary ciąg technologiczny. Obecnie pracuje tylko nowy ciąg technologiczny o przepustowości docelowej 1950 m³/dobę. Aktualnie ok. 500 m³ ścieków/dobę dopływa z osiedli mieszkaniowych oraz skanalizowanej części miasta, a ok. 40 m³/dobę dowożonych jest ze zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe z obszaru gminy. Mimo, iż jest to inwestycja proekologiczna, to oddziałuje ona także negatywnie na powietrze, gleby, wody powierzchniowe i podziemne, roślinność oraz pogarsza klimat akustyczny. Oczyszczalnia ścieków jest źródłem okresowego wzrostu liczby mikroorganizmów w powietrzu, jednak zasięg oddziaływania jej obiektów w porównaniu do tła, nie wykracza poza teren oczyszczalni. Oczyszczalnia nie powoduje zakwaszenia gleb. W wodach powierzchniowych i podziemnych nie stwierdzono dotychczas skutków ujemnego oddziaływania oczyszczalni. Jednak przeprowadzone „prognostyczne” obliczenia ekspertów wskazują, że istnieje duże niebezpieczeństwo przedostania się potencjalnych zanieczyszczeń z oczyszczalni do wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych, jednak może mieć to tylko miejsce w przypadku nadzwyczajnych zagrożeń. Badając wpływ oczyszczalni na funkcjonowanie sąsiednich terenów, wzięto także pod uwagę natężenie hałasu. Pomiary nie przekroczyły wartości dopuszczalnych. Decyzją Starosty Jędrzejowskiego znak: OŚRiL.IV 6223/13/03 z dnia 23.10.2003 r., udzielono Zakładowi Usług Komunalnych w Sędziszowie pozwolenia~~

wodnoprawnego na odprowadzenie oczyszczonych ścieków komunalnych z oczyszczalni do końca 2013 r.

Wyrobiska poeksploatacyjne

Wyrobiska pozostałe po wydobywaniu surowców mineralnych uległy w części samorekultywacji, a niektóre stanowią potencjalne tereny zagrożone tworzeniem się dzikich wysypisk śmieci.

Informacje o złożach surowców i ich zasobach zostały przedstawione w rozdz. 4.1.2. Ekonomicznie uzasadnione jest wydobycie piasków. Eksploatacja tego surowca jest związana z rozwojem budownictwa na obszarze gminy Sędziszów. ~~Biorąc pod uwagę 5 udokumentowanych złóż piasków, tylko w jednym (złożu „Piła”) eksploatacja nie stanowi konfliktu ze środowiskiem.~~ Częściowo konfliktowa jest natomiast eksploatacja w złożach Tarnawa i Nowa Wieś, a niewskazana w złożu Sędziszów. ~~i Gródek.~~

Na części złoża Tarnawa, zgodnie z obowiązującym studium, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wyznaczone zostały tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, na których znajdują się istniejące budynki mieszkalne i gospodarcze.

Złoża Sędziszów i Nowa Wieś położone są w większości na terenach leśnych. Na obszarze gminy żaden podmiot gospodarczy nie posiada koncesji na wydobywanie piasków. Eksploatacja surowców prowadzona jest dorywczo i samowolnie, co uniemożliwia określenie wielkości wydobycia, a prowadzona rabunkowa eksploatacja piasku powoduje znaczną dewastację powierzchni ziemi.

Składowisko odpadów

Na terenie gminy Sędziszów od 1994 r. funkcjonuje składowisko odpadów komunalnych. Zlokalizowane jest ono w miejscowości Borszowice, w odległości ok. 3,5 km od Sędziszowa. Od wschodu, południa i północy ograniczone jest lasem sosnowym. Pozostałe tereny sąsiadujące z wysypiskiem są w wykorzystaniu rolnym. Składowisko zlokalizowane jest z dala od wód powierzchniowych, co praktycznie wyklucza jego wpływ na nie. Jedyny, występujący tu, kredowy poziom wodonośny jest stale monitorowany przez sieć monitoringową założoną dla potrzeb składowiska i nie wykazuje zanieczyszczeń mogących pochodzić z użytkowania składowiska. W ramach sieci monitoringu, pobierane są również próbki gleb do badań, m.in. na zawartość metali ciężkich. Również w tym zakresie nie jest widoczny związek z istniejącym wysypiskiem. Ponieważ odpady składowane są w niecce, jak do tej pory nie odnotowano wyczuwanych na większą odległość odorów. Teren wysypiska, jak i jego otoczenie nie są narażone również na ponadnormatywny poziom hałasu. Droga do składowiska prowadzi poza obszarami zabudowanymi, stąd samochody dowożące odpady nie wpływają w dużej mierze na komfort życia mieszkańców, natomiast urządzenia pracujące na wysypisku nigdy nie pracują razem. Wszelkie prace wykonywane są w porze dziennej. Dbalność o czystość wokół składowiska powoduje także, że walory krajobrazowe i estetyka terenu sąsiadującego ze składowiskiem są zachowane. Zakłada się, iż eksploatacja obecnego składowiska potrwa do 2010 r., kiedy to nastąpi konieczność budowy nowego lub rozbudowy istniejącego składowiska.

Teren na którym znajduje się składowisko został odpowiednio przygotowany i zabezpieczony. Miejsce składowania i unieszkodliwiania odpadów zostało uszczelnione geomembraną, zdrenowane i obwałowane. Zabezpiecza to przed napływem wód z poza terenu składowiska oraz przenikaniem wód z terenu składowiska na zewnątrz.

3.3.6 Zagrożenie powodziowe

Przepływająca przez gminę Sędziszów rzeka Mierzawa stanowi potencjalne zagrożenie powodziowe w obszarach leżących w sąsiedztwie rzeki. W celu ochrony przed skutkami powodzi, polityka ekologiczna kraju za podstawowe priorytety uznaje zwiększanie retencji oraz zwiększanie powierzchni leśnych. W obszarach początkowego biegu Mierzawy, wprowadzona sieć systemów melioracyjnych, nie tylko wpływa na polepszenie zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienie jej uprawy, ale także zgodnie z Art. 70 ust. 1 Ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz.U. 05.239.2019 z późn.zm.) (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn.zm.), polega na ochronie użytków rolnych przed powodzią. ~~Proponowany w Mstyczowie zbiornik wodny, nie tylko zapewniłby podniesienie walorów turystycznych i wykorzystanie rekreacyjne, ale również racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi oraz poprzez funkcję retencyjną – ochronę przed powodzią.~~

Zbiornik retencyjno-rekreacyjny w Sędziszowie o powierzchni 5ha i objętości 100m³ wybudowany jako zbiornik boczny rzeki Mierzawy zwiększy bezpieczeństwo powodziowe.

„Analiza programu inwestycyjnego w zlewni Nidy” opracowana przez RZGW w Krakowie wykazała, że wzdłuż rzeki Mierzawy i jej dopływów znajdują się obszary zagrożone wodą powodziową Q 1%, gdzie należy ograniczyć zainwestowanie.

4.4 WARTOŚCI KULTUROWE I KRAJOBRAZOWE GMINY

~~Na obszarze miasta i gminy Sędziszów w ewidencji istnieje 75 obiektów zabytkowych i 99 stanowisk archeologicznych. Ścisłej ochronie konserwatorskiej (wpis do rejestru WKZ) podlega 20 obiektów zabytkowych i 4 stanowiska archeologiczne.~~

Spis obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru i ewidencji zabytków oraz stanowisk archeologicznych został zamieszczony w części 2 - Kierunki zagospodarowania przestrzennego, aneks nr 2 i 3.

Ewidencja obiektów zabytkowych na terenie miasta i gminy Sędziszów obejmuje: kościoły, dzwonnice, plebanie, kapliczki, ogrodzenia zespołu kościelnego; cmentarze; domy mieszkalne, młyny, hale produkcyjne, stajnie, stodoły, rządówki; zespoły dworskie, w tym budynki dworu, ogrodzenia, fosy, oficyny, czworaki, folwarki, parki. ~~zamek.~~

~~Najwięcej zabytkowych obiektów pochodzi z XIX i XX wieku. Obiektów takich jak kościoły, kapliczki, dzwonnice, zabudowania zespołu kościelnego zlokalizowano 21. Obiektów zaliczanych do zespołów dworskich znajduje się 25, w tym 6 parków dworskich. Pozostałych obiektów jest 35. Najwięcej obiektów zlokalizowano na terenie Mstyczowa 15, w tym: 1 dom mieszkalny, hala, magazyn, młyn, rządówka, i stajnia należące do XX wiecznego zespołu cegielni, 5 obiektów zespołu dworskiego z okresu od XIV do XX wieku, kościół i ogrodzenie kościoła, cmentarz oraz na terenie Sędziszowa 15, w tym: 5 obiektów XVII, XIX i XX wiecznych zespołu dworskiego, 8 obiektów XX wiecznej zabudowy 5 domów, młyn, budynek dworca i parowozownia, 3 cmentarze. We wsi Krzeńce zlokalizowano 10 obiektów zabytkowych: 5 obiektów zespołu kościelnego p.w. Św. Prokopa tj.: kościół z XVI wieku, dzwonnica z XVIII wieku, XIX wieczne kapliczki i ogrodzenie oraz XX wieczna plebania, 3 obiekty z XIX wieku należące do zespołu dworskiego, tj.: dwór, park i ogrodzenie oraz 2 cmentarze. We wsi Krzelów istnieją pozostałości XIV wiecznego zamku.~~

~~Obszar w Mstyczowie położony wzdłuż doliny Mierzawy ze względu na dużą liczbę obiektów zabytkowych predysponowany jest do utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego.~~

Obiekty archeologiczne na terenie gminy Sędziszów pochodzą z okresu od pradziejów, epoki kamienia, epoki żelaza i jej śladów z kultury łużyckiej, przeworskiej, średniowiecze po okres nowożytny. ~~Na obszarze gminy jest 99 obiektów archeologicznych. Występują w postaci osady, śladu osadnictwa, punktu osadnictwa, skarbu brązowego. Stanowiska archeologiczne mieszczą się na dwóch obszarach AZP 91 – 58 i AZP 91 – 59. Najwięcej ponad 20 obiektów archeologicznych zlokalizowanych jest we wsi Bolesie i Łowinia. Są to obiekty w postaci śladu i punktu osadnictwa. Jedyny skarb brązowy z epoki brązu i kultury łużyckiej znaleziono we wsi Wojciechowice. Ponad połowa (67) wszystkich zlokalizowanych obiektów archeologicznych pochodzi z okresu wczesno nowożytnego, nowożytnego i późno nowożytnego. Z okresu wczesnego średniowiecza, średniowiecza i późnego średniowiecza pochodzi 25 obiektów. Część obiektów pochodzi z okresu przełomowego epok, stąd pojawia się dublowanie liczby obiektów. Z epoki kamienia pochodzi 8 obiektów, w tym z neolitu 6 obiektów i mezolitu 1. Z epoki żelaza: z okresu kultury łużyckiej 8, z okresu kultury przeworskiej 2. Ślady rozwoju osadnictwa z epoki brązu (EB) odnotowano przy 9 obiektach. Obiekty wpływow rzymskich (OWR) znajdują się we wsiach Wojciechowice, Łowinia i Słaboszowice. Wiek pozostałych obiektów określany jest jako prahistoryczny i z okresu pradziejów.~~

~~Ponadto na obszarze AZP 85 – 96 w Krzelowie znajduje się dwór obronny, na obszarze AZP 93 – 57 w Klimontowie usytuowany jest również dwór obronny oraz na obszarze AZP 92 – 57 w Pile znajduje się gródek stożkowaty. Obiekty te objęte są ścisłą ochroną. Do rejestru zabytków wpisane jest też stanowisko archeologiczne w podworskim parku w Mstyczowie. Są to relikty średniowiecznej obronnej rezydencji rycerskiej.~~

Wykaz obiektów zabytkowych wyznaczonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do ujęcia w Gminnej Ewidencji Zabytków obejmuje następujące obiekty zlokalizowane w poszczególnych miejscowościach gminy:

Białowieża:

- Kapliczka, drewn., 2 poł XIX w.

Klimontów:

- Kapliczka św. Jana Nepomucena, drewn., XIX w.

Krzcieńce:

- Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Prokopa; nr rejestru: A.132/1-2:
 - Kościół parafialny, mur., 1531-1542, murator Albert, restaurowany ok. 1880 r.; nr rejestru: A.132/1, Decyzja z dn. 24.12.1932, 11.02.1967
 - Dzwonnica, drewn., XVIII w.; nr rejestru: A.132/2, Decyzja z dn. 24.12.1932, 11.02.1967
 - Kapliczki w ogrodzeniu, mur., k. XIX w.
 - Ogrodzenie, mur.-żel., k. XIX w.
 - Cmentarz przykościelny, XIV w.

- Cmentarz parafialny rzym.-kat.
- Zespół podworski; nr rejestru A.133/1-2:
 - Dwór, mur., 2 poł. XIX w.; nr rejestru A.133/1, Decyzja z dn.03.05.1977
 - Park, XIX w.; nr rejestru: A.133/2, Decyzja z dn. 07.12.1957, 03.05.1957
 - Pozostałości ogrodzenia, mur., poł. XIX w.
- Młyn wodny, drewn., 1892 r., nadbudowany 1944 r.

Krzelów:

- Zespół rezydencjonalny; nr rejestru: A.134/1-3:
 - Dwór połączony galeriami z dwiema oficynami – mur., dwór przed 1831 (z wykorzystaniem części dworu z XVIII w.), przebud. po 1889, remont. 1974, oficyny z ok. 1934 r.; nr rejestru: A.134/1, Decyzja z dn. 28.11.1994
 - Park krajobrazowy z trzema bramami wjazdowymi – park 2 poł. XVIII w., przekształcony i powiększony 4 ćw. XIX w. i 1 ćw. XX w., bramy mur.-żel. XIX/XX w.; nr rejestru: A.134/2, Decyzja z dn. 5.12.1957, 28.11.1994
 - Teren folwarku z budynkami:
 - Rządcówka, mur., 3/4 ćw. XIX w.
 - Kancelaria, mur., 1/2 ćw. XX w.
 - Stajnia cugowa z wozownią, mur., 1 ćw. XX w.
 - Stodoła, mur.-drewn. 3 ćw. XIX w., przebud.
 - Spichlerz, mur., pocz. XIX r.
 - Obora, mur., ok. 1935 r.
 - Dom oborowego, mur., ok. 1935 r.
 - Owczarnia, mur., pocz. XX w.
 - Piwnica, mur., pocz. XX w.

Lipie:

- Kapliczka MB Częstochowskiej, mur., k. XIX w.

Łowinia:

- Zespół dworsko-parkowy; nr rejestru: A.135/1-2:
 - Dwór, mur., 4 ćw. XIX w.; nr rejestru: A.135/1, Decyzja z dn. 18.06.1997
 - Park, 4 ćw. XIX w., przekomponowany ok. 1900 r.; nr rejestru: A.135/2, Decyzja z dn. 18.06.1977

Mstyczów:

- Zespół kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia NMP:
 - Kościół, mur., 1908-1919 r.
 - Ogrodzenie z bramą, mur.-żel., 1 ćw. XX w.
- Cmentarz parafialny, rzym.-kat.
- Kapliczka przydrożna, drewn., k. XIX w.
- Pozostałości zespołu dworskiego:
 - Park, XIX w. (wraz z fosą z XIV w.); nr rejestru: A.136, Decyzja z dn. 06.12.1957
 - Czworak, ob. dom nr 72, drewn. XIX/XX w.
- Zespół cegielni „Janinów”:

- Hala produkcyjna, mur. 1908 r.
- Magazyn gliny, mur., 1908 r.
- Rządówka (ob. dom nr 107), mur., 1908 r.
- Stajnia, mur., 1908 r.
- Młyn zbożowy, mur., 1908 r.
- Dom nr 42, drewn., k. XIX w.

Pawłowice:

- Zespół dworsko-parkowy; nr rejestru: A.137/1-2:
 - Dwór, ob. szkoła podstawowa, mur.-drewn., 1892 r.; nr rejestru: A.137/1, Decyzja z dn. 26.05.1970
 - Park, XIX w., częściowo przekomponowany ok. 1900 r.; nr rejestru: A.137/2. Decyzje z dn. 05.12.1957, 26.05.1970

Piołunka:

- Pozostałości parku, k. XIX / XX w.; nr rejestru: A.138, Decyzja z dn. 06.12.1957

Sędziszów:

- Zespół kościoła parafialnego p.w. śś. Piotra i Pawła; nr rejestru: A.139/1-3:
 - Kościół paraf., mur. 1771-1786, rozbud. 1896 r., zawalenie sklepienia i części murów 1902, zniszczony pożarem 1904, odbud. 1914 r.; nr rejestru: A.139/1, Decyzja z dn. 14.02.1976
 - Dzwonnica południowa (dawna kostnica), mur. XIX w.; nr rejestru: A.139/2, Decyzja z dn. 14.02.1976
 - Dzwonnica północna, mur. XIX w.; nr rejestru: A.139/3, Decyzje z dn. 14.02.1976
 - Cmentarz przykościelny, XIV w.
 - Kaplica-grota NMP, mur. K. XIX
 - Ogrodzenie z bramkami, mur. i mur.-żel., k. XIX w.
 - Kaplica przedpogrzebowa, mur., k. XIX w.
 - Figura Chrystusa Ecce Homo, na cmentarzu przykościelnym, kam., XVIII w., na kolumnie z 1650 r.; nr rej. zab. ruchomych: 140 B, Decyzja z dn. 06.12.1985
 - Nagrobek Antoniego i Petroneli z Kiełczewskich Badenich, kam., ok. 1833 r.; nr rej. zab. ruchomych: 140 B, Decyzja z dn. 06.12.1985
- Cmentarz parafialny, rzym.-kat.
- Zespół dworsko-parkowy; nr rejestru: A.140/1-2:
 - Dwór, ul. Dworcowa 6, dawna oficyna, mur., 2 poł. XIX w., przebud. na dwór pocz. XX w.; nr rejestru: A.140/1, Decyzja z dn. 03.07.1978
 - Park, XVII/XVIII w., przekomponowany poł. XIX w. i pocz. XX w.; nr rejestru: A.140/2, Decyzja z dn. 03.07.1978
 - Spichlerz na terenie dawnego folwarku, mur., 1 poł. XIX w.
- Zespół dworca kolejowego:
 - Dworzec kolejowy, mur. 1885-1920
 - Dawny bud. Administracyjny, ul. Dworcowa 24 (dawna ul. 15 Stycznia), mur. pocz. XX
 - Parowozownia wachlarzowa, mur., pocz. XX w.

- Wodociągowa wieża ciśnień, mur., 1942 r.
- Dom (dawny budynek kolejowy), ul. Bąkowska 45, mur. 20 XX w.
- Osiedle mieszkaniowe pracowników kolei:
 - Ul. Kolejowa, domy nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, mur.-drewn. 1939-1941
 - Ul. Majowa, domy nr 3, 4, 5, 10, drewn. 1943-1946
- Młyn wodny, ul. Sporotwa, mur.-drewn. pocz. XX
- Młyn, ul. Wodzisławska, mur z kamienia i cegły, XIX / XX w.

Tarnawa:

- Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Marcina:
 - Kościół, mur. 1856 r.; nr rejestru: A.141, Decyzja z dn. 15.01.1957
 - Kaplica, mur., k. XIX w./pocz. XX w. (przed 1920 r.)
 - Ogrodzenie z bramką, mur. i mur.-żel., k. XIX w./ pocz. XX w. (przed 1920 r.)
 - Plebania (nr 111), mur., 1894 r.
- Cmentarz parafialny, rzym.-kat., 1820 r.
- Miejsce pocmentarne przy nieistniejącym kościele drewnianym z pocz. XV w., z pamiątkowym żeliwnym krzyżem rodziny Wielowieyskich z 1878 r. w miejscu rozebranego w poł. XIX w. kościoła.

Dobra kultury współczesnej

Przez dobra kultury współczesnej należy rozumieć nie będące zabytkami dobra kultury, takie jak: pomniki, miejsca pamięci, budynki i zespoły budynków, wnętrza i detale, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna. Na terenie gminy znajdują się pomniki upamiętniające ważne wydarzenia historyczne: w Sędziszowie - pomnik ku czci poległych żołnierzy AK oraz obelisk z ziemią z katyńskiego lasu, w Swaryszowie – pomnik poświęcony ofiarom II wojny światowej.

5. UWARUNKOWANIA ROZWOJU EKONOMICZNYCH FUNKCJI GMINY

5.1 UWARUNKOWANIA ROZWOJU FUNKCJI ROLNICZEJ

Gmina Sędziszów to region o typowo rolniczym charakterze. Użytki rolne w gminie Sędziszów stanowią ponad 77% 79% powierzchni ogólnej. Teren gminy Sędziszów charakteryzuje się niskim udziałem lasów i gruntów leśnych. Przeważająca część użytków rolnych znajduje się we władaniu gospodarstw indywidualnych. Analizowana gmina ma dwukrotnie niższy udział trwałych użytków zielonych, przy równoczesnym wyraźnym zróżnicowaniu tego wskaźnika pomiędzy wsiami. Podobną proporcję widać w zróżnicowaniu udziału sadów (generalnie niskiego).

Tab. 4 – Struktura użytkowania gruntów rolnych w gminie Sędziszów

Grunty rolne	Powierzchnia ha
użytki rolne	11 553
— grunty orne	9 938
— sady	193
— łąki trwałe	772
— pastwiska	190
— grunty orne zabudowane	434
— grunty pod rowami	26
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	2 244
— lasy	2 197
— grunty zadrzewione i zakrzewione	47
grunty zabudowane i zurbanizowane	629
— tereny mieszkaniowe	32
— tereny przemysłowe	36
— inne tereny zabudowane	21
— tereny kolejowe	203
— tereny pod drogami	319
— tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	18
— użytki kopalne	3
grunty pod wodami	89
— grunty pod wodami płynącymi	39
nieużytki	56
ogółem	14 571

Tab. 4. Struktura użytkowania gruntów rolnych w gminie Sędziszów w 2012r.

Grunty rolne	Powierzchnia ha
użytki rolne	11 322
— grunty orne	9 748
— sady	152
— łąki trwałe	738
— pastwiska	183
— grunty orne zabudowane	426
— grunty pod rowami	75
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	2 405
— lasy	2 360
— grunty zadrzewione i zakrzewione	45
grunty zabudowane i zurbanizowane	753
— tereny mieszkaniowe	138
— tereny przemysłowe	36
— inne tereny zabudowane	40
— tereny kolejowe	202
— tereny pod drogami	324
— tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	13
— użytki kopalne	0
grunty pod wodami	38
— grunty pod wodami płynącymi	30
nieużytki	53
ogółem	14 571

Źródło: Program ochrony środowiska gminy Sędziszów

Udział gospodarstw większych obszarowo w ogólnej ich liczbie jest niewielki. Gospodarstwa indywidualne stanowią w gminie około 73% ogólnej liczby jednostek

gospodarujących na użytkach rolnych. Cechą charakterystyczną jest duża liczba działek rolnych do 1 ha i ich udział w strukturze jednostek władających ziemią.

Według Spisu rolnego z 2002 r. powierzchnia zasiewów ziemiopłodów przedstawiała się następująco: zboża 4853 ha, ziemniaki 1343 ha, pozostałe 554 ha w tym warzywa 382 ha.

Uwzględniając strukturę gruntów według kompleksów i ich realne możliwości produkcyjne oraz postępujące w ostatnich latach procesy ekstensyfikacji rolnictwa, szacuje się, że plony zbóż w gminie Sędziszów mogłyby być większe o około 40% od uzyskanych średnio w trzech ostatnich latach. Możliwości wzrostu produkcji rolniczej (roślinnej i zwierzęcej), uwarunkowane potencjałem rolniczej przestrzeni produkcyjnej są więc znaczne. Wymaga to jednak zdecydowanego podniesienia poziomu agrotechniki i pewnej umiarkowanej intensyfikacji produkcji. Wiąże się to z poprawą ekonomicznych warunków gospodarowania takich jak: zmiana relacji cenowych, stworzenie możliwości zbytu produktów, dostępność tańszych kredytów.

Z czynników agrotechnicznych największy wpływ na plonowanie roślin ma nawożenie mineralne. Po roku 1990, w wyniku niekorzystnych relacji cen nawozów do cen ziemiopłodów, nawożenie mineralne zmniejszyło się do poziomu 60-80 kg NPK/ha użytków rolnych. Zjawisko to jest jednym z czynników ograniczających produktywność rolnictwa. Przy długotrwałym utrzymywaniu się tej tendencji może ono prowadzić do ubożenia gleb.

Czynnikiem ograniczającym produktywność rolnictwa jest też niski poziom ochrony roślin. Niskie zużycie nawozów mineralnych i pestycydów, wcale nie musi oznaczać, że są w tym rejonie najlepsze warunki do produkcji zdrowej żywności. Zjawiskiem niekorzystnym jest wysoki udział gleb o niskiej zawartości mikroelementów, co może być czynnikiem wywierającym niekorzystny wpływ na zdrowotność roślin i ich cechy jakościowe.

Nawożenie organiczne, uwarunkowane obsadą zwierząt, nie rekompensuje niskiego poziomu nawożenia mineralnego. Generalnie w gminie Sędziszów obsada zwierząt jest niska i kształtuje się na poziomie około 0,5 sztuki dużej na 1 ha UR. Wskaźnik ten jest mniej korzystny niż w typowo rolniczej gminie Słupia Jędrzejowska i przeciętnie w województwie. W produkcji zwierzęcej dominują: chów bydła i trzody chlewnej. Proporcje tych dwóch gałęzi produkcji są wyznaczane przez strukturę obszarową gospodarstw, wydatne ukierunkowanie ich części na samozaopatrzenie rodzin rolniczych, a także przez strukturę użytków rolnych. W gminie Sędziszów, wyróżniającej się stosunkowo niskim udziałem łąk i pastwisk, udział bydła w strukturze inwentarza przeliczonego na sztuki duże wynosi 64,2%. Według Spisu Rolnego z 2002 r. pogłowie zwierząt hodowlanych wynosiło: bydło – 2293 szt., trzoda – 1162 szt., konie – 212 szt.

Chów drobiu to przede wszystkim kury i kaczki, utrzymywane w sposób tradycyjny w większości gospodarstw. Na terenie gminy nie obserwuje się większego zainteresowania produkcją fermową drobiu. Ważne znaczenie dla części gospodarstw ma chów koni, których przeważająca część jest wykorzystywana jako siła pociągowa.

Niekorzystnie przedstawia się stan tzw. infrastruktury technicznej gospodarstw. Dotyczy to przede wszystkim braku odpowiednio urządzonych gnojowni, zbiorników na gnojówkę, silosów kiszonkowych.

Spis Rolny z 2002r. wyposażenie gospodarstw rolnych przedstawił następująco: budynki wielofunkcyjne, stodoły, wiaty i garaże – 23422m², chlewnie 11435m², kurniki – 20 085m².

Gospodarstwa rolne wyposażone są w 1025 ciągników i 128 kombajnów zbożowych.

Rolnictwo w gminie Sędziszów uwarunkowane jest:

- układem zabudowy wiejskiej generującym wysokie koszty uzbrojenia,
- małym odsetkiem gospodarstw utrzymujących się tylko ze źródeł rolniczych,
- niskim poziomem organizacji rynku rolnego,

- wskazanym wprowadzaniem nierolniczych funkcji gospodarczych na terenach o słabszych klasach bonitacyjnych gleby.

5.2 UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Na terenie gminy działa 757 431 podmiotów gospodarczych (stan na 31 grudnia 2005 2013 roku). Specjalizują się głównie w handlu, budownictwie, ślusarstwie, spawalnictwie, obsłudze samochodów itp.

Na terenie miasta i gminy Sędziszów znajdują się następujące zakłady i instytucje:

- ~~Fabryka Kotłów – SEFAKO S.A. w Sędziszowie produkuje kotłów energetycznych (zakład posiada międzynarodowe certyfikaty ISO 9001)~~
- ~~ASPRA Sefako S.A. – Przedsiębiorstwo Techniki Ciepłej~~
- ~~TAMAX Zakład Oczyszczania Miasta i Gminy – zaopatrzenie w pojemniki i odpady,~~
- ~~Zakład Remontu Kotłów i Wytwarzania Elementów Kotłowych „Kotło-rem”~~
- ~~PALKO Sp. z o.o. w Gniewiecinie – prywatny zakład produkujący palety~~
- ~~PeWiBet w Swaryszowie – produkcja materiałów budowlanych, ściennych i stropowych z materiału ekologicznego – kermazytu~~
- ~~Zakład Przemysłu Drzewnego – produkcja tarcicy~~
- ~~KABANOS s.c. Zakład Przetwórstwa Mięsnego~~
- ~~Ubojnia Trzody w Mierzynie~~
- ~~Poczta Polska „Urząd Pocztowy”~~
- ~~Bank Spółdzielczy~~
- ~~węzeł kolejowy Sędziszów i związana z nim cała infrastruktura obsługi (lokomotywnia, warsztaty itd.)~~
- ~~Zakład Usług Komunalnych w Sędziszowie (usługi wod-kan oraz komunalne)~~
- ~~Zakład Dystrybucji gazu w Sędziszowie~~
- ~~Szkołka Drzew i Krzewów Owocowych „BÓR” w Bolesławicach~~
- ~~CPN w Sędziszowie~~
- ~~Miejsko-Gminny Ośrodek Zdrowia w Sędziszowie z filiami w: Mstyczowie, Krzęciecach i Krzelowie~~
- ~~ESKULAP w Sędziszowie~~
- ~~Obwód Lecznictwa Kolejowego, Samodzielny Publiczny ZOZ, Rejonowa Przychodnia Lekarska w Sędziszowie~~
- ~~Urząd Miasta i Gminy w Sędziszowie~~
- ~~Sieć szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych~~
 - Fabryka Kotłów „SEFAKO” S. A.,
 - ASPRA S.A. – Przedsiębiorstwo Techniki Ciepłej,
 - Kotłorem,
 - PALKO – Sp. z o. o. – produkcja palet typu EURO,
 - EKRAN,
 - Biowęgiel FLUID,
 - Zakład Przemysłu Drzewnego H. Zawartko,
 - Polska Dystrybucja Alkoholi,
 - LEWIATAN,
 - BIEDRONKA,

- DELIKATESY CENTRUM,
- DINO,
- Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Kot-Bis”
- Zakład Przemysłu Drzewnego,
- PSB Mrówka – Bogusław Zbierański,
- Zakład Dystrybucji Gazu,
- TAMAX – Zakład Oczyszczania Miasta i Gminy,
- PeWiPeBeT w Swaryszowie – Andrzej Kowalczyk,
- Szkołka Drzew i Krzewów Ozdobnych „Bór” – Bożena Wrona w Boleścicach,
- Gospodarstwo Ogrodnicze – Aldona i Ryszard Ostrowscy w Sędziszowie,
- Węzeł Kolejowy Sędziszów,
- Ośrodek Zarybieniowy w Krzelowie,
- Poczta Polska – Urząd Pocztowy,
- Bank Spółdzielczy,
- PKO Bank Polski,
- Bank Pekao S.A.,
- Bank Spółdzielczy w Wolbromiu – Filia w Sędziszowie,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Zdrowia w Sędziszowie,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Zdrowia w Sędziszowie,
- ESKULAP – s. c. w Sędziszowie,
- Przychodnia Rodzinna w Sędziszowie,
- Zakład Usług Komunalnych,
- CPN w Sędziszowie – dystrybucja paliw,
- 4 Apteki w Sędziszowie s. c.,
- Sieć szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Ponieważ działające w gminie przedsiębiorstwa są również ośrodkami pracy dla mieszkańców sąsiednich gmin (np. Słupi Jędrzejowskiej), zmusza to mieszkańców do „migracji za pracę”. Najczęściej ludzie dojeżdżają do pracy w województwie śląskim. Pracę znajdują także w województwie małopolskim. Istotnym czynnikiem umożliwiającym podejmowanie pracy poza terenem zamieszkania jest niewątpliwie dobrze funkcjonująca komunikacja kolejowa.

Obecnie notuje się pewien regres działalności gospodarczej zakładów byłego sektora państwowego. Istniejący sektor prywatny w postaci zakładów obsługi samochodów, magazynów, hurtowni spożywczych i materiałów technicznych oraz punktów handlowych nie tworzy miejsc pracy na dużą skalę. Świadczy jednak o aktywności zawodowej mieszkańców i chęci do samoorganizacji. Rozwój sektora przemysłu prywatnego tworzy szansę rozwoju gminy w kierunkach pozarolniczych. Największa aktywność przejawiała się w połowie lat 90. Obecnie skala rzeczywistego przyrostu podmiotów gospodarczych wykazuje tendencję malejącą.

Tab. 5. Rozwój działalności gospodarczej w latach 2005 - 2010 (dane UM – osoby fizyczne)

PODMIOTY	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Podmioty wyrejestrowane	53	52	62	77	59	55
Podmioty zarejestrowane	55	74	56	75	62	61
Rzeczywisty przyrost podmiotów w roku	2	22	-6	-2	2	6

Według danych z tabeli 5., największą aktywność w zakresie rejestrowania działalności gospodarczej przejawiano w 2006 roku. Obecnie skala rzeczywistego przyrostu podmiotów gospodarczych ma tendencję stagnacji, utrzymuje się na stałym poziomie.

Tab. 6. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Sędziszów 2009r.

Ogółem	Sektor		Z ogółem					
	publiczny	prywatny	Spółki handlowe		Spółki cywilne	spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia i organizator społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
			razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
<i>Sędziszów</i> 830	28	802	19	1	33	4	22	668
w tym: <i>miasto</i> 528	15	513	13	-	25	4	7	416

Źródło: Dane z Rocznika Statystycznego US Kielce rok 2010.

Tab. 7. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Sędziszów według wybranych sekcji - 2009r.

OGÓŁEM	W tym:							
	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo razem	Przemysł i przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel, naprawa pojazdów	Transport i gospodarka magazynowa	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
<i>Sędziszów</i> 830	26	92	70	322	35	25	33	40
w tym: <i>miasto</i> 528	6	57	43	211	17	19	21	28

Źródło: Dane z Rocznika Statystycznego US Kielce rok 2010.

Tab. 8. Działalność gospodarcza w gminie Sędziszów według wybranych sekcji, 2009r.

OGÓŁE M	W tym:						
	Przemysł i przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel, naprawa pojazdów	Transport i gospodarka magazynowa	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
<i>Sędziszów</i> 668	70	65	308	34	22	32	36
w tym: <i>miasto</i> 416	43	39	109	17	16	20	25

Źródło: Dane z Rocznika Statystycznego US Kielce rok 2010.

Ruch przedsiębiorczości w gminie Sędziszów w latach 1990–2005 zaprezentowany został w tabeli 6. Wzrost faktycznej liczby rejestrowanych podmiotów gospodarczych był największy w okresie 1990–1995. Wynosił 298. Było to związane z wejściem i rozwojem gospodarki rynkowej. Podobne tempo utrzymało się do 2000r. W latach 1995–2000 przybyło 210 podmiotów. Po 2000r. tempo przyrostu podmiotów gospodarczych uległo zahamowaniu. W latach 2000–2005 przybyło 52 podmioty. O tempie rozwoju świadczy też liczba podmiotów rejestrowanych w ciągu jednego roku: największa, przekraczająca 90 wystąpiła w początkach lat 90. oraz liczba podmiotów likwidowanych w ciągu jednego roku, selektywnie zwiększająca się od 17 w 1990r. do 65 w 2003r. Zwiększająca się liczba likwidowanych podmiotów niż rejestrowanych w jednym roku świadczy o regresie przedsiębiorczości w gminie.

Tab. 5 Rozwój przedsiębiorczości w gminie Sędziszów w latach 1990–2005

Lata	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ogólna liczba podmiotów zarejestrowanych od 1989r. do 31.12	220	348	444	478	546	620	711	780	851	934	1005	1092	1149	1205	1259	1313
Podmioty wyrejestrowane ogółem do dnia 31.12	23	38	59	76	102	125	153	183	216	261	300	337	371	436	495	556
Faktyczna liczba zarejestrowanych podmiotów od 1989r. do 31.12	197	310	385	402	444	495	558	597	635	673	705	755	778	769	764	757
Liczba podmiotów zarejestrowanych w danym roku	98	128	96	34	68	74	91	69	71	83	71	87	57	56	54	54
Liczba podmiotów zlikwidowanych w danym roku	17	15	21	17	26	23	28	30	33	45	39	37	34	65	59	61

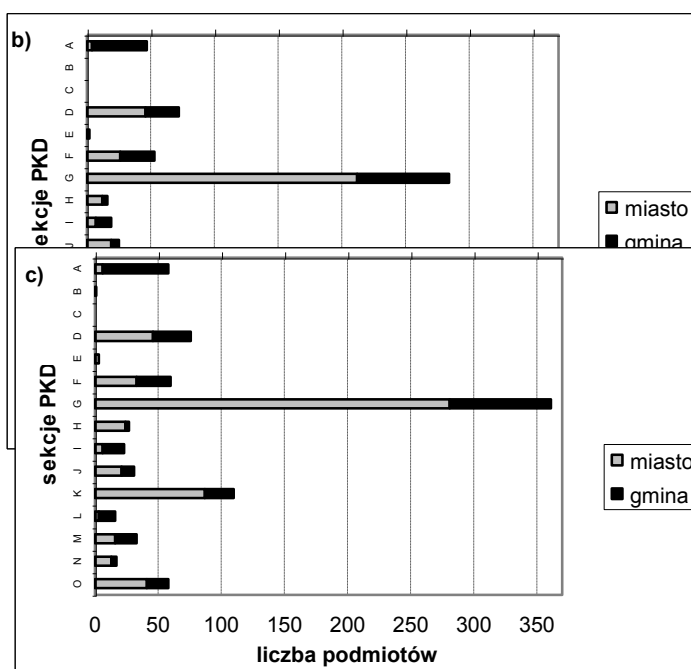
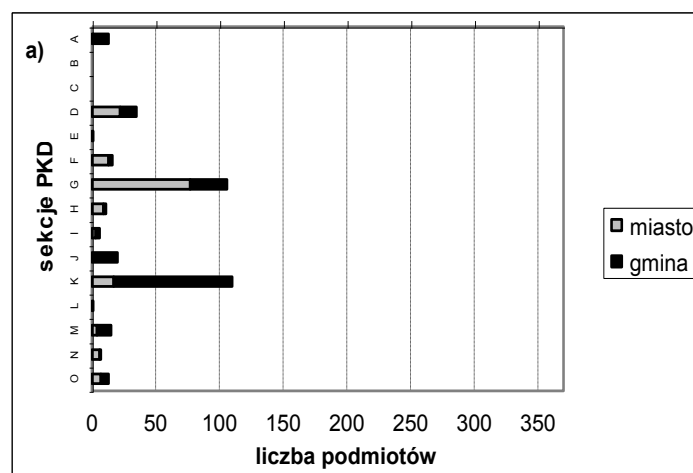
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM
Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Rzeczywisty przyrost liczby podmiotów w roku	81	113	75	17	42	51	63	39	38	38	32	50	23	-9	-5	-7
--	----	-----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Źródło: Materiały Urzędu Miasta i Gminy w Sędziszowie

Analiza struktury rodzajowej podmiotów gospodarczych na terenie miasta i gminy Sędziszów wykazała, że najwięcej podmiotów gospodarczych należało do sekcji G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodów, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego (według sekcji PKD). Na koniec roku 2005 było ich 361, z czego większość (281) zlokalizowanych na terenie miasta. Drugie miejsce pod względem liczby podmiotów istniejących zajmują podmioty należące do sekcji K – obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (według sekcji PKD). W 2005 roku było ich 110, z czego 87 zlokalizowanych również na terenie miasta. Największy przyrost podmiotów gospodarczych zaobserwowano w grupie podmiotów reprezentujących sekcję G (według sekcji PKD). W latach 1995 – 2005 liczba wzrosła ponad trzykrotnie, ze 106 w 1995r. do 361 w 2005r. Największe przejście podmiotów gospodarczych umiejscowionych na terenach pozamiejskich do miasta nastąpiło w grupie podmiotów należących do sekcji K (według sekcji PKD).

Ryc. 3 Struktura rodzajowa podmiotów gospodarczych na terenie miasta i gminy Sędziszów w a) 1995r., b) 2000r.,

- Sekcja A – Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
- Sekcja B – Rybactwo
- Sekcja C – Górnictwo
- Sekcja D – Przetwórstwo przemysłowe
- Sekcja E – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę
- Sekcja F – Budownictwo
- Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodów, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego
- Sekcja H – Hotele i restauracje
- Sekcja I - Transport, gospodarka magazynowa i łączność
- Sekcja J - Pośrednictwo finansowe
- Sekcja K - Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
- Sekcja L - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne
- Sekcja M - Edukacja
- Sekcja N - Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

~~e) 2005r.~~

~~Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów GUS~~

Uwarunkowania działalności gospodarczej gminy wynikają z:

- ~~— stosunkowo niewielkiego oddalenia od ośrodka powiatowego – Jędrzejowa,~~
- ~~— korzystnego powiązania komunikacyjnego za pomocą linii kolejowych normalnotorowej i LHS,~~
- ~~— możliwości rozwoju komplementarnych funkcji usługowo-przemysłowych,~~
- ~~— potencjału turystycznego (zwłaszcza w zachodniej części gminy).~~

6. UWARUNKOWANIA ROZWOJU FUNKCJI OSADNICZEJ

6.1 LUDNOŚĆ

Ludność gminy według stanu na koniec ~~2005~~ 2013 roku wynosiła ~~13592~~ 12920 mieszkańców, w tym miasto Sędziszów ~~7100~~ 6707. W ogólnej liczbie ludności gminy, według danych GUS, liczba kobiet przewyższała liczbę mężczyzn o ~~117~~ 70 osób. Średnia gęstość zaludnienia w gminie to około ~~90~~ 89 osób / km².

Analizując liczbę ludności od ~~1989~~ 2001 roku, zauważyć można, że utrzymuje się tendencja spadku liczby ludności zamieszkałej na terenie gminy.

Tab. 6 Zmiany w liczbie ludności w gminie Sędziszów w latach 1989 – 2005

Sędziszów	1989	1991	1994	1995	1996	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
miasto	6 883	6 995	7 326	7 280	7 284	7 239	6995	7122	7098	7103	7058	7021	7100
wieś	7 429	7 234	7 149	7 071	7 026	6 972	7231	6650	6592	6568	6487	6437	6492
Razem	14 312	14 229	14 475	14 351	14 310	14 211	14226	13772	13690	13671	13545	13458	13592

Źródło: Materiały Urzędu Gminy i GUS.

Tab. 9. Zmiany w liczbie ludności w gminie Sędziszów w latach 2001 - 2013

Sędziszów	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
miasto	7098	7103	7058	7021	7100	6801	6780	6771	6706	6736	6703	6701	6707
wieś	6592	6568	6487	6437	6492	6271	6242	6223	6161	6272	6262	6231	6199
Razem	13690	13671	13545	13458	13592	13072	13022	12994	12867	13008	12965	12932	12906

Źródło: Materiały Urzędu Gminy i GUS.

Miasto stanowi ośrodek handlowo - usługowy dla mieszkańców gminy.

Biorąc pod uwagę centralne usytuowanie Sędziszowa w stosunku do sołectw gmin ościennych, można stwierdzić, iż jest centrum wielofunkcyjnym dla przeszło dwudziestotysięcznej społeczności lokalnej. Fakt ten może mieć istotne znaczenie co do roli miasta w strukturze powiatu samorządowego.

Wyraźnie zaznacza się spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym, co związane jest z niżem demograficznym. Przyrost ludności w wieku produkcyjnym jest wynikiem wchodzenia w wiek produkcyjny roczników wyżu demograficznego.

Tab. 7 Struktura ludności w gminie Sędziszów w latach 2000 – 2005

Wiek	2000	2001	2002	2003	2004	2005
przedprodukcyjny	3365	3206	3650	2916	2794	2680
produkcyjny	7907	8029	8180	8232	8285	8359
poprodukcyjny	2211	2220	2181	2181	2149	2121

Źródło: Materiały GUS

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM
Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Tab. 10. Struktura ludności w gminie Sędziszów w latach 2008 - 2013

Wiek	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<u>przedprodukcyjny</u>	<u>1923</u>	<u>1882</u>	<u>1913</u>	<u>1903</u>	<u>1884</u>	<u>1897</u>
<u>produkcyjny</u>	<u>8948</u>	<u>8857</u>	<u>8900</u>	<u>8810</u>	<u>8731</u>	<u>8588</u>
<u>poprodukcyjny</u>	<u>2123</u>	<u>2128</u>	<u>2195</u>	<u>2252</u>	<u>2317</u>	<u>2421</u>

Źródło: Materiały GUS.

Od ~~kilka~~ wielu lat w gminie występuje ujemny przyrost naturalny wraz z ujemnym saldem migracji.

Tab. 8 Przyrost naturalny w gminie Sędziszów w latach 2000 – 2005

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<u>Sędziszów ogółem</u>	<u>-26</u>	<u>-12</u>	<u>-12</u>	<u>-16</u>	<u>-19</u>	<u>-28</u>
<u>miasto</u>	<u>12</u>	<u>22</u>	<u>19</u>	<u>34</u>	<u>21</u>	<u>11</u>
<u>wieś</u>	<u>-28</u>	<u>-34</u>	<u>-31</u>	<u>-50</u>	<u>-40</u>	<u>-39</u>

Źródło: Materiały GUS

Tab. 11. Przyrost naturalny w gminie Sędziszów w latach 2008 – 2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<u>Sędziszów ogółem</u>	<u>10</u>	<u>-40</u>	<u>-1</u>	<u>-7</u>	<u>-36</u>	<u>-8</u>
<u>miasto</u>	<u>33</u>	<u>-1</u>	<u>12</u>	<u>16</u>	<u>10</u>	<u>12</u>
<u>wieś</u>	<u>-23</u>	<u>-39</u>	<u>-13</u>	<u>-23</u>	<u>-46</u>	<u>-20</u>

Źródło: Materiały GUS.

Tab. 9 Saldo migracji w gminie Sędziszów w latach 2000 – 2005

migracje	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<u>wewnętrzne</u>	<u>-26</u>	<u>-68</u>	<u>-8</u>	<u>-105</u>	<u>-69</u>	<u>-64</u>
<u>za granicę</u>	<u>0</u>	<u>-2</u>	<u>1</u>	<u>-5</u>	<u>1</u>	<u>1</u>

Źródło: Materiały GUS

Tab. 12. Saldo migracji w gminie Sędziszów w latach 2008 - 2013

migracje	2008	2009	2010	2011	2012	2013
<u>wewnętrzne</u>	<u>-57</u>	<u>-84</u>	<u>-70</u>	<u>-36</u>	<u>-27</u>	<u>-20</u>
<u>za granicę</u>	<u>brak</u>	<u>2</u>	<u>-5</u>	<u>brak</u>	<u>-2</u>	<u>brak</u>

Źródło: Materiały GUS

Na podstawie prognoz rozwoju demograficznego powiatu jędrzejowskiego wg danych GUS do roku ~~2020~~ 2030 przewiduje się spadek liczby mieszkańców w powiecie. Adekwatnie zjawisko to wystąpi w gminie Sędziszów.

Liczba ludności w poszczególnych sołectwach gminy i w mieście Sędziszowie przedstawia tabela. Najwięcej mieszkańców według stanu na 31 grudnia ~~2005~~ 2013 r. mają sołectwa: ~~Gniewięcin – 496, Tarnawa – 408, Bolescie – 346, Zielonki – 340, Czekaj – 308, najmniej: Aleksandrów – 77 i Bugaj – 76, Pawłowice – Zagaje – 52, Grązów – 60~~ Gniewięcin – 504, Tarnawa – 450, Bolescie – 337, Pawłowice – 310, Zielonki – 300, najmniej: Pawłowice Zagaje – 47 i Grązów – 53, Aleksandrów – 69, Przełaj Czepiecki – 73, Bugaj – 73.

Tab. 13. Liczba ludności w poszczególnych sołectwach Gminy Sędziszów według stanu na dzień 30.10.2003, 31.12.2005 i 31.12.2013.

Lp.	Nazwa sołectwa	30.10.2003	31.12.2005	<u>31.12.2013</u>
1.	Aleksandrów	77	77	69
2.	Białowieża	152	149	145
3.	Boleścice	344	346	337
4.	Borszowice	238	263	246
5.	Bugaj	77	76	73
6.	Czekaj – Krzelów	320	308	100
7.	Czepiec	104	96	81
8.	Gniewięcin	513	496	504
9.	Grązów	58	60	53
10.	Jeżów	208	206	212
11.	Klimontów	374	362	282
12.	Klimontówek	117	112	111
13.	Krzcięcice	210	216	180
14.	Łowinia	266	273	269
15.	Marianów	98	97	80
16.	Mierzyn	286	285	259
17.	Mstyczów	308	306	265
18.	Pawłowice	306	306	310
30.	Pawłowice Zagaje	65	52	47
19.	Piła	146	141	140
20.	Piołunka	147	149	132
21.	Podsadek	205	205	189
22.	Przelaj	246	247	215
23.	Przelaj Czepiecki	95	91	73
24.	Słaboszowice	134	134	145
25.	Sosnowiec	274	295	297
27.	Swaryszów	177	170	152
26.	Szałas	119	119	114
28.	Tarnawa	411	408	450
29.	Wojciechowice	110	107	89
31.	Zielonki	339	340	300
32.	Sędziszów	6897	7100	6794
	Razem	13421	13592	12920

Źródło: Materiały GUS i UMiG Sędziszów.

W okresie ~~30.10.2003 a 31.12.2005~~ 31.10.2005 a 31.12.2013 ~~najwięcej~~ ludności przybyło w sołectwie ~~Borszowice – 25~~ Tarnawa – 42 osób i ~~Sosnowiec~~ Słaboszowice – 11 osób. Z miasta Sędziszów ~~powiększyło się w tym okresie o 113 mieszkańców~~ ubyło w tym okresie 672 mieszkańców. ~~Najwięcej~~ Najwięcej mieszkańców ~~ubyło w sołectwie Gniewięcin 17~~ ubyło w sołectwie Czekaj – Krzelów (208 osób) oraz w sołectwie Klimontów – ~~42~~ 80 osób.

Gmina uwarunkowana jest niekorzystną strukturą demograficzną, ujemnym przyrostem naturalnym i ujemnym saldem migracji. Prognozowany systematyczny wzrost liczebności grupy ludności w wieku poprodukcyjnym w przyszłości skutkować będzie starzeniem się społeczeństwa i koniecznością usprawnienia pomocy społecznej oraz dostosowania i rozbudowy bazy lokalowej przystosowanej do potrzeb osób starszych.

6.2 ZATRUDNIENIE

Zatrudnienie w gminie Sędziszów na koniec 2004 r. wynosiło 2175 osób, natomiast w 2013 r. wynosiło 2643 osób. W 2004 r. największe było w usługach: 1292 osoby, a najmniejsze w rolnictwie: 5 osób. W wymienionych w tabeli działach gospodarki w latach 1995 – 2004 zatrudnienie zmniejszało się.

Tab. 10. Zatrudnienie w sektorach gospodarki w gminie Sędziszów w latach 1995 – 2004

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
przemysł	1142	1172	1172	1104	1232	935	861	878	1030	878
usługi	1759	1770	1770	1624	1461	1434	1237	1290	1294	1292
rolnictwo	134	84	84	65	67	37	10	5	8	5

Źródło: Materiały GUS

Na terenie gminy Sędziszów od 1999 r. zaobserwowano wzrost stopy bezrobocia. Na taki stan wpłynęło zmniejszenie zatrudnienia podczas restrukturyzacji Fabryki Kotłów „Sefako” S.A. Redukcja zatrudnienia objęła około 500 osób. W 1986r. zatrudnienie wynosiło 1100 osób, a według stanu z 2003r. zatrudnionych było 579 osób. W roku 2009 sytuacja uległa poprawie, zatrudnionych w fabryce było ponad 1200 osób. Znacznie zmniejszyło się zatrudnienie w Polskich Kolejach Państwowych, które w połowie lat 90. Zatrudniały około 2500 osób a obecnie zatrudniają około 500 osób. W chwili obecnej bezrobociem objętych jest 1149 844 osób. W gminie więcej jest bezrobotnych kobiet niż mężczyzn. Według stanu na 31.12.2005 31.12.2013 bezrobociem objętych było 647 494 kobiet i 406 350 mężczyzn. Stanowiło to łącznie 12,6% 10,3% czynnych zawodowo.

Rynek pracy w gminie uwarunkowany jest dużym potencjałem ludności w wieku produkcyjnym, co może być podstawą do rozwoju pracochłonnych kierunków produkcji.

6.3 ZABUDOWA I URZĄDZENIA USŁUG I ADMINISTRACJI

6.3.1 Oświata

Na terenie miasta funkcjonują 2 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum i 2 szkoły średnie. Rok szkolny 2006/2007 2010/2011 w Szkole Podstawowej Nr 1 przy ulicy Kościuszki rozpoczęło 357 369 uczniów, w Szkole Podstawowej Nr 2 przy ulicy Przemysłowej 159 163 uczniów. Do gimnazjum uczęszcza 319 220 uczniów.

Szkoły średnie na terenie miasta reprezentuje Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych do którego uczęszcza 425 uczniów, w tym do Liceum Ogólnokształcącego 220 135 uczniów.

Miasto dysponuje jednym przedszkolem na Os. Skarpa z którego korzysta 134 148 dzieci.

Na terenie gminy znajdują się następujące szkoły:

1. Szkoła Podstawowa Boleścice,
2. Szkoła Podstawowa Krzęcice,
3. Szkoła Podstawowa Pawłowice,
4. Szkoła Podstawowa Zielonki,
5. Szkoła Podstawowa Tarnawa,
6. Szkoła Podstawowa Mstyczów,
7. Szkoła Podstawowa Klimontów,

8. Szkoła filialna w Gniewięcinie,
9. Gimnazjum w Boleścicach,
10. Gimnazjum w Krzelowie.

Na terenie gminy szkolnictwo średnie reprezentowane jest przez Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Krzelowie w skład którego wchodzi:

- Technikum Agrobiznesu,
- Technikum Ekonomiczne,
- Technikum Weterynaryjne,
- Technikum Rolnicze,
- Technikum Żywności,
- Technikum Organizacji Usług Gastronomicznych,
- Technikum Architektury Krajobrazu,
- Liceum Ogólnokształcące,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa,
- Technikum Mechanizacji Rolnictwa,
- Technikum Ochrony Środowiska.

Do szkoły uczęszcza 246 uczniów.

Szkolnictwo na terenie gminy zabezpiecza przygotowanie dzieci i młodzieży w zakresie uzyskania świadectwa dojrzałości w różnych kierunkach zawodowych oraz przygotowania ogólnego.

6.3.2 Ochrona zdrowia

Na terenie miasta Sędziszów usługi ochrony zdrowia świadczą:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Zdrowia
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap”
- Świątokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego
- Obwód Lecznictwa Kolejowego Sp. z o.o. Rejonowa Przychodnia Lekarska
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Klub Abstynentów PROMYK
- Środowiskowy Dom Samopomocy i Stacja opieki Caritas,
- Świetlica Socjoterapeutyczna - Samorządowe Centrum Kultury.

Miejsko-Gminny Ośrodek Zdrowia w Sędziszowie - prowadzi gabinety w następujących specjalnościach:

- Poradnia Ogólna Poradnia D (dla dzieci zdrowych i dla dzieci chorych)
- Poradnia K
- Poradnia Chirurgiczna
- Gabinet Zabiegowy
- Gabinet Higieny Szkolnej
- Gabinet Chirurgiczny
- Punkt szczepień
- Poradnia cytologiczna
- Pielęgniarstwo środowiskowo – rodzinne
- Laboratorium analityczne
- Gabinet fizykoterapii.

Rejon obsługi to: Sędziszów, Gniewięcin, Piła, Sosnowiec, Pawłowice, Grązów,

Borszowice, Zielonki i Łowinia, który liczy 9643 osób.

W ośrodku zdrowia zatrudnionych jest lekarzy: ~~6 lekarzy~~ 2 pełen etat, 1 na /3 etatu, 6 na umowę zlecenie i 3 specjalistów, co przy założeniach wojewódzkich władz służby zdrowia (jeden lekarz powinien przypadać na 2000 - 2700 osób), jest stanem zadowalającym.

Na terenie gminy funkcjonują 3 ośrodki zdrowia, będące filiami Miejsko - Gminnego Ośrodka Zdrowia w Sędziszowie tj.:

- Ośrodek Zdrowia w Krzelowie - posiada poradnię ogólną i gabinet zabiegowy i obejmuje rejonem obsługi 1407 osób w sołectwach: Krzelów, Tarnawa, Szalas, Marianów, Bugaj, Białowieża, Czekaj, Swaryszów oraz młodzież uczącą się w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Krzelowie.
- Ośrodek Zdrowia w Mstyczowie - posiada jeden gabinet i obejmuje 1798 osób z sołectw: Przełaj, Przełaj Czepiecki, Czepiec, Klimontów, Klimontówek, Jeżów, Podsadek i Mstyczów.
- Ośrodek Zdrowia w Krzcięcicach - obejmuje rejonem obsługi 1372 osób z sołectw: Krzcięcice, Boleścice, Mierzyn, Słaboszowice, Wojciechowice, Piołunka, Aleksandrów.

Obwód Lecznictwa Kolejowego Sp. z o.o. Rejonowa Przychodnia Lekarska dysponuje gabinetami i pracownikami:

- Poradnia Ogólna
- Gabinet Zabiegowy
- Pracownia Analityczna
- Pracownia Rentgenowska Stomatologia
- Pielęgniarstwo Środowiskowe
- Gabinet Fizykoterapii

Przychodnia Lekarska „Eskulap” posiada następujące gabinety:

- Poradnia Ogólna
- Gabinet Stomatologiczny
- Gabinet Zabiegowy
- Punkt szczepień
- Pielęgniarstwo środowiskowe
- Laboratorium analityczne
- Gabinet fizykoterapii.

Przychodnia dysponuje lekarzami ze specjalnością:

- Laryngolog
- Ginekolog
- Dermatolog
- Okulista
- Alergolog
- Neurolog.

Utrudnieniem dla mieszkańców gminy jest mały wachlarz oferowanych usług medycznych oraz brak gabinetów specjalistycznych. Na badania pacjenci kierowani są do Jędrzejowa lub do Kielc.

6.4 ZABUDOWA MIESZKANIOWA

Zasoby mieszkaniowe w gminie według stanu na koniec ~~2005~~ 2013 roku wynosiły ~~4498~~ 4794 mieszkań o łącznej powierzchni ~~302276 m²~~ 331168 m² podzielonej na ~~16084~~ 17542 izby mieszkalne. Przeciętna wielkość izby wynosiła ~~18,8 m²~~ 18,9 m². Na 1 osobę przypadało ~~22,2 m²~~ 25,6 m². W jednej izbie zamieszkiwało ~~1,2~~ 1,4 osoby.

W mieście mieszkało ~~7100~~ 6707 osób w ~~2162~~ 2249 mieszkań o łącznej powierzchni ~~134587 m²~~ 143765 m² podzielonej na ~~7816~~ 8283 izb. Oznacza to, że na 1 osobę w mieście przypadało ~~18,9 m²~~ 21,4 m², a na 1 izbę przypadało ~~1,1~~ 1,2 osoby. Przeciętna wielkość izby wynosiła ~~17,2 m²~~ 17,4 m².

Na obszarze wiejskim gminy Sędziszów istniało ~~2336~~ 2545 mieszkań o łącznej powierzchni ~~167689 m²~~ 187403 m² podzielonej na ~~8268~~ 9259 izb mieszkalnych. Na wsi przeciętna wielkość izby mieszkalnej wynosiła ~~20,3 m²~~ 20,2 m². Na 1 osobę zamieszkałą na wsi przypadało ~~25,8 m²~~ 30,2 m². W jednej izbie mieszkało statystycznie ~~0,7~~ 1,5 osoby.

Od ~~1995~~ 2003 roku do ~~2005~~ 2013 roku liczba mieszkań w mieście zwiększyła się z ~~1916~~ 2162 do ~~2162~~ 2249, łączna powierzchnia mieszkań wzrosła od ~~103837 m²~~ 134741 m² do ~~134587 m²~~ 143765 m². Wzrosła przeciętna wielkość izby mieszkalnej z ~~16,3~~ 17,2 do ~~17,2~~ 17,4 m². Powierzchnia mieszkalna przypadająca na 1 osobę zwiększyła się o prawie ~~1,3 m²~~, z ~~14,3~~ 19,1 do ~~18,9~~ 21,4 m². ~~Zmniejszyła~~ Zwiększyła się liczba osób zamieszkujących 1 izbę z ~~1,1~~ do ~~1,2~~ 0,9 osoby.

Na obszarze wiejskim liczba mieszkań w tym okresie wzrosła od ~~2271~~ 2331 do ~~2336~~ 2545, ich powierzchnia łączna zwiększyła się z ~~142116~~ 167132 m² do ~~167689~~ 187403 m², liczba izb mieszkalnych zwiększyła się o ~~90~~ 1016, z ~~7278~~ 8243 do ~~8268~~ 9259. Powierzchnia mieszkalna przypadająca na 1 osobę wzrosła z ~~20,1~~ 25,7 m² do ~~25,8~~ 30,2 m². Jedną izbę mieszkalną w ~~1995~~ 2003 roku zamieszkiwało ~~0,9~~ 1,3 osób, a w ~~2005~~ 2013 roku - ~~0,7~~ 1,5 osób.

Źródło: Materiały GUS

7. UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI

7.1 KOMUNIKACJA KOLEJOWA

Na terenie gminy Sędziszów zlokalizowane są trzy linie kolejowe, wchodzące w skład państwowego układu sieci kolejowych w Polsce. Są one liniami czynnymi pod względem eksploatacji tak w ruchu pasażerskim, jak i towarowym.

Do układu kolejowych ciągów komunikacyjnych na terenie gminy Sędziszów należą:

- linia nr 8 relacji Warszawa – Kraków,
- linia nr 64 relacji Kozłów – Koniecpol,
- linia nr 65 relacji Most na rz. Bug – Sławków Płd.

W kryteriach klasyfikacji linii na sieci PKP, pod względem ważności w kolejowym ruchu eksploatacyjnym są to linie I rzędne, znaczenia państwowego.

Wszystkie wymienione odcinki linii znajdują się w granicach administracyjnych Wschodniej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych z siedzibą w Lublinie.

W granicach administracyjnych gminy Sędziszów, PKP zajmuje teren o obszarze liczącym 184 ha – w użytkowaniu wieczystym.

PKP ocenia zbędność zajmowanego terenu w obrębie gminy Sędziszów

- na linii Warszawa – Kraków, wynoszącą 25,94 ha.
- na linii LHS, wynoszącą 18,92 ha.

Obecnie PKP dokonuje inwentaryzacji całości posiadanego majątku znajdującego się na terenie gminy Sędziszów oraz kwalifikacji dalszego użytkowania lub sprzedaży bądź dzierżawy.

Jest to duża szansa dla gminy, gdyż majątek PKP stanowi atrakcyjne tereny pod przedsiębiorczość oraz budynki i budowle nadające się do dalszego zagospodarowania. Pewne trudności z wykorzystaniem tych możliwości stanowi fakt, że Urząd Miejski w Sędziszowie do tej pory nie uzyskał od PKP informacji, co do planów pozbywania się majątku przez PKP. Pewnym rozwiązaniem w tym zakresie wydaje się uruchomienie banku informacji o wolnym majątku w gminie, nie tylko PKP ale również prywatnych właścicieli.

Najważniejszymi uwarunkowaniami gminy dotyczącymi komunikacji kolejowej są:

- przebieg linii kolejowych normalnotorowych i szerokotorowych dające możliwość dokonywania na terenie gminy przeładunku towarów na styku linii szerokotorowej i normalnotorowej poprzez zachowanie odpowiedniej rezerwy terenu na stację przeładunkową,
- konieczność zelektryfikowania linii szerokotorowej.

7.2 KOMUNIKACJA DROGOWA

Na terenie gminy łącznie długość dróg wynosi ~~139,526~~ 146,728 km, z tego ~~103,3~~ 90,9 km to drogi powiatowe i ~~36,226~~ 55,828 km drogi gminne.

W tabelach wyszczególniono przebieg dróg biegnących przez miasto i gminę Sędziszów.

Tab. 14. Drogi powiatowe na terenie gminy Sędziszów

L.p.	Nr ewid.	Nazwa drogi	Dokładne określenie odcinka		Długość odcinka drogi (km)
			początek	koniec	
1.	0173T	dr.pow.nr0172T- Skroniów- Potok Wielki- Potok Borów-Krzcięcice-dr.pow.nr0178T	6+180	7+480	1,300
2.	0178T	(Michałów)-gr.pow. Niegosławice-Konary-Strzyszkowice-Piskorzowice-Mierzawa-Krzcięcice-Sędziszów-Piła-Klimontów-gr.woj.święt.(Kozłów)	12+454 26+454	20+754 32+124	13,970
3.	0185T	dr.pow.nr0178T-Bolesławice-Zapusta-Piołunka-Jeziorki-Klemencice-Łany-Wodzisław	0+000	6+750	6,750
4.	0186T	dr.pow.nr0178-Krzcięcice-Aleksandrów-Piołunka-Zielonki- dr.pow.nr0188T	0+000	5+550	5,550
5.	0187T	dr.pow.nr0178T Sędziszów-Grązów- dr.pow.nr0188T	1+300	2+210	0,910
6.	0188T	(Goleniowy)-gr.woj.-Wywła-Słupia-NowaWieś-Tarnawa-Sędziszów-Grązów-Zielonki-Kaziny-Łany-Wodzisław	8+850 16+060	12+460 21+090	8,640
7.	0191T	(Łany Średnie)-gr.woj.-Przełaj-Mstyczów-Podsadek-jezów-Klimontów-Pękosław-Brześciw-Wodzisław-Piotrkowice-Wola Lubecka-gr.pow.(Michałów)	0+000	12+200	12,200
8.	0192T	dr.pow.nr0193T-Krzelow-Białowieża-Mstyczów-dr.pow.nr0191T-gr.woj.	0+000	4+640	4,640
9.	0193T	dr.pow.nr0193T-Przełaj-Janinów-Czekaj-Krzelow-Swaryszów- dr.pow.nr0191T	0+000	7+800	7,800
10.	0194T	dr.pow.nr0195T-Obiechów-Jasieniec - Stara Wieś-Kol.Węgrzynów-Przełaj Czepiecki-Czepiec	6+790	10+790	4,000
11.	0196T	dr.pow.nr0195T-Węgrzynów-Wojciechów-Czekaj	1+800	5+100	3,300

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM**

Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

		dr.pow.nr0193T			
12.	0198T	(Szczekociny)-gr.woj.święt.-Sprowa-Raszków-Bugaj-Krzelow	8+900	12+400	3,500
13.	0201T	dr.pow.nr0200T-Rożnica-Sosnowiec-Sędziszów-Tarnawa- dr.pow.nr0188T	2+650 8+150	4+650 9+350	3,200
14.	0204T	dr.kraj.nr78-Nagłowice-Rakoszyń-Trzciniec-Sędziszów- dr.pow.nr0191T	7+585	11+585	4,000
15.	0206T	dr.pow.nr0204T-Trzciniec-Łowinia-Wojciechowice-Krzcięcice- dr.pow.nr0208T	2+400	7+800	5,400
16.	0207T	dr.pow.nr0206T-Łowinia-Pawłowice-Sędziszów-dr.pow.nr0201T	0+000	3+640	3,640
17.	0208T	dr.kraj.nr78-Cierno-Zaszosie-Warzyn-Zagórze-Krzcięcice- dr.pow.nr0178T	6+550	8+650	2,100
RAZEM					90,900

Tab. 15. Drogi powiatowe na terenie miasta Sędziszów

L.p.	Nazwa drogi		Nazwa ulicy	Dokładne określenie odcinka		Długość odcinka (km)
				początek	koniec	
1.	0178T	(Michałów)gr.powiatu-Niegosławice-Konary-Strzeszkowice-Piskorzowice-Mierzawa-Sędziszów-gr.woj.święt.(Kozłów)	Kielecka, Dworcowa	20+754	26+454	5,700
2.	0187T	dr.pow. nr0178T Sędziszów-Grażów - dr.pow. nr0188T	Wodzisławska	0+000	1+300	1,300
3.	0188T	(Goleniowy)-gr.woj.-Wywła-Słupia-NowaWieś-Tarnawa-Sędziszów-Grażów-Zielonki-Kaziny-Łany-Wodzisław	Przemysłowa	12+460	16+060	3,600
4.	0188T -2	Sędziszów – zjazd z wiaduktu	Klimontowska	0+000	0+255	0,255
5.	0201T	dr.pow.nr0200T-Rożnica-Sosnowiec-Sędziszów-Tarnawa-dr.pow.nr0188T	Polna, Rynek, Kościelna, Sportowa, Gródek	4+650	8+150	3,500
6.	0204T	dr.kraj.nr78 - Nagłowice-Rakoszyń-Trzciniec-Sędziszów-dr.pow.nr 0191T	Nagłowicka	11+585	11+850	0,265
7.	0207T	dr.pow.nr0201T-Łowinia-Pawłowice-Sędziszów- dr.pow.nr0201T	Jędrzejowska	3+640	5+060	1,420
RAZEM						16,040

Tab. 10 Drogi gminne

L.p.	Nr ewid.	Nazwa drogi	Przebieg drogi	Długość (km)
1.	003451T	Mstyczów Lipie Klimontów	Mstyczów Lipie Klimontów	5,250
2.	003452T	Nowa Wieś Marianów Sędziszów	Nowa Wieś Marianów Sędziszów	4,600
3.	003453T	Borszowice Grażów	Borszowice Grażów	1,800
4.	003454T	Nowa Wieś Bugaj Czekaj	granica gminy Bugaj Czekaj	3,450
5.	003455T	Pawłowice Bolesławice-Wojciechowice	Pawłowice Bolesławice-Wojciechowice	4,500
6.	003456T	Czekaj Wydanka Tarnawa	Czekaj Wydanka Tarnawa	2,900
7.	003457T	Wojciechowice Deszno	Wojciechowice Deszno	1,306
8.	003459T	Klimontówek Skorupków	Klimontówek Skorupków	2,670

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM
Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

9.	003460T	Gniewięcin-Klimontów	Gniewięcin-Klimontów	3,230
10.	003461T	Boleścice-Piołunka	Boleścice-Piołunka	1,900
11.	003462T	Osiedle „Na Skarpie”-ul. Wodzisławska	Osiedle „Na Skarpie”-ul. Wodzisławska	2,500
12.	**	Gniewięcin-Sielec Łany	Gniewięcin-Sielec Łany	0,900
13.	**	Gniewięcin-Krężoły-Brzeście	Gniewięcin-Krężoły granica gminy	1,220
RAZEM				36,226

Źródło: Materiał własny wg ewidencji dróg UMiG Sędziszów

Tab. 16. Drogi gminne

L.p.	Nr ewid.	Nazwa drogi	Przebieg drogi	Długość (km)
1.	003451T	Mstyczów-Lipie-Klimontów	Mstyczów-Lipie-Klimontów	6,058
2.	003452T	Nowa Wieś-Marianów-Sędziszów	Nowa Wieś-Marianów-Sędziszów	4,600
3.	003453T	Borszowice-Grążów	Borszowice-Grążów	1,705
4.	003454T	Nowa Wieś-Bugaj-Czekaj	granica gminy-Bugaj-Czekaj	3,450
5.	003455T	Pawłowice-Boleścice- Wojciechowice	Pawłowice-Boleścice- Wojciechowice	4,500
6.	003456T	Czekaj-Wydanka-Tarnawa	Czekaj-Wydanka-Tarnawa	2,900
7.	003457T	Wojciechowice-Deszno	Wojciechowice-Deszno	1,306
8.	003458T	Boleścice-Zapusty	Boleścice-Zapusty	2,618
9.	003459T	Klimontówek-Skorupków	Klimontówek-Skorupków	2,670
10.	003460T	Gniewięcin-Klimontów	Gniewięcin-Klimontów	3,230
11.	003461T	Boleścice-Piołunka	Boleścice-Piołunka	1,900
12..	003462T	Osiedle „Na Skarpie”-ul. Wodzisławska	Osiedle „Na Skarpie”-ul. Wodzisławska	2,699
13.	376013T	Zielonki-Sielec	Od dr. powiatowej 0188T do granicy gminy (Sielec)	1,100
14.	376014T	Gniewięcin-Sielec-Łany	Od dr. powiatowej 0178T (Gniewięcin) do granicy gminy (Sielec)	0,900
15.	376015T	Gniewięcin-Krężoły-Brzeście	Od dr. powiatowej 0178T (Gniewięcin) do granicy gminy	1,220
16.	376016T	Szałas przez wieś	od dr. powiatowej 0188T do dr. gminnej 376004T	2,010
17.	376017T	Tarnawa-Marianów	od dr. powiatowej 0188T do dr. gminnej 376002 T	1,543
18.	376018T	Mierzyn-Piołunka	od dr. powiatowej 0178T do dr. powiatowej 0185T	1,600
19.	376019T	Aleksandrow przez wieś	od granicy sołectw: Aleksandrow i Krzcięcice str. wschodnia do od granicy sołectw: Aleksandrow i Mierzyn str. zachodnia	1,660
20.	376020T	Pawłowice-Boleścice	od dr. powiatowej 0207T do dr. gminnej 376005T	2,350
21.	376021T	ul. Zielona	od ul. Leśnej do drogi pow. Nr 0188T	0,541
22.	376022T	ul. Zielona I	od ul. Zielonej – do km 0+055 (ślepa)	0,054
23.	376023T	ul. Zielona II	od ul. Zielonej - do km 0+057 (ślepa)	0,057
24.	376024T	ul. Zielona III	od ul. Zielonej – do km 0 + 057 (ślepa)	0,057
25.	376025T	ul. Zielona IV	od ul. Zielonej – do km 0 + 057 (ślepa)	0,057
26.	376026T	ul. Leśna	od ul. Dworcowej do drogi pow. nr 0188T	1,702

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM

Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

27.	376027T	. ul. Gniewięcińska	od ul. Dworcowej do drogi nr 0188T	1,540
28.	376028T	ul. Majowa	od ul. Leśnej do drogi pow. Nr 0188T	0,571
29.	376029T	Łowinia-Deszno	od dr. pow. 0206T Trzciniec Łowinia-Wojciechowice-Krzcięcice w m. Łowinia do granicy gminy.	0,620
RAZEM				55,188

Źródło: Materiał własny wg ewidencji dróg UMiG Sędziszów

Po realizacji obwodnicy miasta została połączona północna i południowa część gminy. Problem komunikacyjny został rozwiązany poprzez wybudowanie wiaduktu tworzącego bezkolizyjne skrzyżowanie.

Gmina planuje następujące inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej:

- a) ~~ul. Marianowska w ciągu drogi Nowa Wieś – Marianów – Sędziszów (003452 T);~~
- b) ~~ul. Zielona;~~
- c) ~~ul. Leśna;~~
- d) ~~ul. Gniewięcińska~~
- e) ~~ul. Majowa~~
- f) ~~ul. Rajska i ulice przyległe (003462 T)~~
- g) ~~Nowa Wieś – Bugaj – Czekaj (003454 T)~~
- h) ~~Pawłowice – Bolesławice – Wojciechowice~~
- i) ~~Czekaj – Wydanka – Tarnawa~~
- j) ~~Szałas przez wieś (003455 T)~~
- k) ~~Mstyczów – Lipie – Klimontów (003451 T)~~
- l) ~~Gniewięcin – Sielec~~
- m) ~~Tarnawa – Marianów~~
- n) ~~Gniewięcin przez wieś~~
- o) ~~Mstyczów koł. Józefów~~
- p) ~~Łowinia – Deszno~~
- q) ~~Bolesławice – Zapusta (003458 T)~~
- r) ~~Borszowice – Grązów (003453 T)~~
- s) ~~Wojciechowice – Deszno (003457 T)~~

Główne uwarunkowania związane z komunikacją drogową w gminie:

- położenie w pobliżu międzyregionalnego węzła komunikacyjnego w Jędrzejowie,
- niezadowalający stan techniczny dróg powiatowych,
- konieczność ograniczenia budownictwa mieszkaniowego wzdłuż głównej drogi o ruchu tranzytowym,
- konieczność zarezerwowania terenów w celu:
 - przebudowy drogi powiatowej nr 0188T (Szczekociny) gran. woj. – Sędziszów - Wodzisław na pełne parametry drogi głównej (G);
 - przebudowy drogi powiatowej nr 0178 T Michałów – Mierzawa – Sędziszów – gran. woj. (Kozłów) na parametry drogi głównej (G);
 - budowy na parametrach drogi głównej (G) odcinka drogi powiatowej nr 0204T Nagłowice – Trzciniec - Sędziszów oraz przebudowy na parametry G drogi powiatowej nr 0187T Sędziszów – Grązów wraz z realizacją odcinka wiążącego te drogi bezkolizyjnie (wiadukt drogowy nad liniami kolejowymi);

- przebudowy do parametrów drogi zbiorczej (Z) drogi powiatowej nr 0191T (Żarnowiec) gran. woj. Przelaj – Wodzisław;
- wyznaczenia ciągów pieszo-rowerowych.

8. UWARUNKOWANIA ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

8.1 ZAOPATRZENIE W WODĘ

Miasto i gmina Sędziszów zasilane są w wodę z ujęć wód podziemnych. Woda ujmowana jest za pomocą studni wierconych z kredowego poziomu wodonośnego. Występujący na terenie gminy Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 409 – Niecka Miechowska (część SE) należy do zasobnych w wodę, a na przeważającym obszarze występują wody dobrej jakości, często nie wymagające nawet chlorowania. GZWP nr 409 jest zbiornikiem szczelinowo-porowym o średniej głębokości ujęć 50-100 m i module zasobów dyspozycyjnych ok. 1,7 l/s·km².

Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 408 – Niecka Miechowska (część NW) obejmuje niewielką część gminy i nie ma takiego znaczenia w zaopatrzeniu w wodę.

Źródłem zaopatrzenia w wodę mieszkańców miasta i gminy, a także innych użytkowników są wodociągi grupowe zasilane z następujących ujęć, których krótką charakterystykę przedstawiono poniżej:

- 1) ujęcie wody „Skarpa” zlokalizowane w mieście na Osiedlu Na Skarpie obejmuje dwie studnie wiercone o głębokości 30 m. Pozwolenie wodnoprawne dopuszcza pobór wód podziemnych w ilości:

$$Q_{\text{sr.dob.}} = 680,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.dob.}} = 900,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

Obok ujęcia zlokalizowana jest stacja wodociągowa.

- 2) ujęcie wody na Osiedlu Drewnianym w Sędziszowie z poborem wody ze studni wierconej o głębokości 42,0 m.
- 3) ujęcie wody „Północ” w Sosnowcu bazujące na studni wierconej o głębokości 60,0 m. Pozwolenie wodnoprawne dopuszcza pobór wody w ilości:

$$Q_{\text{sr.dob.}} = 458,56 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.dob.}} = 604,69 \text{ m}^3/\text{d}$$

- 4) ujęcie wody w Krzcięcicach w skład którego wchodzi dwie studnie i hydrofornia. Pozwolenie wodnoprawne dopuszcza pobór wód podziemnych w ilości:

$$Q_{\text{sr.dob.}} = 151,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.dob.}} = 203,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

- 5) ujęcie wody w Mierzynie obejmujące dwie studnie głębinowe i hydrofornię. Pobór wody dopuszczony w pozwoleniu wodnoprawnym wynosi:

$$Q_{\text{sr.dob.}} = 303,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.dob.}} = 399,4 \text{ m}^3/\text{d}$$

- 6) ujęcie wody w Klimontowie z poborem wody ze studni wierconej, zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym w ilości:

$$Q_{\text{sr.dob.}} = 140,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{max.dob.}} = 186,0 \text{ m}^3/\text{d}$$

Na ujęciu zlokalizowana jest ponadto jeszcze jedna studnia, a w pobliżu zbiornik z hydrofornią.

- 7) ujęcie wody w Jeżowie z poborem wody ze studni o głębokości 60,0 m, zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym w ilości:
 $Q_{\text{śr.dob.}} = 280,04 \text{ m}^3/\text{d}$
 $Q_{\text{max.dob.}} = 367,31 \text{ m}^3/\text{d}$
- 8) ujęcie wody w Zielonkach z poborem wody ze studni o głębokości 70,0 m zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym w ilości:
 $Q_{\text{śr.dob.}} = 73,0 \text{ m}^3/\text{d}$
 $Q_{\text{max.dob.}} = 94,0 \text{ m}^3/\text{d}$
- Ujęcie składa się z dwóch studni.

Z wyżej wymienionych ujęć wód podziemnych zaopatrywane są w wodę następujące jednostki osadnicze:

- z ujęcia „Skarpa” – część miasta oraz sołectwa: Borszowice, Grązów i Zagaje,
- z ujęcia na Osiedlu Drewnianym – częściowo miasto oraz sołectwa: Piła i Gniewięcin,
- z ujęcia „Północ” – część miasta oraz sołectwa: Sosnowiec, Pawłowice, Tarnawa i część Bolesćic,
- z ujęcia w Krzcięcicach: Krzcięcice i Słaboszowice,
- z ujęcia w Mierzynie sołectwa: Mierzyn, Aleksandrów, Piołunka i część Bolesćic,
- z ujęcia w Klimontowie: Klimontów i Klimontówek,
- z ujęcia w Jeżowie: Jeżów i Podsadek,
- z ujęcia w Zielonkach: Zielonki oraz Kaziny w gminie Wodzisław.

Z kolei z gminy Żarnowiec zaopatrywane są w wodę sołectwa: Przełaj i Czepiec.

Ponadto na terenie Sędziszowskiej Fabryki Kotłów „SEFAKO” funkcjonuje zakładowe ujęcie, które dostarcza wodę do części miasta.

W sieć wodociągową nie są uzbrojone następujące sołectwa: Białowieża, Bugaj, Krzelów-Czekaj, Łowinia, Marianów, Mstyczów, Przełaj Czepiecki, Szalas, Swaryszów i Wojciechowice. Na terenach niezwodociągowanych ludność korzysta najczęściej z indywidualnych studni kopanych.

~~Ujęcia posiadają ustanowione strefy ochronne, za wyjątkiem ujęcia wody „Skarpa” (brak terenu ochrony pośredniej). Szczegółowo zakazy i ograniczenia obejmujące na terenach stref ochronnych poszczególnych ujęć wody zgodnie z wydanymi decyzjami administracyjnymi przedstawiono w rozdz. 8.1.1.~~

Udokumentowane i zatwierdzone zasoby eksploatacyjne siedmiu ujęć gminnych (bez ujęcia na Osiedlu Drewnianym) wynoszą $Q_{\text{śr.dob.}} = 2085 \text{ m}^3/\text{d}$.

W roku 2005 pobrano z ujęć 195,9 tys. m^3 wody (tj. średnio zaledwie $536,7 \text{ m}^3/\text{d}$); z tego gospodarstwom domowym dostarczono 175,5 tys. m^3 wody.

Tak więc istnieją bardzo duże rezerwy w możliwościach zaopatrzenia w wodę z poszczególnych ujęć.

Długość sieci wodociągowej (bez przyłączy) wynosiła na koniec 2005 roku 104,4 km; z tego 27,5 km sieci funkcjonowało w mieście oraz 76,9 km na terenie gminy. W skład sieci wodociągowej wchodzi przewody główne o średnicach: 225 mm, 160 mm i 150 mm, rozdzielcze o $\phi 110$ mm, 100 mm i 90 mm oraz przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków i innych obiektów o łącznej długości 84,9 km. Liczba podłączeń do sieci wodociągowej budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi w mieście 510 szt., a na terenie gminy 1426 szt. (stan na koniec 2005 roku).

Od kilku lat gmina systematycznie doprowadza do najdalej odległych terenów sieci wodociągowe. Aktualnie sieć wodociągowa wynosi 116,9 km, a ilość przyłączy to 2396

odbiorców indywidualnych i 44 bloki jako odbiorcy zbiorowi. Ocenia się że wodę dobrej jakości z sieci odbiera około 9 tys. mieszkańców. Woda jest podawana z 8 źródeł (studnie głębinowe), a w jednym przypadku zakupywana z gminy Żarnowiec dla wsi Przełaj i Przełaj Czepiecki.

Tereny w których nie ma jeszcze sieci wodociągowej należą: Łowinia i Wojciechowice, Bugaj, Czekaj, Krzelów i Białowieża, Mstyczów, Przełaj Czepiecki.

Stopień zwodociągowania obszaru wiejskiego (na koniec 2013r.) wynosił ok. 55%, miejskiego 90%.

Główne uwarunkowania sprzyjające rozwojowi gminy to przede wszystkim:

- znaczna rezerwa w zasobach eksploatacyjnych istniejących ujęć wód podziemnych,
- dobra jakość ujmowanych wód podziemnych,
- wysoki odsetek budynków w mieście podłączonych do wodociągów,
- opracowana koncepcja zaopatrzenia w wodę gminy,
- projektowana w mieście budowa wieży ciśnień.

Do uwarunkowań ograniczających rozwój gminy należą:

- brak sieci wodociągowej w dziesięciu sołectwach,
- brak połączeń pomiędzy większością wodociągów grupowych,
- brak na niektórych ujęciach studni awaryjnych,
- znaczne rozproszenie zabudowy mieszkaniowej i duża ilość sołectw do obsługi przy stosunkowo małej liczbie mieszkańców.

8.1.1 Zakazy i ograniczenia obowiązujące na terenach stref ochronnych ujęć wody zgodnie z wydanymi decyzjami administracyjnymi

I. Ujęcie wody „Północ” w Sosnowcu

~~(decyzja OŚLiL.IV.6223/23/01 z dnia 23.07.2001 roku wydana przez Starostwo Powiatowe w Jędrzejowie),~~ decyzja OŚRiL. 6341.2.2011.ZS z dn.21.03.2011 roku wydana przez Starostę Jędrzejowskiego.

W związku z ustanowieniem terenu stref ochronnych ujęcia zobowiązuje się uprawnionego do:

A – na terenie ochrony bezpośredniej:

1. Odprowadzenia wód opadowych w taki sposób, aby nie mogły przedostawać się do obudowy studni.
2. Zagospodarowania terenu strefy zielenią.
3. Ogrodzenia terenu strefy i zabezpieczenia przed wstępem osób nieupoważnionych.
4. Umieszczenia na bramie ogrodzenia ujęcia tablicy informacyjno-ostrzegawczej o treści:

*O B I E K T W O D O C I A Ą G O W Y
T E R E N O C H R O N Y B E Z P O Ś R E D N I E J
Niezatrudnionym wstęp wzbroniony*

5. Utrzymania bezwzględnej czystości.

B – na terenie ochrony pośredniej:

1. ~~Oznaczenia granic terenu ochrony pośredniej poprzez umieszczenie tablic informacyjnych z obowiązującymi zakazami w punktach przecięcia tych~~

~~granic ze szlakami komunikacyjnymi oraz w innych charakterystycznych punktach terenu.~~

- ~~2. Uwzględnienia ustanowionych terenów ochrony ujęcia wraz z zakazami w nich obowiązującymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.~~

Na ustanowionym terenie ochrony bezpośredniej ujęcia zabrania się:

1. Budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu.
2. Zajmowania terenu na inne cele poza ujmowaniem wody i pracą urządzeń z tym związanych.
3. Przebywania osób nie zatrudnionych przy urządzeniach służących do poboru wody.
4. Wprowadzania i pobytu zwierząt.
5. Wjazdu pojazdów z wyjątkiem niezbędnych przy usuwaniu awarii i wykonywaniu remontów.

~~Na terenie ochrony pośredniej – wewnętrznym zabrania się:~~

- ~~1. Wprowadzania ścieków do wód i do ziemi.~~
- ~~2. Rolniczego wykorzystania ścieków.~~
- ~~3. Stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin.~~
- ~~4. Lokalizowania zabudowań gospodarczych.~~
- ~~5. Lokalizowania magazynów nawozów sztucznych.~~
- ~~6. Budowy dróg publicznych.~~
- ~~7. Lokalizowania ferm hodowlanych.~~
- ~~8. Lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych.~~
- ~~9. Lokalizowania wysypisk oraz wylewisk komunalnych i przemysłowych.~~
- ~~10. Mycia pojazdów mechanicznych.~~
- ~~11. Lokalizowania nowych ujęć wody.~~
- ~~12. Lokalizowania cmentarzy i grzebania zwierząt.~~
- ~~13. Lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i mogących pogorszyć stan środowiska, określonych w rozporządzeniu MOSZNiL z dnia 13 maja 1995 roku.~~
- ~~14. Wykonywania odwodnień górniczych i przemysłowych.~~
- ~~15. Wydobywania kopalin.~~

Na terenie ochrony pośredniej – zewnętrznym wprowadza się następujące zakazy:

- ~~1. Wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych.~~
- ~~2. Lokalizowania cmentarzy.~~
- ~~3. Lokalizowania wysypisk komunalnych i przemysłowych oraz wylewisk nieczystości.~~
- ~~4. Lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska, określonych w rozporządzeniu MOSZNiL z dnia 13 maja 1995 r.~~
- ~~5. Wykonywania nowych ujęć wód podziemnych, służących do zbiorowego zaopatrzenia w wodę.~~
- ~~6. Budowy osiedli mieszkaniowych.~~
- ~~7. Lokalizacji magazynów i rurociągów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych.~~
- ~~8. Lokalizowania ferm hodowli zwierząt.~~
- ~~9. Wydobywania kopalin oraz prowadzenia odwodnień górniczych i przemysłowych.~~

10. ~~Rolniczego wykorzystywania gnojowicy.~~

II. Ujęcia wody:

(decyzje Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Wydział Ochrony Środowiska):

w Krzcięcicach

~~(decyzja OS.I-6210/67/97 z dnia 20.05.1997 r.),~~ decyzja OŚRiL. 6223-20/10 z dnia 18.02.2011r. wydana przez Starostę Jędrzejowskiego,

w Mierzynie

~~(decyzja OS.I-6210/68/97 z dnia 20.05.1997 r.),~~ decyzja OŚRiL. 6223-1/11 z dnia 16.02.2011r. wydana przez Starostę Jędrzejowskiego,

w Jeżowie

~~(decyzja OS.I-6210/183/94 z dnia 08.11.1994 r.),~~ decyzja OŚRiL. 6223-21/10 z dnia 21.02.2011r. wydana przez Starostę Jędrzejowskiego,

w Zielonkach

~~(decyzja OS.I-6210/184/94 z dnia 09.11.1994 r.),~~ decyzja OŚRiL.IV-6223/32/04 z dnia 17.02.2005r. wydana przez Starostę Jędrzejowskiego.

W związku z ustanowieniem stref ochronnych ujęcia wody zobowiązuje się użytkownika ujęcia do:

1. Zabezpieczenia terenu ochrony bezpośredniej przed wejściem osób nieupoważnionych oraz umieszczenia na bramie ogrodzenia tablicy informacyjno-ostrzegawczej o treści:

*O B I E K T W O D O C I A G O W Y
T E R E N O C H R O N Y B E Z P O Ś R E D N I E J
Niezatrudnionym wstęp wzbroniony*

2. Zapewnienia odprowadzania wód opadowych z terenu ochrony bezpośredniej w taki sposób, aby nie mogły przedostawać się do obudowy studni.
3. Utrzymywania na terenie ochrony bezpośredniej bezwzględnej czystości.
4. W zasięgu strefy wewnętrznej ustawienia tablic informacyjno-ostrzegawczych z podanymi zakazami i ograniczeniami, w charakterystycznych punktach terenu np. przecięcia się granic z drogami, rowami itp.

~~W związku z ustanowieniem strefy ochrony pośredniej ujęcia wody zobowiązuje się Urząd Miasta i Gminy Sędziszów do dokonania zmiany w Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, uwzględniającej naniesienie zasięgu terenu wewnętrznego i zewnętrznego strefy oraz w ustaleniach ogólnych określone zakazy, nakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów.~~

W strefie ochrony bezpośredniej wprowadza się zakazy:

1. Budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu.
2. Zajmowania terenu na inne cele poza ujmowaniem wody i pracą urządzeń z tym związanych.
3. Zamieszkiwania ludzi.
4. Przebywania osób nie związanych z pracą wodociągu.
5. Wprowadzania i pobytu zwierząt.
6. Rolniczego i ogrodniczego wykorzystywania terenu.
7. Lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych itp.
8. Wjazdu pojazdów poza niezbędnymi do usuwania awarii lub wykonywania remontów urządzeń służących do poboru wody.

~~W całym obszarze strefy ochrony pośredniej ujęcia wody wprowadza się następujące zakazy:~~

- ~~1. Lokalizacji nowych ujęć wód podziemnych do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarczych.~~
- ~~2. Przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych.~~
- ~~3. Lokalizowania wysypisk odpadów komunalnych i przemysłowych oraz wylewisk nieczystości.~~
- ~~4. Lokalizowania zakładów przemysłowych i ferm chowu zwierząt.~~
- ~~5. Lokalizowania cmentarzy i grzebania zwierząt.~~
- ~~6. Lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania, przesyłania oraz dystrybucji transportu produktów ropopochodnych, olejów, materiałów łatwopalnych lub innych substancji chemicznych.~~
- ~~7. Lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, określonych w §2 Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 maja 1995 r.~~

~~Na terenie wewnętrznym strefy ochrony pośredniej oprócz ograniczeń wymienionych wyżej wprowadza się następujące zakazy:~~

- ~~1. Wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi.~~
- ~~2. Lokalizowania nowych obiektów budowlanych.~~
- ~~3. Budowy nowych dróg publicznych.~~
- ~~4. Wykonywania wierceń i odkrywek oraz wydobywania kopalin.~~
- ~~5. Rolniczego wykorzystywania ścieków i gnojowicy.~~
- ~~6. Urządzania obozowisk i parkingów.~~
- ~~7. Mycia pojazdów mechanicznych.~~
- ~~8. Składowania lub gromadzenia śmieci i odpadów, które mogą zanieczyszczać wody gruntowe.~~
- ~~9. Urządzania pastwisk i pojenia zwierząt gospodarskich.~~
- ~~10. Wykonywania robót melioracyjnych i wykopów ziemnych.~~
- ~~11. Wykonywania odwodnień budowlanych i górniczych.~~
- ~~12. Stosowania nawozów sztucznych oraz chemicznych środków ochrony roślin w ilościach przekraczających zdolności sorbcyjne roślin.~~
- ~~13. Urządzania nieszczelnych ustępów, osadników ścieków itp.~~
- ~~14. Zakładania gospodarstw ogrodniczych i sadowniczych o intensywnej uprawie owoców i warzyw.~~

~~UWAGA! Powyższe zakazy i ograniczenia dotyczą również części sołectwa Piła, w związku z zasięgiem strefy ochronnej związanej z ujęciem na Osiedlu Drewnianym w mieście Sędziszowie.~~

III. Ujęcie wody w Klimontowie

~~(decyzja ROS.IX-6210/299/98 z dnia 24.12.1998 r. Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Wydział Rolnictwa i Ochrony Środowiska), decyzja OŚRiL.IV-6223/21/08 z dnia 16.12.2008r. wydana przez Starostę Jędrzejowskiego.~~

~~W związku z ustanowieniem stref ochronny zobowiązuje się użytkownika ujęcia do:~~

- ~~1. Zabezpieczenia terenu ochrony bezpośredniej przed wejściem osób nieupoważnionych oraz umieszczenia na bramie ogrodzenia tablicy informacyjno-ostrzegawczej o treści:~~

O B I E K T W O D O C I A G O W Y
TEREN OCHRONY BEZPOŚREDNIEJ
Niezatrudnionym wstęp wzbroniony

2. Zabezpieczenia odprowadzania wód opadowych z terenu ochrony bezpośredniej w taki sposób, aby nie mogły przedostawać się do obudowy studni.
3. Utrzymywania na terenie ochrony bezpośredniej bezwzględnej czystości.
4. ~~Oznaczenia granic stref ochrony pośredniej (wewnętrznych i zewnętrznych) poprzez umieszczenie odpowiednich tablic informacyjnych w charakterystycznych punktach terenu np. przecięcia się granic z drogami, rowami itp.~~

W bezpośredniej strefie ochrony sanitarnej zabrania się:

1. Budownictwa nie związanego ściśle z pracą wodociągu.
2. Zajmowania terenu na inne cele poza ujmowaniem wody i pracą urządzeń z tym związanych.
3. Przebywania osób nie zatrudnionych przy urządzeniach służących do poboru wody.
4. Wprowadzania i pobytu zwierząt.
5. Wjazdu pojazdów za wyjątkiem niezbędnych przy usuwaniu awarii i wykonywaniu remontów.

~~W całym obszarze strefy ochrony pośredniej wprowadza się zakazy:~~

- ~~1. Lokalizacji nowych ujęć wód podziemnych poza studniami awaryjnymi.~~
- ~~2. Lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych.~~
- ~~3. Zakładania ementalrzy i grzebania zwierząt.~~
- ~~4. Wykonywania wierceń i odkrywek, wydobywania kopalin.~~
- ~~5. Lokalizacji zbiorników i rurociągów do magazynowania lub transportu produktów ropopochodnych, olejów itp.~~
- ~~6. Przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych.~~
- ~~7. Lokalizowania inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi określonych w aktualnym rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.~~
- ~~8. Wznoszenia urządzeń i wykonywania robót lub czynności, które mogą zmniejszyć przydatność wody lub wydajność ujęcia.~~

~~Na wewnętrznym terenie ochrony pośredniej oprócz ograniczeń wymienionych wyżej wprowadza się dodatkowe zakazy:~~

- ~~1. Wprowadzania ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi.~~
- ~~2. Rolniczego wykorzystywania ścieków, w tym gnojowicy.~~
- ~~3. Składania lub gromadzenia śmieci, które mogą zanieczyszczać wody gruntowe.~~
- ~~4. Urządzania pastwisk i pojenia zwierząt gospodarskich.~~
- ~~5. Stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin.~~
- ~~6. Urządzania parkingów i obozowisk.~~
- ~~7. Lokalizowania zakładów przemysłowych i ferm chowu zwierząt.~~
- ~~8. Zakładania gospodarstw ogrodniczych i sadowniczych o intensywnej uprawie owoców i warzyw.~~
- ~~9. Budowy dróg publicznych.~~
- ~~10. Lokalizowania obiektów budowlanych.~~

8.2 ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW

Sieć kanalizacji sanitarnej funkcjonuje jedynie w mieście i obejmuje swym zasięgiem osiedla mieszkaniowe: „Na Skarpie” i „Sady”, osiedle domków jednorodzinnych przy ul. Przemysłowej oraz Sędziszowską Fabrykę Kotłów „SEFAKO”. Długość sieci kanalizacji sanitarnej (bez przykanalików) na koniec 2005 roku wynosiła 4,9 km, długość podłączeń do sieci kanalizacyjnej budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – 1,2 km, a liczba podłączeń – 79.

Ścieki kanalizacją sanitarną odprowadzane są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni, położonej na terenie miasta, obok Sędziszowskiej Fabryki Kotłów „SEFAKO”. Oczyszczalnia pracuje w następującym układzie technologicznym: krata, piaskownik, osadniki Imhoffa, złożo biologiczne, osadnik wtórny, poletka osadowe. Przepustowość oczyszczalni zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym wynosi 1300 m³/d. Obecnie oczyszczane są ścieki w ilości ok. 500+600 m³/d.

Oczyszczone ścieki rowem otwartym odprowadzane są do rzeki Mierzawy w km 40+500. Ścieki z obiektów użyteczności publicznej oraz z części gospodarstw wywożone są przez Zakład Usług Komunalnych do punktu zlewnego zlokalizowanego przy wyżej omówionej oczyszczalni ścieków.

Na terenie miasta funkcjonuje ponadto przy budynku Urzędu Miejskiego mała biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości ok. 5 m³/d, a na terenie gminy wiejskiej oczyszczalnia przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Krzelowie.

Zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych przewidziana jest rozbudowa oczyszczalni miejskiej do przepustowości 1950 m³/d (równoważna liczba mieszkańców aglomeracji – 14 236) i ma ona obsługiwać również gminę Słupia Jędrzejowska. Termin spełnienia przez aglomerację wymagań w zakresie oczyszczania ścieków i osiągnięcia efektu ekologicznego oczyszczania – 2015 r.

Na terenie miasta funkcjonuje również fragmentarycznie kanalizacja deszczowa.

Na obszarach wiejskich ścieki sanitarne odprowadzane są w znacznej części do zbiorników w większości tylko teoretycznie bezodpływowych. Okresowo są one opróżniane, a ścieki często są wywożone na pola uprawne i łąki. Nieszczelne lub przelewowe szamba oraz nawożenie użytków rolnych ściekami jest główną przyczyną zanieczyszczenia wód powierzchniowych oraz środowiska gruntowo-wodnego.

Toteż bardzo ważnym problemem w aspekcie wymaganej szczególnej ochrony GZWP nr 409 jest uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach nie objętych systemem kanalizacji sanitarnej poprzez egzekwowanie odprowadzania do szczelnych zbiorników ścieków i ich systematycznego wywożenia do punktu zlewnego przy oczyszczalni.

Należy zaznaczyć, że inwestycje w zakresie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków należą do bardzo kapitałochłonnych, z uwagi na wysokie koszty budowy oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych. Sieć kanalizacyjna, obok sieci centralnego ogrzewania należy bowiem do najdroższych w porównaniu z innymi sieciami infrastruktury technicznej.

Sieć kanalizacji sanitarnej do 2010 roku była tylko w mieście Sędziszów. Obejmowała: Osiedle Na Skarpie i Osiedle Sady, osiedle domków jednorodzinnych przy ul. Przemysłowej oraz obiekty po byłej Gminnej Spółdzielni „SCh”, które aktualnie są zagospodarowane przez sektor prywatny w centrum handlowym Sędziszowa. Istniejąca sieć kanalizacji wymagała gruntownej odbudowy. Ponadto rozwój Sędziszowa wymagał jej rozbudowy. W 2008 roku gmina rozpoczęła realizację zadania w oparciu o środki Regionalnego Programu

Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W skład realizowanych robót weszła budowa kanalizacji sanitarnej dł. 13,9 km i kanalizacji deszczowej dł. 4.883 m z dwoma oczyszczalнями wód deszczowych oraz przebudowa oczyszczalni ścieków w Sędziszowie.

Prace zostały zakończone w 2011 roku. Ilość osób korzystających z kanalizacji sanitarnej to 5500 osób w Sędziszowie (Oś. Sady, Oś. Na Skarpie, Oś. Drewniane i przydrożne ulice).

Do kanalizacji sanitarnej są włączone wszystkie większe obiekty użyteczności publicznej, obiekty handlowe, usługowe i inne). Nowo wybudowana kanalizacja w Borszowicach i Tarnawie pozwoli wykonać ok. 220 przyłączy co da orientacyjną liczbę mieszkańców około 900 osób. Można postawić bardzo ogólny wniosek że sieć kanalizacji będzie obsługiwać około 40 – 45% mieszkańców gminy.

Główne uwarunkowania i problemy związane z systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków to:

- tzw. luka infrastrukturalna, tj. brak zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków i punktów zlewnych w gminie, co powoduje obniżenie jakości życia mieszkańców, konflikt sanitarny, degradację środowiska i konsekwencje ekologiczne oraz obniża atrakcyjność dla potencjalnych inwestorów,
- konieczność rozbudowy kanalizacji sanitarnej w mieście oraz jej budowy na terenie wszystkich sołectw z odprowadzeniem ścieków do wysokoefektywnych oczyszczalni,
- konieczność modernizacji i remontu kapitalnego istniejącej oczyszczalni ścieków w mieście,
- nieuporządkowana gospodarka ściekowa w gminie, tj. nieszczelne lub przelewowe zbiorniki na ścieki i „dzikie” wylewiska nieczystości,
- bardzo wysokie koszty budowy kanalizacji sanitarnej w związku ze znacznym rozproszeniem zabudowy mieszkaniowej i dużą ilością sołectw,
- konieczność uzgodnień tras przebiegu kanałów z właścicielami gruntów i akceptacji społecznej lokalizacji oczyszczalni ścieków,
- konieczność uporządkowania w mieście gospodarki wodami opadowymi,
- duża dysproporcja między długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Natomiast **głównym uwarunkowaniem sprzyjającym rozwojowi miasta i gminy** jest duża rezerwa w przepustowości oczyszczalni ścieków w Sędziszowie oraz działania zmierzające do poprawy uzbrojenia terenu w sieć kanalizacyjną. Świadczą o tym opracowane koncepcje kanalizacji i oczyszczalni ścieków oraz projekt budowlano-wykonawczy z 2005 r. dotyczący budowy kanalizacji sanitarnej dla miejscowości: Tarnawa, Szałas, Piła i Sędziszów wraz z budową kanalizacji deszczowej w Sędziszowie z trzema podczyszczalnymi wód opadowych.

8.3. ELEKTROENERGETYKA

Podstawowym źródłem zaopatrzenia miasta i gminy Sędziszów w energię elektryczną jest system elektroenergetyczny, który opiera się na sieci średniego napięcia 15 kV wyprowadzonej ze stacji elektroenergetycznej 110kV/15 (GPZ – główny punkt zasilania) zlokalizowanej przy ul. Kieleckiej w Sędziszowie. Do stacji elektroenergetycznej GPZ 110kV/15kV doprowadzone są napowietrzne linie energetyczne wysokiego napięcia 110 kV, relacji Jędrzejów 2 – Sędziszów oraz Sędziszów – Szczekociny.

Na obszarze gminy oprócz GPZ znajduje się również podstacja trakcyjna PKP zasilana dwiema równoległymi liniami kablowymi średniego napięcia. Ponadto z głównego punktu zasilania wyprowadzonych jest szereg linii napowietrzno-kablowych w kierunku: osiedla „Sady”, Swaryszowa, Fabryki Kotłów „SEFAKO” S.A., Wodacza, Wodzisławia, Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Potoku, osiedla „Na Skarpie” (kabel). W mieście na terenach znacznie zabudowanych linia energetyczna jest skablowana. W obszarach wiejskich gminy przeważająca część sieci średniego i niskiego napięcia wykonana jest liniami napowietrznymi, a większość stacji transformatorowo-rozdzielczych 15/04 kV to stacje napowietrzne, słupowe. Na obszarze gminy występuje ok. 100 stacji transformatorowych SN/nn.

W strukturze systemu elektroenergetycznego, zaopatrującego w energię obszar gminy Sędziszów, można wyróżnić dwa podstawowe poziomy:

- sieć rozdzielczą i obiekty wysokiego napięcia 110 kV,
- sieć rozdzielcza i obiekty średniego i niskiego napięcia.

Na podstawie informacji przekazanych przez Zakład Energetyczny Okręgu Radomsko-Kieleckiego S.A. (pismo TR/M/6296/05) można ocenić, iż uzbrojenie terenu w sieć wysokiego napięcia 110kV jest wystarczające. Z treści pisma wynika, iż nie planuje się w najbliższych latach budowy dużych obiektów energetycznych takich jak stacje GPZ, Rozdzielni Sieciowych, linii 110 kV.

~~Nie przewiduje się realizacji inwestycji z zakresu elektroenergetyki, które wymagałyby zarezerwowania terenu.~~

Zgodnie z zamierzeniami PKP planuje się rozbudowę sieci elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV, napowietrznej i kablowej.

Natomiast informacje na temat bieżących zadań inwestycyjnych w zakresie rozbudowy i modernizacji istniejącej sieci rozdzielczej SN i nN na terenie gminy uzyskano od Rejonowego Zakładu Energetycznego Jędrzejów (pismo R8/KT/TU/274/06).

Na poziomie średniego i niskiego napięcia istniejąca infrastruktura elektroenergetyczna wymaga modernizacji i rozbudowy, obecnie umożliwia jedynie pokrycie bieżących potrzeb na dostawę energii i mocy, przy aktualnym poziomie zainwestowania. W momencie powstania nowych inwestycji niezbędna będzie rozbudowa sieci średniego i niskiego napięcia oraz budowa nowych stacji transformatorowych.

Najistotniejsze uwarunkowania przestrzenne są stwarzane przez napowietrzne linie elektroenergetyczne, bowiem wzdłuż tych linii należy zachować wolny od zabudowy pas terenu o orientacyjnej szerokości (strefy techniczne). Wzdłuż linii 110 kV pas o szerokości 40 m (po 20 m z każdej strony osi trasy linii, a na terenach zadrzewionych po 10 m z każdej strony osi trasy linii). Pas o szerokości 14 m należy pozostawić wzdłuż linii 15 kV (po 7 m z każdej strony osi trasy linii, a na terenach zadrzewionych po 5,5 m z każdej strony osi linii).

Wyżej wymienione wielkości należy traktować szacunkowo, dokładna szerokość strefy technicznej zależy od szeregu lokalnych czynników, w tym odległości przewodu linii od planowanej zabudowy.

Szerokość stref technicznych wzdłuż istniejących lub projektowanych linii kablowych średniego napięcia lub niskiego napięcia nie przekracza 1m i nie stwarza istotnych ograniczeń przestrzennych.

Gmina w zakresie elektroenergetyki uwarunkowany jest dogodnymi warunkami zasilania energetycznego na obszarach dopuszczalnego rozwoju osadnictwa oraz uzyskaniem obowiązujących standardów zaopatrzenia w energię elektryczną.

Realizacja elektrowni wiatrowych spowoduje budowę urządzeń do przesyłu energii elektrycznej i sieci energetycznych w celu połączenia z krajowym systemem energetycznym.

Energetyka wiatrowa

Przyjęty przez Parlament Europejski w grudniu 2008 r. pakiet klimatyczno-energetyczny określa instrumenty legislacyjne, dzięki którym do 2020 roku UE zredukuje o 20 proc. emisje CO₂ i zużycie energii oraz o 20 proc. zwiększy udział energii ze źródeł odnawialnych. Na terenie gminy Sędziszów planowane jest wytwarzanie energii z elektrowni wiatrowych.

Zgodnie z wytycznymi IMGW Oddział Warszawski, obszar gminy Sędziszów należy do rejonów o niekorzystnych warunkach wietrznych dla lokalizacji elektrowni wiatrowych. Faktyczne warunki anemometryczne są przedmiotem analiz wykonywanych przez inwestorów elektrowni wiatrowych. Ze względu na warunki anemometryczne najkorzystniejsze warunki występują w obrębie partii wierzchowinowych terenu. Wnioski o możliwość realizacji elektrowni wiatrowych zostały złożone dla obszarów w następujących miejscowościach: Aleksandrów, Grązów, Bolesćice, Zielonki, Piolunka, Mierzyn, Słaboszowice, Krzęcicice, Klimontów, Klimontówek, Gniewięcin, Piła, Wojciechowice, Sosnowiec, Pawłowice i Łowinia. Obejmują one tereny użytkowane rolniczo, poza terenami zabudowanymi.

8.4. TELEKOMUNIKACJA

~~Na terenie gminy działa kilku operatorów sieci telekomunikacyjnej. Sieci telefonii przewodowej eksploatują firmy:~~

- ~~–Telekomunikacja~~
- ~~–Netia~~

~~Wszystkie miejscowości w gminie są podłączone do automatycznych centrali telefonicznych. Ponadto zlokalizowana jest stacja bazowa telefonii komórkowej, oraz umieszczone są dwie stacje telefonii komórkowej.~~

~~Projektowane sieci łączności telefonicznej w wykonaniu kablowym zaleca się umieszczać na terenach zabudowy zwartej, natomiast na terenach gdzie występuje zabudowa rozproszona zaleca się projektowanie linii telefonicznej napowietrznej.~~

~~Lokalizacja nowoprojektowanych wież telefonii komórkowej powinna uwzględniać wymagania ochrony krajobrazu oraz ochrony zdrowia ludzi.~~

Na terenie miasta znajduje się placówka telekomunikacyjna z automatyczną centralą telefoniczną o pojemności 2 tysięcy numerów, zainstalowaną w 1991 roku. Obecnie miasto Sędziszów oraz tereny wsi w całości podłączone są pod tą automatyczną centralę. Poza centralą w Sędziszowie komunikacja telefoniczna wspomagana jest podcentralami zlokalizowanymi w Krzęcicach i Mstyczowie. Takie zabezpieczenie powoduje że co 6, 7 mieszkańców gminy może mieć dostęp do telefonu stacjonarnego. W obecnym czasie szerokiego rozwoju telefonii komórkowej nie występują znaczne niedogodności w występowaniu zasięgu sieci. O wiele bardziej złożony i trudniejszy do przewyższenia jest brak dostaw usług siecią internetową. Dostawę usług internetowych świadczą: Telekomunikacja Polska a także sieć światłowodów kolejowych. Ponadto na terenie gminy funkcjonuje dwóch operatorów bezprzewodowej sieci internetowej, są to:

- Firma ADE, które posiada 500 klientów
- Firma RADAN która posiada 300 klientów

Według ogólnych ocen uznaje się, że możliwość korzystania z usług Internetu korzystać może na terenie gminy Sędziszów około 9 tys. mieszkańców gminy. O braku zasięgu usług sieci

internetowej sygnalizują mieszkańcy wsi: Bugaj, Szałas, Zielonki, Przełaj, Swaryszów, Czekaj, Czepiec, Przełaj Czepiecki.

Na terenie gminy umieszczone są dwie stacje telefonii komórkowej. Są to: komin kotłowni Sefako oraz wieża Kościoła Św. Brata Alberta. Na kominach Sefako zainstalowane są trzy anteny sektorowe zainstalowane na wysokości 40 m n.p.t. , jeden nadajnik radiolinii i 1 antena paraboliczna zainstalowana na wysokości 41,5 m n.p.t. Operatorem w/w anten jest „Polska Telefonii Cyfrowa ERA”. Aktualnie toczą się dwa postępowania o budowę stacji telefonii komórkowej w Sędziszowie na ul. Marianowskiej i w Krzcięcicach.

8.5 ZAOPATRZENIE W GAZ

~~W chwili obecnej miasto i gmina Sędziszów nie są zgazyfikowane, mieszkańcy korzystają z gazu z butli.~~

~~Miasto i gmina Sędziszów należy do Związku Międzygminnego do spraw gazyfikacji, rozwoju terenów wiejskich i ochrony środowiska.~~

~~Celem istnienia Związku jest wspólne działanie członków Związku zmierzające do podniesienia standardu życia mieszkańców i umożliwienia rozwoju społecznego poprzez :~~

- ~~— reprezentowanie wspólnych interesów w sprawach gazyfikacji i budowy gazociągu wysokoprężnego,~~
- ~~— inspirowanie działań zmierzających do najszybszego zakończenia kompleksowej gazyfikacji oraz zapewnienie najodpowiedniejszych prawnych i faktycznych warunków realizacji inwestycji.~~

~~Ponadto gmina posiada program gazyfikacji oraz projekt techniczny sieci gazowej średnioprężnej osiedla „Sady” i „Na Skarpie”, sieci gazowej średnioprężnej w ul. Przemysłowej w Sędziszowie oraz miejscowości Swaryszów.~~

~~Wielkość obszaru, która zostanie wyposażona w sieć gazową jest uzależniona od liczby odbiorców i prognozowanego poboru gazu. Operatorzy sieci realizują przedsięwzięcie wówczas gdy widzą opłacalność przedsięwzięcia. W związku z tym, przede wszystkim zgazyfikowane są tereny o zwartej zabudowie, na których można liczyć na relatywnie dużą liczbę odbiorców i duży pobór gazu. Wyposażenie w sieć gazową terenów gdzie przeważa zabudowa rozproszona jest najczęściej nieuzasadnione ekonomicznie.~~

~~Planowane wyposażenie miasta i gminy Sędziszów w sieć gazową średniego ciśnienia oraz w niewielkim fragmencie w sieć wysokiego ciśnienia (Gniewięcim, Klimontówek) nie stwarza istotnych ograniczeń przestrzennych. Szerokość stref kontrolowanych, powinna wynosić:~~

- ~~— 6 m dla projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia (po 3 m z każdej strony osi gazociągu)~~
- ~~— 1 m dla projektowanego gazociągu niskiego i średniego ciśnienia.~~

~~Dla gazociągów projektowanych, układanych w przecinkach leśnych powinien być wydzielony pas gruntu o szerokości po 2 m z obu stron gazociągu, bez drzew i krzewów.~~

~~W strefach kontrolowanych gazociągów nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew oraz nie powinna być podejmowana żadna działalność mogąca zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji. Dopuszcza się, za zgodą operatora sieci gazowej, urządzenie parkingów nad gazociągiem. Pas terenu wyznaczony pod strefę kontrolowaną może być uprawiany rolniczo lub ogrodniczo, drzewa i krzewy należy sadzić w odległości co najmniej 5 m od zewnętrznej ścianki gazociągu wysokiego ciśnienia oraz 1,5 m od zewnętrznej ścianki gazociągu średniego ciśnienia.~~

W chwili obecnej miasto i gmina Sędziszów nie są zgazyfikowane, mieszkańcy korzystają z gazu z butli.

W roku 1991 gmina przystąpiła do Związku Międzygminnego „Gazociąg” z siedzibą w Proszowicach. Współpraca została zakończona 31.12.2008 roku na podstawie uchwały Nr XX/214/2008 z 27.06.2008 roku. Rada Miejska podjęła uchwałę o wystąpieniu ze Związku z dwóch powodów:

– bardzo wolno postępujące prace w zakresie doprowadzenia nitki wysokiego ciśnienia,
– brak potencjalnych odbiorców gazu tak w zakresie gospodarczym jak i bytowym. Jeżeli chodzi o odbiorców indywidualnych to dała się zaznaczyć nawet niechęć do propozycji budowy sieci niskiego ciśnienia (do bloków osiedlowych).

Efektem prowadzonego zadania jest doprowadzenie linii wysokiego ciśnienia do gminy Książ Wielki tj. 17 km od miasta Sędziszów oraz wykupienie i przeznaczenie działki pod stację redukcyjną. Dalsze prace zostały zawieszone.

8.6. CIEPŁOWNICTWO

Głównym dystrybutorem energii cieplnej w mieście Sędziszów jest Sędziszowskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej (SPEC). Centralny system ciepłowniczy zaopatruje w ciepło mieszkańców osiedla „Sady” i „Skarpa”.

W pozostałej części miasta oraz na terenach wiejskich energię ciepłą uzyskuje się poprzez spalanie węgla w piecach i węglowych kotłowniach lokalnych.

Produkcja i dostarczanie do mieszkań energii cieplnej jest zadaniem własnym gminy. Gmina Sędziszów od 1991 roku jest właścicielem sieci ciepłej miasta, przejmując ją od ówczesnego przedsiębiorstwa państwowego w ramach jego restrukturyzacji tj. od Fabryki Kotłów S.A. Sieć w latach 1991 – 1994 była dzierżawiona dla potrzeb dystrybucji ciepła przez Spółkę „Insaco” z Kielc, a od 1994 roku do 2005 roku (30 czerwca) przez Przedsiębiorstwo Techniki Ciepłej „ASPRA” S.A. Działania samorządu doprowadziły w 2005 roku do wypracowania docelowego rozwiązania w zakresie zaopatrzenia w ciepło. Został stworzony wyodrębniony podmiot gospodarczy jako Spółka prawa handlowego pn. „Sędziszowskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej”. W Spółce tej jest dwóch wspólników tj. Gmina Sędziszów z 275 udziałami oraz Fabryka Kotłów „SEFAKO” S.A. z 413 udziałami. Po kilku latach funkcjonowania Spółki ocenia się że podmiot ten spełnia oczekiwania samorządu i mieszkańców.

Plan i zamierzenia rozwoju Spółki dotyczą przede wszystkim odtworzenia majątku, pełną jego modernizację wg najnowszych metod technologicznych. Sporządzona między wspólnikami umowa partnerska określa remont sieci ciepłowniczej wg poniższych założeń:

1) etap I – wykonana zostanie modernizacja sieci ciepłowniczej na odcinku pomiędzy kotłownią a wymiennikownią Sady oraz likwidacja istniejących hydroelewatorów i zamontowanie węzłów automatycznych ze sterowaniem pogodowym,

2) etap II – przeprowadzona zostanie modernizacja sieci ciepłowniczej w pozostałym zakresie,

3) etap III – przeprowadzona zostanie modernizacja źródła ciepła.

W okresie lat 2006 – 2010 wykonano szereg prac:

- zamontowano kocioł modułowy o mocy 8,5 MW,

- wykonano izolację na magistrali napowietrznej na dł. 400 mb,

- wykonano nowe odcinki sieci ciepłowniczej z rur preizolowanych o dł. ok. 2000 mb z podłączeniem nowych użytkowników, w tym: obiekty użyteczności publicznej (szkoły,

plywalnie, Urząd Miejski, SCK, Lewiatan, BS, AGROS, Piekarnia „Porębska”, nowo budujące się obiekty handlowo – usługowe w Sędziszowie oraz budynki mieszkalne: 3 bloki ul. Kościuszki, 6 domów jednorodzinnych.

8.7 GOSPODARKA ODPADAMI

8.7.1 Składowanie odpadów

Na terenie gminy czynne jest składowisko odpadów komunalnych w Borszowicach. Jest to składowisko międzygminne. Składowane są tu odpady z gmin: Sędziszów, Słupia Jędrzejowska i Wodzisław. Według zebranych informacji w latach 1999–2003 na składowisko z terenu gminy Sędziszów przekazano:

- 1999 r. 3 742 Mg;
- 2000 r. 3 381,8 Mg;
- 2001 r. 1 861,7 Mg;
- 2002 r. 1 814,8 Mg;
- 2003 r. 1 112,8 Mg odpadów komunalnych.

Na terenie gminy w miejscowości Tarnawa zlokalizowane jest zrekultywowane składowisko odpadów komunalnych.

Bilans odpadów komunalnych przedstawia tabela 18.

Tab. 11 Masa wytworzonych odpadów komunalnych w roku 2002 na terenie gminy Sędziszów

Lp	Rodzaj odpadów	powiat jędrzejowski	Miasto Sędziszów	Gmina Sędziszów
1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	4049	390	216
2	Odpady zielone	474	46	25
3	Papier i karton nieopakowaniowe	1343	129	72
4	Opakowania z papieru i tektury	1944	187	104
5	Opakowania wielomateriałowe	216	21	12
6	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	2301	222	123
7	Opakowania z tworzyw sztucznych	740	71	40
8	Tekstylia	568	55	30
9	Szko (nieopakowaniowe)	104	10	5
10	Opakowania ze szkła	1432	138	77
11	Metale	594	57	32
12	Opakowania z blachy stalowej	215	21	11
13	Opakowania z aluminium	61	6	3
14	Odpady mineralne	785	76	42
15	Drobna frakcja popiołowa	2514	243	134
16	Odpady wielkogabarytowe	1045	100	56
17	Odpady budowlane	2235	215	120
18	Odpady niebezpieczne	152	15	8
Razem		20 772	2 002	1 110

Z tabeli wynika, że na terenie gminy wytworzono 3 112 Mg odpadów komunalnych, z czego 2 002 Mg w mieście.

Według uzyskanych informacji ilość zebranych odpadów komunalnych w 2003 r. na terenie gminy Sędziszów wyniosła 1127,4 Mg.

Według danych Spisu Powszechnego wykonanego w 2002 r., na terenie gminy znajduje się 4657 gospodarstw domowych. Na terenie miasta Sędziszowa znajduje się 2391 gospodarstw, z czego 1156 to zabudowa zagrodowa, natomiast 1235 gospodarstwa domowe

znajduje się w 53 blokach mieszkalnych. Na dzień 30.04.2003 r. ilość umów zawartych na wywóz odpadów komunalnych wynosiła 2500, co stanowi 54%. Najwięcej gospodarstw domowych objętych wywozem odpadów komunalnych znajduje się w Sędziszowie – 1686 (70%). Znaczna więc część powstających odpadów z terenu gminy trafia do środowiska w sposób niekontrolowany.

Na terenie gminy wyróżnić można następujące systemy zbiórki odpadów komunalnych:

- zbiórka odpadów komunalnych mieszanych (niesegregowanych),
- selektywna zbiórka odpadów do recyklingu materiałowego,
- zbiórka odpadów niebezpiecznych.

8.7.2 Zbiórka odpadów mieszanych

Zbiórka odpadów mieszanych jest podstawowym systemem zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy. Sposób zbierania odpadów nie jest jednak jednolity i zależy od zabudowy oraz warunków transportowych. Do gromadzenia odpadów stosowane są różnego typu pojemniki o różnej pojemności dostosowane do rodzaju i charakteru zabudowy (tereny miejskie, wiejskie, zabudowa jedno i wielorodzinna).

Zbieraniem i transportem odpadów komunalnych zajmują się specjalistyczne firmy prywatne, posiadające stosowne zezwolenia wydane przez burmistrza. Na terenie miasta i gminy działają następujące podmioty:

- TAMAX Sędziszów;
- „Ekom” PPUH S.C. Siedlce 25, gm. Chęciny.

Największą firmą działającą na terenie gminy jest TAMAX, który zebrał w 2003 r. 1 101 Mg odpadów komunalnych.

Odpady komunalne zbierane są przeważnie do pojemników będących własnością firmy TAMAX, według ustalonego harmonogramu wywozu. Na terenie gminy występują następujące rodzaje pojemników:

- gospodarstwa indywidualne – pojemniki plastikowe 120 l (1432 szt.), 140 l (122 szt.), 240 l (320 szt.) – opróżniane jeden raz w miesiącu;
- bloki mieszkalne – pojemniki metalowe 1 100 l (82 szt.) – opróżniane cztery razy w tygodniu;
- KP 7 (41 szt.) – opróżniane na zgłoszenie.

Firma EKOM odbiera odpady z 60 gospodarstw (pojemniki 110 l) dwa razy w miesiącu. W roku 2003 zebrali 26,4 Mg odpadów.

Tab. 12 Charakterystyka
składowisk komunalnych
zlokalizowanych na terenie gminy
Sędziszów

Poj- całk- składow nia (m ²)	11	12	13	Stan formalno- prawny
112500	70	100	wody podzie- mne; odciek; głęb.; gaz	uregulo- wany
24500			wody podzie- mne	nieuregu- lowany

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM

Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Lp	Miejscowość	Rok uruchomienia	Rok zamknięcia	Typ instalacji	Właściciel / Zarządzający	Użytkowanie	Poprzednie wykorzystanie terenu	Stan zabezpieczenia środowiska	Pow. całk. składowania (ha)
1	Borszowice	1994	2010	składowisko nadziemne	Urząd Miasta i Gminy w Sędziszowie	500 m od zabudowa i mieszkań	8	9	10
2	Tarnawa – zrekultywowane	1978	1995	składowisko podziemne	Urząd Miasta i Gminy w Sędziszowie	350 m od zabudowa i mieszkań wódnych	wyrobisko margli	brak	0,75
2									0,70

8.7.3 Selektywna zbiórka odpadów

Przedmiotem zbiórki są odpady przeznaczone do recyklingu materiałowego: szkło, papier i tektura, metale, i tworzywa sztuczne.

Procesom odzysku poddawane są odpady wyselekcjonowane już w miejscu składowania. Ilość wyselekcjonowanych surowców wtórnych z odpadów komunalnych w 2002 i 2003 r. na terenie gminy Sędziszów przeznaczonych do odzysku przedstawia tabela.

Tab. 13 Ilość wyselekcjonowanych odpadów poddawanych procesom odzysku (recykling materiałowy) w 2002 i 2003 roku (Mg) na składowisku w Borszowicach (gm. Sędziszów)

	Rodzaj odpadów	Ilość odpadów	
		2002	2003
Borszowice gm. Sędziszów (odzyskane bezpośrednio na składowisku)	szluzka szklana żłom	22,0 1,4	40,8 10,4

8.7.4 Odpady niebezpieczne

Na podstawie przeprowadzonych badań przyjęto szacunkową ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w sektorze komunalnym w gminie Sędziszów w 2002 r w ilości 23 Mg/rok.

Jak wynika z analizy zebranych materiałów wśród odpadów niebezpiecznych dominują głównie: zużyte baterie i akumulatory ołowiowe, lampy fluorescencyjne, przepracowane oleje, przeterminowane leki i chemikalia. Brak jest kompleksowego systemu zbierania i unieszkodliwiania tych odpadów. Najczęściej odpady te wyrzucane są przez mieszkańców do pojemników na odpady komunalne, skąd są wywożone na składowiska odpadów komunalnych.

Zorganizowane zbieranie odpadów niebezpiecznych występuje głównie w obiektach użyteczności publicznej takich jak urzędy gmin, szpitale czy szkoły, są to głównie świetlówki oraz baterie.

Urząd Miasta i Gminy w Sędziszowie w 2000 r. zakupił 4 pojemniki na odpady niebezpieczne. Znajdują się one na składowisku komunalnym i zbierane są do nich odpady wyselekcjonowane ze strumienia odpadów komunalnych. Są to pojemniki metalowe na świetlówki, akumulatory i inne odpady niebezpieczne.

Zużyte akumulatory ołowiowe zbierane są również przez sklepy z częściami i akcesoriami samochodowymi. Odpady te są czasowo magazynowane, a następnie odbierane przez wyspecjalizowane firmy i przekazywane do unieszkodliwienia.

Na terenie gminy brak jest zorganizowanej zbiórki przeterminowanych lekarstw od mieszkańców.

8.7.5 Odpady wytworzone w sektorze gospodarczym

Na terenie gminy głównymi wytwórcami odpadów są:

- Fabryka Kotłów „Sefako”,
- PKP w Sędziszowie,
- Przedsiębiorstwo Techniki Ciepłej „Aspra”.

W ogólnej masie odpadów wytworzonych na terenie gminy Sędziszów w sektorze gospodarczym – 1 040 Mg, znaczna część to odpady z przemysłu energetycznego – ciepłowni miejskiej i lokalnych kotłowni. W przeważającej części są to mieszanki popiołowo-żużłowe.

Największymi zakładami posiadającymi kotłownie węglowe na terenie gminy Sędziszów jest Przedsiębiorstwo Techniki Ciepłej „Aspra” w Sędziszowie – rocznie powstaje tu około 860 t/rok żużla (10-01-01).

Obecnie zakłady sprzedają odpady indywidualnym odbiorcom oraz instytucjom. Mają one zastosowanie w budownictwie drogowym i w produkcji materiałów budowlanych.

~~Dodatkowo wykorzystuje się je do rekultywacji terenów poeksploatacyjnych. Odpady te mogą być również oddawane do Cementowni „Małogoszcz” jako paliwo alternatywne.~~

~~Podczas prac remontowych, modernizacyjnych i rozbiórek na terenach zakładów już istniejących powstaje około 274,5 odpadów remontowo-budowlanych. Głównym wytwórcą tego typu odpadów na terenie gminy Sędziszów jest Fabryka Kotłów SEFAKO – 270 Mg odpadów rocznie. Są to głównie odpady z żelaza, betonu, a także pochodzące z remontów odpady szklane i drewniane. Odpady wykorzystywane są gospodarezo prawie w całości, pozostała część odpadów budowlanych zawierających odpady azbestowe jest tymczasowo magazynowana na terenach zakładów, a następnie przekazywana do firm unieszkodliwiających tego rodzaju odpady.~~

~~Na terenie gminy zużyte opony samochodowe (w ilości około 0,6 Mg/2003 r.) pochodzą głównie:~~

- ~~— z bieżącej eksploatacji pojazdów i maszyn, w tym środków transportu, maszyn budowlanych;~~
- ~~— ze stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.~~

~~Na terenie gminy zużyte opony są czasowo magazynowane na składowisku odpadów komunalnych, a następnie za pośrednictwem firmy „SITA” przekazywane są do unieszkodliwienia na teren Cementowni Małogoszcz.~~

~~Na terenie gminy wytwórcą odpadów z toczenia i piłowania żelaza i stopów, żelaza i stali, odpadów spawalniczych i poszlifierskich jest Fabryka Kotłów „SEFAKO” S.A. oraz kilka mniejszych zakładów wytwórczych. Zakłady te zajmują się wytwarzaniem kotłów energetycznych i zbiorników ciśnieniowych. Odpady te wywożone są poza teren gminy i powiatu przez wyspecjalizowane firmy, docelowo do hut.~~

Gospodarka odpadami w gminie Sędziszów uwarunkowana jest:

- wdrażaniem selektywnego systemu zbiórki odpadów,
- koniecznością likwidacji „dzikich wysypisk”,
- potrzebą osiągnięcia unijnych standardów poprzez wdrażanie rejonowego systemu gospodarowania,
- planowaniem budowy gminnych punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych.

W początkowym okresie eksploatacji na składowisku przyjmowane były odpady komunalne z miasta Sędziszów i pozostałych miejscowości gminy Sędziszów. W sierpniu 1998 roku zostało zawarte porozumienie pomiędzy Zarządem Miejskim w Sędziszowie, Zarządem Gminy w Słupi Jędrzejowskiej oraz Zarządem Gminy w Wodzisławiu, mające na celu stworzenie wspólnego systemu odbioru, składowania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych na bazie przekazanego przez Gminę Sędziszów do wspólnego użytkowania składowiska w Borszowicach. W następnych latach Rada Miejska wyraziła zgodę na kolejne gminy których będą przyjmowane odpady komunalne. Były to gminy: Nagłowice i Oksa. Ponadto w ostatnim okresie gmina udzieliła koncesji na odbiór i składowanie odpadów dla firm: TAMAX, EKOM, MPO Kraków, POLTER Jędrzejów, Bracia STRACH z Częstochowy, Solia PHU, SITA Częstochowa, Ochrona Środowiska sp. z o.o. Kamienica Polska. Efektem działań skierowanych na rozwiązanie problemów związanych z zagospodarowaniem odpadów komunalnych z terenu tych gmin, było przystąpienie do opracowania projektu budowlanego sortowni i obiektów towarzyszących wraz z przyłączami wodno – kanalizacyjnymi oraz energetycznymi. Zadanie jednakże nie zostało uwieńczzone powodzeniem. Powodem który spowodował otwarcie składowiska dla odpadów z innych terenów poza gminą Sędziszów były względy ekonomiczne. Obróbka i unieszkodliwianie odpadów komunalnych jest dość kosztowna. Większa ilość składowanych odpadów

poniejsza koszty jednostkowe. Obecnie gmina stoi przed problemem uregulowania gospodarki odpadami komunalnymi według nowej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Według postanowień której gminy staną się właścicielami odpadów. Ocena stanu wypełnienia czaszy składowiska pozwala stwierdzić, że jego pojemność będzie służyć jeszcze mieszkańcom gminy około 6 - 8 lat.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRUKTURY WŁASNOŚCI TERENU ORAZ WIELKOŚCI I CHARAKTERU RUCHU BUDOWLANEGO

9.1 STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW

Głównym uwarunkowaniem wynikającym ze struktury własności i władania gruntów na terenie gminy jest niewielka powierzchnia gruntów komunalnych, która może być przeszkodą w realizacji inwestycji na terenie gminy. Na dzień 01.01.2014 r., z ogólnej powierzchni 792 ha obszaru miasta aż 556 ha tj. 70,2 % jest własnością osób fizycznych. Skarb Państwa posiada 139 ha tj. 17,5% a Gmina jest właścicielem 84% tj. 10,6% powierzchni. Według stanu na 2014 rok większość terenów na obszarze miasta Sędziszów należących do Skarbu Państwa i Gminy to grunty orne i lasy o łącznej powierzchni 53 ha, podobna powierzchnia przypada na drogi i koleje – 84 ha.

Strukturę własności gruntów przedstawiono w tabelach, oddzielnie dla miasta i dla terenów wiejskich gminy Sędziszów wg stanu na dzień 1.01.2005r. i 8.11.2006 r.

Tab. 14 ~~Struktura własności i władania na obszarze miasta Sędziszów według stanu na dzień 1.01.2005 r.~~

Lp.	Własność	Pow. [ha]	Udział [%]
1.	Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	140	17,67
	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	67	8,47
	Razem Skarb Państwa	207	26,14
2.	Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	57	7,20
	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	17	2,14
	Razem Gmina	74	9,34
3.	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	6	0,75
	Grunty spółek prawa handlowego	2	0,26
	Razem osoby prawne	8	1,01
4.	Grunty osób fizycznych	503	63,51
	Razem	792	100,00

~~Zródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG w Sędziszowie.~~

~~— Z ogólnej powierzchni 792 ha 503 ha tj. 63,5% obszaru miasta jest własnością osób fizycznych. Skarb Państwa posiada 207 ha tj. 26,1%, natomiast Gmina jest właścicielem 74 ha tj. 9,3% powierzchni.~~

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM
Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Tab. 15 Struktura własności i władania na obszarze gminy Sędziszów według stanu na 1.01.2005 r.

Lp.	Własność	Pow. [ha]	Udział [%]
1.	Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	2988	21,71
	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	30	0,22
	Grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	3	0,02
	Razem Skarb Państwa	3021	21,95
2.	Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	98	0,71
	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	1	0,00
	Razem Gmina	99	0,71
3.	Grunty spółdzielni	5	0,04
	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	28	0,20
	Wspólnoty gruntowe	11	0,08
	Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	173	1,26
	Grunty spółek prawa handlowego	3	0,02
	Grunty partii politycznych i stowarzyszeń	51	0,37
	Razem osoby prawne	271	1,97
	Grunty osób fizycznych	10374	75,37
4.	Razem	13765	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG w Sędziszowie

Na obszarze gminy udział procentowy jest następujący: osoby fizyczne – 10374 ha tj. 75,4%, Skarb Państwa – 3021 ha tj. 22%, Gmina – 99 ha tj. 0,7%.

Struktura własności i władania dla miasta i gminy według stanu na dzień 8.11.2006 r. podano w tabelach 23, 24 z podziałem na grunty orne, lasy, tereny mieszkaniowe, tereny przemysłowe, drogi, koleje i inne (sady, łąki, pastwiska, grunty rolne zabudowane, grunty pod stawami, rowami, grunty zadrzewione, nieużytki).

Tab. 21 Struktura własności i władania na	inne	24	5	29	24	3	27	6	0	6	133	195
	koleje	25	26	51	0	0	0	0	0	0	0	51
	drogi	14	5	19	15	0	15	0	0	0	1	35
	tereny przemysł	1	22	23	0	0	0	0	2	2	1	26
	tereny mieszk.	4	6	10	12	2	14	0	0	0	55	79

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM

Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Własność	Pow. [ha]	Udział [%]	grunty oraz	lasy
1.	Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	138	16,9	71	1
	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	64	8,0	0	0
	Razem Skarb Państwa	202	25,5	71	1
2.	Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	54	6,8	3	0
	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	17	2,1	12	0
	Razem Gmina	71	8,9	15	0
3.	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	6	0,7	0	0
	Grunty spółek prawa handlowego	2	0,2	0	0
	Razem osoby prawne	8	1,0	0	0
4.	Grunty osób fizycznych	511	64,5	300	21
5.	Razem	792	100	386	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów UMiG Sędziszów

Tab. 22 Struktura własności i władania na obszarze gminy Sędziszów na dzień 31.12.2006 r.					
teren mieszkal.	teren przemysł.	drogi	koleje	inne	
0	0	273	0	238	
0	0	0	91	8	
0	0	0	0	0	
0	0	273	91	238	
1	0	14	0	23	
0	0	0	0	1	
1	0	14	0	24	
0	0	0	0	1	
0	0	0	0	14	
0	1	1	0	22	
0	0	0	0	7	
0	0	0	0	0	
0	0	0	0	49	
0	0	1	0	93	
62	10	0	0	1296	
63	10	288	121	1641	

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM

Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Własność	Pow. [ha]	Udział [%]	grunty orze	lasy
1.	Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	2859	20,7	937	1411
	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	116	0,8	17	0
	Grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	3	0,02	3	0
	Razem Skarb Państwa	2978	21,6	957	1411
2.	Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	97	0,7	50	9
	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	1	0,007	0	0
	Razem Gmina	98	0,7	50	9
3.	Grunty spółdzielni	4	0,02	3	
	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	28	0,2	14	0
	Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	166	1,2	144	9
	Wspólnoty gruntowe	12	0,08	3	2
	Grunty spółek prawa handlowego	2	0,01	2	0
	Grunty partii politycznych i stowarzyszeń	52	0,4	1	1
	Razem osoby prawne	264	1,9	167	12
4.	Grunty osób fizycznych	1041	76,1	8199	850
5.	Razem	1376	100	9376	2282

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów UMiG Sędziszów

Tab. 23 Nieruchomości we władaniu gminy Sędziszów według stanu na dzień 30.10.2006

Lp.	Grupa	Powierzchnia ha	Udział %
1.	użytki rolne	80	47,1
	grunty orze	64	37,6
	sady	1	0,6
	łąki trwałe	6	3,5
	pastwiska	3	1,8
	grunty orze zabudowane	5	2,9
	grunty pod rowami	1	0,6
2.	grunty leśne oraz zadrzewione i	10	5,9

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM
Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

	zakrzewione		
	lasy	9	5,3
	grunty zadrzewione i zakrzewione	1	0,6
3.	grunty zabudowane i zurbanizowane	68	40,0
	tereny mieszkaniowe	15	8,8
	inne tereny zabudowane	17	10,0
	zurbanizowane tereny niezabudowane	-	-
	tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	7	4,1
	drogi	29	17,1
4.	grunty pod wodami	-	-
5.	użytki ekologiczne	-	-
6.	nieużytki	12	7,1
7.	tereny różne	-	-
	Razem	170	100

Źródło: materiały UMiG Sędziszów

Według stanu z 8.11.2006 r. większość terenów na obszarze miasta Sędziszów należących do Skarbu Państwa i Gminy to grunty orne i lasy o łącznej powierzchni 86 ha, podobna powierzchnia przypada na drogi i koleje – 85 ha (tab. 21)

Większość terenów miejskich i wiejskich gminy Sędziszów należących do Skarbu Państwa to grunty orne i leśne oraz drogi i koleje. Podobną strukturę użytkowania ziemi prezentują tereny, których własnością jest gmina (tab. 22).

Gmina Sędziszów według stanu z 30.10.2006 posiada 170 ha (tab. 23) z czego większość przypada na użytki rolne – 80 ha, co stanowi ponad 47% wszystkich terenów w posiadaniu gminy oraz na grunty zabudowane i zurbanizowane – 68 ha tj. 40% całego obszaru.

Głównym uwarunkowaniem wynikającym ze struktury własności i władania gruntów na terenie gminy jest niewielka powierzchnia gruntów komunalnych, która może być przeszkodą w realizacji inwestycji na terenie gminy. Większa powierzchnia gruntów komunalnych znajduje się w miejscowościach: Borszowice (ok.10ha), Sosnowiec (ok.6ha), Sędziszów (ok. 6,5ha), Piotunka (ok. 2,5ha).

Tab. 17. Informacja o stanie mienia komunalnego GMINY SĘDZISZÓW na dzień 31grudnia2012 r. Dane o nieruchomościach we władaniu Gminy Sędziszów

Lp.	Grupa	art. 180 pkt.1 u. o f.p. prawo własności		art.180 pkt 2 u. o f.p. inne niż własność prawa majątkowe	
		ilość (j.m.)w ha	wartość (w tys.zł)	ilość (j.m.)	wartość (w tys.zł)
1	Użytki rolne, w tym:	90	534	=	=

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM

Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

	- <u>grunty orne</u>	<u>70</u>	<u>435</u>	-	-
	- <u>sady</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	-	-
	- <u>łąki trwałe</u>	<u>9</u>	<u>58</u>	-	-
	- <u>pastwiska</u>	<u>5</u>	<u>31</u>	-	-
	- <u>grunty rolne zabudowane</u>	<u>4</u>	<u>9</u>	-	-
	- <u>grunty pod stawami</u>	-	-	-	-
	- <u>rowy</u>	<u>1</u>	-	-	-
<u>2</u>	<u>Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, w tym:</u>	<u>13</u>	<u>72</u>	-	-
	- <u>las</u>	<u>10</u>	<u>68</u>	-	-
	- <u>grunty zadrzewione i zakrzewione</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	-	-
<u>3</u>	<u>grunty zabudowane i zurbanizowane w tym:</u>	<u>70</u>	<u>1 609</u>	-	-
	- <u>tereny mieszkaniowe</u>	<u>15</u>	<u>490</u>	-	-
	- <u>tereny przemysłowe</u>	<u>1</u>	<u>94</u>	-	-
	- <u>inne tereny zabudowane</u>	<u>17</u>	<u>485</u>	-	-
	- <u>zurbanizowane tereny niezabudowane</u>	-	-	-	-
	- <u>tereny rekreacyjno-wypoczynkowe</u>	<u>8</u>	<u>190</u>	-	-
	- <u>użytki kopalne</u>	-	-	-	-
	- <u>tereny komunikacyjne, w tym:</u>	<u>29</u>	<u>350</u>	-	-
	- <u>drogi</u>	<u>29</u>	<u>350</u>	-	-
	- <u>tereny kolejowe</u>	-	-	-	-
	- <u>inne tereny komunikacyjne</u>	-	-	-	-
<u>4</u>	<u>Grunty pod wodami, w tym:</u>	-	-	-	-
	- <u>gr. pod wodami powierzch. płynącymi</u>	-	-	-	-
	- <u>gr. pod wodami powierzch. stojącymi</u>	-	-	-	-
<u>5</u>	<u>użytki ekologiczne</u>	-	-	-	-
<u>6</u>	<u>nieużytki</u>	<u>15</u>	<u>9</u>	-	-
<u>7</u>	<u>tereny różne</u>	<u>1</u>	-	-	-

9.2 CHARAKTERYSTYKA RUCHU BUDOWLANEGO

Analizę ruchu budowlanego na terenie miasta i gminy przeprowadzono na podstawie wydanych decyzji o warunkach zabudowy w okresie od XI 2002 do III 2006. Decyzje o warunkach zabudowy podzielono na następujące grupy:

1. zabudowa mieszkaniowa nowa
2. zabudowa mieszkaniowa przebudowa, rozbudowa, nadbudowa
3. zabudowa inwentarska, gospodarna, garaże
4. zabudowa usługowa
5. infrastruktura techniczna (sieci infrastruktury technicznej, modernizacja dróg itp.)

W wymienionym okresie wydano 241 decyzji, z tego 95 na nowe budynki mieszkaniowe, 21 na rozbudowę, nadbudowę lub przebudowę budynków mieszkalnych, 49 decyzji na zabudowę gospodarczą, inwentarską i garaże. Ponadto wydano 34 decyzje na zabudowę usługową, 39 decyzji dotyczących sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz 3 decyzje na zabudowę przemysłową. Ponad połowa decyzji tj. 135 została wydana dla terenu miasta Sędziszowa. Na terenie gminy najwięcej decyzji wydano w Krzelowie (10), Gniewięcinie (8), Piołuncie i Tarnawie (7). W Aleksandrowie, Białowieży, Bugaju, Grązowie, Klimontówku i Wydance nie wydano żadnych decyzji.

Analizując ruch budowlany w latach 2003 – 2005 należy stwierdzić, że najwięcej decyzji (105) wydano w 2003 r., w latach 2004 i 2005 nastąpił spadek do 53 – 55 decyzji rocznie.

Największy ruch budowlany zanotowano na terenie miasta Sędziszowa, odpowiednio 64 decyzje w 2003 r., 26 w 2004r. i 30 decyzji w 2005 r. Tereny wiejskie charakteryzują się znacznie mniejszym ruchem budowlanym.

Po opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Sędziszów (Uchwała Nr XXV/251/2008 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 22 grudnia 2008 roku) oraz Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Sędziszów (Uchwała Nr III/10/2010 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 30 grudnia 2010 roku), decyzje o warunkach zabudowy nie są wydawane.

Tab. 24 Zestawienie decyzji o warunkach zabudowy

Rok 2002

L.p.	Miejscowość	Rodzaj decyzji						
		Zabudowa mieszkaniowa		Zabud.gosp. inwentarska, garaże	Zabud. usługowa	Zabud. przemysłowa	Inf. techniczna	Razem
		nowa	rozbudowa nadbudowa przebudowa					
1	Sędziszów	4	-	1	-	-	3	8
2	Piołunka	-	1	-	-	-	-	1
3	Przelaj	-	-	-	-	-	1	1
Razem		4	1	1	-	-	4	10

Rok 2003

1	Sędziszów	23	2	12	15	2	10	64
2	Mstyczów	1	1	-	-	-	1	3
3	Szałas	-	-	-	-	-	1	1
4	Boleśceice	3	-	2	1	-	-	6
5	Krzęceice	-	-	-	1	-	-	1
6	Pawłowice	1	-	1	-	-	-	2
7	Sosnowiec	1	-	1	-	-	-	2
8	Jeżów	1	-	-	-	-	-	1
9	Przelaj-Czepiecki	1	-	2	-	-	1	4
10	Zielonki	-	-	1	-	-	-	1
11	Łowinia	-	-	-	-	-	1	1

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM
Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

L.p.	Miejscowość	Rodzaj decyzji						
		Zabudowa mieszkaniowa		Zabud.gosp. inwentarska, garaże	Zabud. usługowa	Zabud. przemysłowa	Inf. techniczna	Razem
		nowa	rozbudowa nadbudowa przebudowa					
12	Gniewięcin	2	-	-	-	-	-	2
13	Tarnawa	1	-	1	1	-	-	3
14	Borszowice	4	-	-	-	-	-	4
15	Klimonów	1	-	-	-	-	-	1
16	Podsadek	1	-	-	-	-	-	1
17	Piołunka	1	1	-	-	-	-	2
18	Krzelów	4	-	-	-	-	-	4
19	Ślaboszowice	1	-	-	-	-	-	1
20	Czepiec	1	-	-	-	-	-	1
Razem		47	4	20	18	2	14	105
Rok 2004								
1	Sędziszów	11	3	5	4	-	3	26
2	Tarnawa	1	1	1	-	-	-	3
3	Gniewięcin	2	1	1	-	-	-	4
4	Łowinia	1	2	-	-	-	-	3
5	Jezów	1	-	1	1	-	-	3
6	Klimontów	-	-	-	-	-	1	1
7	Piołunka	1	-	1	-	-	-	2
8	Piła	-	-	1	-	-	-	1
9	Przelaj	2	-	-	-	-	-	2
10	Mstyczów	2	-	1	-	-	-	3
11	Mierzyn	-	-	1	-	-	-	1
12	Wojciechowice	-	-	-	-	-	1	1
13	Szałas, Tarnawa, Piła, Sędziszów	-	-	-	-	-	1	1
14	Krzieńcice	-	-	-	-	-	1	1
15	Krzelów	-	-	1	1	-	-	2
16	Ślaboszowice	-	-	1	-	-	-	1
Razem		21	7	14	6	-	7	55
Rok 2005								
1	Sędziszów	9	2	6	7	-	6	30
2	Klimontów	-	-	1	-	-	1	2
3	Mstyczów	-	-	1	-	-	-	1
4	Krzieńcice	-	1	-	-	-	-	1
5	Piołunka	2	-	-	-	-	-	2
6	Jezów	1	-	-	-	-	-	1
7	Łowinia	-	-	1	-	-	-	1
8	Czepiec	1	-	1	-	-	-	2
9	Marianów	2	-	-	-	-	-	2
10	Podsadek	-	1	-	-	-	-	1
11	Krzelów	-	-	1	-	-	1	2
12	Ślaboszowice	-	-	1	-	-	-	1
13	Pawłowice	-	1	-	-	1	-	2
14	Sosnowice	1	-	-	-	-	-	1

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM
Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

L.p.	Miejscowość	Rodzaj decyzji						
		Zabudowa mieszkaniowa		Zabud.gosp. inwentarska, garaże	Zabud. usługowa	Zabud. przemysłowa	Inf. techniczna	Razem
		nowa	rozbudowa nadbudowa przebudowa					
15	Gniewięcin	1	-	-	-	-	-	1
16	Szałas	1	-	-	-	-	1	2
17	Przelaj	1	-	-	-	-	-	1
Razem		19	5	12	7	1	9	53
Rok 2006								
1	Sędziszów	2	3	-	2	-	-	7
2	Przelaj	-	-	1	-	-	1	2
3	Gniewięcin	-	-	1	-	-	-	1
4	Tarnawa	-	-	-	-	-	1	1
5	Mierzyn	-	-	-	1	-	-	1
6	Krzącecie	-	1	-	-	-	-	1
7	Sosnowiec	1	-	-	-	-	-	1
8	Krzelow	1	-	-	-	-	1	2
9	Piła	-	-	-	-	-	1	1
10	Swaryszów	-	-	-	-	-	1	1
Razem		4	4	2	3	-	5	18
XI. 2002 – III. 2006		95	21	49	34	3	39	241

Tab. 25 Zbiorcze zestawienie decyzji o warunkach zabudowy

Lata	Rodzaj decyzji						
	Zabudowa mieszkaniowa		Zabud. gosp., inwentarska, garaże	Zabudowa usługowa	Zabudowa przemysłowa	Inf. techniczna	Razem
	nowa	rozbudowa nadbudowa przebudowa					
XI-XII 2002	4	1	1	-	-	4	10
2003	47	4	20	18	2	14	105
2004	21	7	14	6	-	7	55
2005	19	5	12	7	1	9	53
I-II 2006	4	4	2	3	-	5	18
Razem	95	21	49	34	3	39	241

Tab. 26 Zestawienie decyzji o warunkach zabudowy w poszczególnych miejscowościach

L.p.	Miejscowość	Liczba decyzji
1	Sędziszów	135
2	Aleksandrów	-
3	Białowieża	-
4	Bolescie	6

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM
Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

L.p.	Miejscowość	Liczba decyzji
5	Borszowice	4
6	Bugaj	-
7	Czepiec	3
8	Gniewięcin	8
9	Grażów	-
10	Jeżów	5
11	Klimontów	4
12	Klimontówek	-
13	Krzęciec	4
14	Krzelów	10
15	Łowinia	4
16	Mierzyn	2
17	Mstyczów	7
18	Pawłowice	4
19	Piła	2
20	Piołunka	7
21	Podsadek	2
22	Przelaj	6
23	Przelaj-Czepiec	4
24	Słaboszowice	3
25	Sosnowiec	4
26	Swaryszów	1
27	Szałas	4
28	Tarnawa	7
29	Wojciechowice	1
30	Wydanka	-
31	Zielonki	1

9.3 RYNEK NIERUCHOMOŚCI

Informacje dotyczące cen nieruchomości rolnych oraz budowlanych niezabudowanych zebrano w Starostwie Powiatowym w Jędrzejowie za okres 2003 – 2005.

Tab. 18. Ceny nieruchomości gruntowych na terenie miasta i gminy Sędziszów w latach 2003 – 2005

Lata	Miasto		Gmina	
	zł/m ²		zł/m ²	
	rolne	budowlane niezabudowane	rolne	budowlane niezabudowane
2003	0,29 – 4,46	1,00 – 8,01	0,10 – 2,97	0,68
2004	0,59 – 10,70	4,99 – 17,55	0,09 – 7,24	0,39 – 2,21
2005	0,38 – 8,87	6,21 – 71,20	0,11 – 4,30	2,59 – 26,92

Analiza cen w obrocie nieruchomościami wykazała, że następuje stały wzrost cen nieruchomości budowlanych a także rolnych na terenie miasta Sędziszów.

Minimalne ceny działek budowlanych wahają się w granicach od 1,00 do 6,21 zł/m², natomiast maksymalne od 8,01 do 71,00 zł/m². Grunty orne osiągają ceny minimalne od 0,29 do 0,59 zł/m², ceny maksymalne od 4,46 do 10,70 zł/m².

Na obszarze gminy ceny są niższe i wynoszą dla nieruchomości rolnych od 0,10 do 7,24 zł/m², dla działek budowlanych niezabudowanych od 0,39 do 26,92 zł/m².

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OBOWIĄZUJĄCYCH DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH

Dla terenu miasta i gminy Sędziszów obowiązują:

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sędziszów uchwalone przez Radę Miejską w Sędziszowie (Uchwała Nr X/96/2007 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 29 czerwca 2007 r.).

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sędziszów (Uchwała Nr XIX/138/2012 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 19 marca 2012 roku)

Ponadto opracowano następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994r o zagospodarowaniu przestrzennym:

1. ~~Uchwała Nr I/1/2000 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 31 stycznia 2000r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Przy Obwodnicy 1 w Sędziszowie” (Dziennik Urzędowy Woj. Świętokrzyskiego Nr 13 poz. 106 z dnia 6.03.2000r)~~
2. ~~Uchwała Nr IV/24/98 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 28 grudnia 1998r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Przy Obwodnicy 2 w Sędziszowie” (Dziennik Urzędowy Woj. Świętokrzyskiego Nr 5/32 z dnia 3.02.1999r poz. 32)~~
3. ~~Uchwała Nr IV/26/98 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 29 grudnia 1998 r. (Dziennik Urzędowy Woj. Świętokrzyskiego nr 5 poz. 134 z dnia 3 lipca 1999r.) w sprawie przeznaczenia działki 590/2 w Sędziszowie przy ul. Przemysłowej pod zabudowę wielorodzinną.~~
4. ~~Uchwała Nr IX/67/2001 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 28 grudnia 2001 r (Dziennik Urzędowy Woj. Świętokrzyskiego Nr 19 poz. 265 z dnia 18.02.2002 r) w sprawie przeznaczenia działek nr 437/1 i 437/2 pod budowę zakładu produkującego wyroby betonowe.~~

oraz zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

1. *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy Sędziszów (Uchwała Nr XXV/251/2008 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 22 grudnia 2008 roku).*
2. *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Sędziszów (Uchwała Nr III/10/2010 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 30 grudnia 2010 roku).*
3. *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Sędziszów w zakresie terenów komunikacji kolejowej (Uchwała nr XIV/98/2011 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 28 października 2011 roku).*

- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Sędziszów, dla części wsi Pawłowice, Łowinia, Sosnowiec, Wojciechowice (Uchwała Nr XXXII/231/ 2013 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 27 marca 2013 r., ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego 2013.2035 z dnia 6.05.2013r.).

- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Sędziszów dla części wsi: Aleksandrów, Boleścice, Grązów, Piołunka i Zielonki (Uchwała nr XXXV/265/2013 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 9 sierpnia 2013r., ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego 2013.3260. z dnia 24. 09. 2013 r.).

- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sędziszów (Uchwała nr XXXII/233/2013 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 27 marca 2013r., ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego 2013. 2036. z dnia 6. 05. 2013 r.).

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z CZYNNIKÓW

ZEWNETRZNYCH Z DIAGNOZY STANU ISTNIEJĄCEGO MIASTA I GMINY SĘDZISZÓW - PODSUMOWANIE

~~Poniższą analizę przeprowadzono dla następujących czynników rozwojowych miasta i gminy Sędziszów:~~

- ~~1. położenie gminy,~~
- ~~2. walory przyrodnicze i krajobrazowe,~~
- ~~3. zasoby naturalne,~~
- ~~4. czynniki społeczne,~~
- ~~5. działalność gospodarczą,~~
- ~~6. rolnictwo,~~
- ~~7. gospodarka komunalna i mieszkaniowa,~~
- ~~8. infrastruktura techniczna.~~

~~W rozdziale wykorzystane zostały materiały ze „Strategii rozwoju miasta i gminy Sędziszów 2013 - 2020”, które zostały zaktualizowane. Określono predyspozycje (moce strony i szanse) oraz ograniczenia (słabe strony i zagrożenia).~~

Tab. 28 – Analiza SWOT czynników rozwojowych miasta i gminy Sędziszów

Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
1. Położenie gminy			
- Gmina graniczy z dwoma województwami (śląskie i małopolskie) cechującymi się znacznym zaludnieniem i wysokim stopniem aglomeracji - Gmina leży na szlaku ważnych linii kolejowych (towarowych i osobowych) o znaczeniu krajowym	- Małe znaczenie gminy w układzie tranzytu drogowego - Niedostateczna sieć drogowa	- Plany (Powiatu) włączenia sieci dróg do w gminie do krajowego systemu tranzytu (Kraków-Warszawa) - Plany PKP związane z modernizacją linii - Duży majątek stanowiący infrastrukturę PKP	- Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych ze względu na brak kanalizacji w sołectwach - Degradacja środowiska związana z eksploatacją złóż konfliktowych z otoczeniem
2. Walory przyrodnicze i krajobrazowe			
- Występowanie cennych obiektów przyrodniczych (OCIK, pomniki przyrody) i historyczno-kulturowych (kościół, zespoły dworskie, parki, inne obiekty), panoram, punktów widokowych - Naturalne walory przyrodnicze oraz krajobrazowe doliny rzeki Mierzawy. - Lokalizacja gminy pomiędzy dużymi kompleksami leśnymi	- Niska lesistość gminy (ok. 15%) i rozdrobnienie kompleksów leśnych - Aktualnie słaby stopień wykorzystania walorów przyrodniczych i krajobrazowych - Brak usług turystycznych, programów oraz infrastruktury towarzyszącej turystyce - Brak szeregowej inwentaryzacji przyrodniczej	- Możliwość realizacji programu zalesień i doleśnień - Duże możliwości rozwoju turystyki - Możliwość budowy zbiornika wodnego w Mstyczowie - Możliwość budowy ścieżek rowerowych oraz dydaktyczno-rekreacyjnych - Nieskażone środowisko naturalne	- Przypadki ponadnormatywnej emisji pyłów przez SEFAKO - Niekontrolowana eksploatacja złóż piasku zagrożeniem dla środowiska - Występowanie w gminach sąsiednich terenów atrakcyjniejszych turystycznie - Niski poziom zainteresowania turystyką (pomimo wysiłków organizacyjnych i finansowych może zaistnieć taka sytuacja)
3. Zasoby naturalne			
- Położenie obszaru gminy w obrębie GZWP - Posiadanie znacznych zasobów piasku (pięć udokumentowanych złóż)	Brak kompleksowego programu ochrony wód podziemnych oraz środków na jego realizację	- Możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych na ochronę wód (priorytet ponad lokalny) - Rozwój rynku budowlanego	- Zagrożenia dla wód podziemnych i powierzchniowych ze względu na brak kanalizacji w sołectwach - Degradacja środowiska związana z eksploatacją złóż konfliktowych z otoczeniem

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SĘDZISZÓW – ZMIANA NR 2 STUDIUM

Część 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
4. Czynniki społeczne			
— Stały wzrost dochodów i wydatków gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca — Stały wzrost ludności w wieku produkcyjnym — Aktywność w dziedzinie kultury, sportu i rekreacji — Funkcjonowanie znaczących placówek szkolno-oświatowych (szkoły średnie) — Realizacja programu telefonicznej i wodociągowania gminy	— Niski poziom życia znacznej części społeczeństwa. — Wzrost bezrobocia rejestrowanego i ukrytego — Funkcjonowanie zbyt małej ilości dużych zakładów pracy zbiorowej — Zaznaczające się dysproporcje w dochodach ludności miejskiej i wiejskiej — Duża liczba wykrezeń prawa (zagrożenie bezpieczeństwa)	— Wzrost ogólnego poziomu życia — Tworzenie dogodnych warunków życia szczególnie dla młodych osób (nowa szkoła, basen, nowe osiedle, telefonizacja, kanalizacja inne) — Kwalifikacje, wiedza i umiejętności osób wchodzących w wiek produkcyjny — Coraz większe znaczenie miasta w regionie	— Starzenie się wsi, wzrastające bezrobocie ukryte — Wzrost osób w wieku produkcyjnym nie mających stałego zatrudnienia — Wyludnianie się wsi — Migracja wykwalifikowanej kadry pracowniczkiej poza teren gminy — Planowane przez zakłady pracy redukcje pracowników, związane działaniami modernizacyjnymi oraz restrukturyzacyjnymi wewnątrz zakładów
5. Działalność gospodarcza poza rolnictwem			
— Działalność znanej w kraju firmy SEFAKO — Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych sektora prywatnego — Duży niewykorzystany potencjał siły roboczej — Możliwość rozwoju na bazie zwalnianego majątku PKP	— Wysoka koncentracja podmiotów gospodarczych w Sędziszowie — Dominacja firm małych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych — Bardzo mała ilość firm produkcyjnych (najwięcej jest handlowych i usługowych) — Brak organizacji wspierającej — Brak danych dotyczących wolnych nieruchomości	— Utworzenie lobby gospodarczego — Organizacja podmiotu wspierającego przedsiębiorców — Możliwość powstania firm kooperujących z SEFAKO i innymi większymi zakładami — Wzrost uprzemysłowienia regionu po dokonaniu inwestycji infrastrukturalnych	— Nadal zbyt mała liczba przedsiębiorstw oferujących zbiorowe zatrudnienie — Utrzymywanie się dysproporcji regionalnych w gminie w zakresie przedsiębiorczości — Brak pomocy oraz kapitału dla podejmujących działalność — Brak rozwoju przedsiębiorczości o charakterze przemysłowym o wysokim nasyceniu techniką
6. Rolnictwo			
— Wskaźnik waloryzacji ok. 70 pkt. — Użytki rolne stanowią ponad 77% powierzchni gminy — Grunty orne stanowią blisko 90% UR — Różnorodność warunków glebowych umożliwiająca rozwój różnych kierunków — Duży potencjał maszyn i budynków gospodarczych — Działalność ZSR w Krzelowie — Duże zasoby pracy ludzkiej	— Duże rozdrobnienie gospodarstw — Niski udział kompleksów gleb dobrych i b. dobrych, duży udział gleb kwaśnych (60%) — Brak wyraźnej specjalizacji gospodarstw — Brak wspólnych organizacji — Brak zakładu przetwórstwa rolno-spożywczego — Słaba kondycja finansowa gospodarstw — Brak lub niezręczność rynków zbytu na produkty rolne — Niski poziom kwalifikacji oraz edukacji ekonomicznej producentów rolnych oraz techniki	— Możliwość intensyfikacji produkcji i realizacji programu sealen — Możliwość produkcji rolnej metodami ekologicznymi — Rozbudowa infrastruktury gospodarstw istotnej dla ochrony środowiska z infrastrukturą gminną — Możliwość utworzenia grup producenckich z podziałem na kierunki produkcji (zboża, produkcja zwierzęca, warzywa) — Możliwość współpracy z jednostkami rynkowymi (Kraków, Katowice, Kielec) — Programy pomocowe: PHARE, SAPARD, ASAL i inne	— Zubożanie małych i średnich gospodarstw — Niekorzystna koniunktura na rynku surowców rolniczych — Brak odpowiednich urządzeń w gospodarstwach chroniących środowisko — Brak tanich kredytów i krajowego programu (długofalowego) — Ucieczka młodych rolników do innych zawodów — Zły stan techniczny budynków gospodarczych — Mentalność, wiedza oraz zaufanie wśród rolników — Brak alternatyw dla gospodarstw nie rozwojowych

Moce strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
7. Gospodarka komunalna i mieszkaniowa			
— Dostępność terenów pod budownictwo — Działalność ZUJ — Posiadanie własnego składowiska odpadów komunalnych — Projekty budowlane modernizacji systemu ciepłowniczego dla miasta — Międzygminne porozumienie komunalne dotyczące problemu unieszkodliwiania i zagospodarowania odpadów komunalnych	— Duża liczba osób mniej zamożnych oczekujących na zorganizowane budownictwo mieszkaniowe — Brak kompleksowego programu rozwoju mieszkalnictwa — Potrzeba modernizacji kotłowni — Mało efektywny system zbiórki odpadów komunalnych	— Umacnianie się Sędziszowa w regionie (przyciąganie nowych mieszkańców i inwestorów przez miasto) — Możliwość uzbrojenia nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe — Plany gazyfikacji i kanalizacji gminy — Udział innych gmin w rozwiązywaniu wspólnych problemów — Funkcjonowanie zakładu SEJAKO stwarza szereg możliwości (ciepłownictwo)	— Ubożenie społeczeństwa — Obecnie funkcjonuje nieekonomiczny system ciepłowniczy — Długi okres oczekiwania na kanalizację oraz gazyfikację dalszych miejscowości — Wysokie koszty budowy sortowni odpadów i urządzeń towarzyszących — Wysokie koszty eksploatacji składowiska — Trudności ze zmianą mentalności i przyzwyczajęń mieszkańców objętych programem usuwania odpadów komunalnych
8. Infrastruktura techniczna (woda, kanalizacja, gaz, elektroenergetyka)			
— Posiadanie koncepcji i projektów technicznych wodociągowania oraz budowy kanalizacji sanitarnej i deszczowej — Duża rezerwa w zasobach eksploatacyjnych istniejących ujęć wód podziemnych — Dobra jakość wód podziemnych — Pełna telefonizacja — Znacząca infrastruktura kolejowa i drogowa — Stacja GPZ 110/15 kV	— Średni stopień zwodociągowania gminy wiejskiej — Brak pełnej kanalizacji miasta — Brak zbiorowych systemów kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich — Konieczność modernizacji i remontu kapitałowego istniejącej oczyszczalni ścieków w mieście — Słaba jakość dróg — Mało efektywny system dostarczania odpadów — Brak urządzeń do sortowania oraz unieszkodliwiania odpadów — Brak sieci gazowej	— Możliwości rozbudowy oczyszczalni i zwiększenia przepustowości — Możliwość gazyfikacji miasta i gminy — Plany związane z przebudową i rozbudową oraz modernizacji urządzeń energetycznych — Plany związane z przebudową oraz modernizacją dróg	— Zagrożenie zanieczyszczeniem ściekami środowiska naturalnego szczególnie GZWP nr 409 — Brak środków na realizację niektórych inwestycji w krótkim czasie (kanalizacja, składowisko, gazociąg, itp.) — Brak prawidłowego systemu dostaw odpadów

Najważniejsze uwarunkowania rozwoju

Najistotniejszymi uwarunkowaniami zewnętrznymi rozwoju gminy są cechy jej położenia geograficznego i miejsce woj. świętokrzyskiego w polityce gospodarczej kraju. Druga grupa uwarunkowań obejmuje dostępność gminy do krajowych i międzynarodowych szlaków komunikacyjnych oraz przejść granicznych. Trzecim elementem wpływającym na rozwój gminy jest umiejscowienie woj. świętokrzyskiego w Strategii Rozwoju Kraju. Nie bez znaczenia na rozwój gminy będzie miała wpływ prognoza demograficzna.

Scenariusz zagrożeń

W splocie niekorzystnych zjawisk dla rozwoju gminy może być forsowana na szczeblu krajowym polityka oparta o ukształtowane już ośrodki rozwoju, co oznaczałoby wykluczenie woj. świętokrzyskiego z możliwości korzystania ze znacznej części środków Funduszu spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W tej sytuacji nasze województwo może ulegać dalszej peryferyzacji. Ta zasada w tym scenariuszu może przekładać się na niekorzystny rozwój gminy. Ponadto, w tym scenariuszu zagrożone będą: odbudowy dróg krajowych i wojewódzkich, modernizacja linii kolejowych, przebiegających przez naszą gminę. Konsekwencją tego może być niska skuteczność polityki rolnej i polityki rynku pracy. Spowoduje to konieczność migracji lub emigracji mieszkańców gminy za pracą. Wizja kierunku zmian polityki regionalnej do roku 2020 wyraźnie ewoluuje w stronę przesuwania akcentów z priorytetów spójności na priorytety konkurencyjności. Dlatego dla gminy procentować będzie to co udało się wypracować w okresie programowania 2007-2013. Jeżeli w tym czasie wyniki byłyby słabe, to nie uda się ich nadrobić w okresie 2014-2020. Na szczęście nasza gmina ten kończący się okres programowania wykorzystała bardzo korzystnie co prorokuje że ten scenariusz dla naszej gminy nie będzie miał zastosowania.

Scenariusz szans

W scenariuszu zmian opartych na maksymalnym układzie szans założyć należy, że:

• fundusze strukturalne jak i fundusze krajowe będą dostępne w wymaganym zakresie potrzeb naszej gminy na:

– konieczną rozbudowę infrastruktury technicznej, infrastruktury społeczeństwa informatycznego i rozwiązanie głównych problemów ochrony środowiska – jako warunków napływu kapitału tworzącego nowe miejsca pracy

• kondycja finansowa budżetu gminy pozwoli na wkład własny

To założenie będzie sprzyjało:

– tworzeniu warunków do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

– nastąpi restrukturyzacja rolnictwa i efektywny rozwój terenów wiejskich

– zostaną stworzone warunki dla nowoczesnego społeczeństwa obywatel

Literatura:

1. Augustyniak E., 2002, Plan Zagospodarowania Województwa Świętokrzyskiego, Kielce
2. Bank Danych Regionalnych GUS, <http://www.stat.gov.pl/bdr/>
3. Długosz M., Myczka J., 1999, Koncepcja zaopatrzenia w wodę gminy Sędziszów, Kraków
4. Długosz M., Myczka J., 2000, Koncepcja zaopatrzenia w wodę gminy Sędziszów, Kraków
5. Dokumentacja Hydrogeologiczna GZWP nr 409 Niecka Miechowska (część SE), 1998, dodatek 2015
6. Dokumentacja Hydrogeologiczna GZWP nr 408 Niecka Miechowska (część NW)
7. Glixeli J., Kajda Z., 2001, Koncepcja programowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków dla gmin położonych w zlewni górnego biegu rzeki Nidy, BIPROKOM –Kraków S.A., Kraków
8. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Sędziszów, projekt, lipiec 2016r.
9. Kleczkowski A. S., 1990, Mapa obszarów GZWP w Polsce wymagających szczególnej ochrony, AGH, Kraków
10. Kondracki J., 1998, Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa
11. Kubas-Samociuk E., Barska H., Włodarczyk A., 2004, Program Ochrony Środowiska Gminy Sędziszów, Sędziszów
12. Kuczyńska K., 2006, Opracowanie ekofizjograficzne miasta i gminy Sędziszów, IRM, Kraków
13. Materiały Archiwum Archeologicznego Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach
14. Materiały Urzędu Miasta i Gminy Sędziszów
15. Materiały Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie
16. Michalczyk M., Wójcicki M., 2005, Projekt budowlano-wykonawczy: Budowa kanalizacji sanitarnej miejscowości Tarnawa, Szalas, Piła, Sędziszów, budowa kanalizacji deszczowej w Sędziszowie, ECON, Kielce
17. Program Gazyfikacji miasta i gminy Sędziszów i Gminy Słupia Jędrzejowska
18. Program małej retencji dla województwa świętokrzyskiego, Kielce
19. Projekt budowlany, sieć ciepła wysokoparametrowa modernizowana na osiedlu „Sady” i „Skarpa” w Sędziszowie
20. *Proeko Biuro Projektów i Wdrożeń Proekologicznych, Gdańsk 2010, Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe gminy Sędziszów dla potrzeb zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sędziszów oraz opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego*
21. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Sędziszów, EPRD Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego, Kielce
22. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sędziszów (Uchwała Nr X/96/2007 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 29 czerwca 2007 r.)
23. Strategia rozwoju gminy Sędziszów 2013 – 2020, Urząd Miasta i Gminy Sędziszów, 2013r.
24. Wiatrak W., 2006, Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Sędziszów, Kraków

25. Wiatrak W., 2006, Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sędziszów, Kraków
26. Wyciąg z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, R. Nagórny z zespołem, Kielce 2017r.
27. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sędziszów (Uchwała Nr XIX/138/2012 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 19 marca 2012 roku
28. Zmiana Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego - Sejmik Województwa Świętokrzyskiego (uchwała nr XLVII/833/14 z dnia 22 września 2014 roku)